

apponant calida sicut medicine vesicantes vel cauterizantes, et filia membris oppositis membro vbi fluit diuertuntur huiusmodi ad alia membra eo quod calidi est attrahere ad locum vbi ponit, et sub istis causis comprehenduntur ventose sine scari- ficatione et fricatione et ligatione et medicine rubificantes, et breuiter oem quod dolore efficit alteri membro, quia oia ista di- uertunt a loco fluxu ad membra vbi ponuntur pro validitate quam inducunt in illis membris oppositis. Aut supple fit ista di- uersio sine exitu per causam stupefacientes, id est per causas ifrigidas. Et tunc subdividit illud membrum dicens, Et stupefaciens quidem aut est medicina et intellige siue assumatur interi^o siue ponat^r exterius. Interi^o, quod medicine ifrigidantes assumptae interi^o ifrigidant et congelant sanguinem in interioribus, et pro- pter non potest ita curare et fluere, et ideo diuertunt huiusmodi a loco vbi fit fluxus exteri^o. Exteri^o sic fit ponantur frida in partibus cir- cūstantibus, quod tunc congelant ibi sanguinem et prohibent ipsum di- scurrere et fluere ad locum, aut est dispositio corporis sic in cor- pibus. Sincopis, id est causa stupefaciens retinens fluxum sanguinis pro diuersione huiusmodi quam facit ad alias partes sicut exitu, di- uertit autem sincopis a loco fluxus, tunc quod retrahit sanguinem et spiritum ad cor, tum est quod in ipsa corpore et sanguis ifrigidat, et pro- pter non ita discurrunt et fluunt ad exteriora, et ideo ipsa membra, tunc retinet sanguinem per istum modum. Tunc sequitur illa pars.

Ca autem retinens sanguinem in locis est oppilans exitum: aut cum ligatura: aut cum repulsione ex bucellatione: aut cum repulsione absque bucellatione: aut escara cum cauterio: aut medicina cauterizante: aut cum congelatione rei retente: aut cum iuiscatione: aut cum incarnatione: aut cum coartatione carnis cir- cūdantis venas: quare oppilat ipsum et claudit ipsum clausione vehementi.

In qua parte Avicenna postquam diuisit causas retentiuas fluxus sanguinis que retinent ipsum, quod diuertunt huiusmodi ad alia membra diuidit causas retentiuas fluxus sanguinis que retinet ipsum non per diuer- siones, sed retinet ipsum in loco: ut quod oppilant et claudunt locum, vbi fluit sanguis. Dicit ergo, Ca autem retinens in locis est opi- lans, id est claudens exitum, id est orificium vbi exit sanguis, et sic supple- fit aut cum ligatura supple vene vel artarie sicut quod ipse doce- bit postea, repletio cum bucellatione aut absque bucellatio- ne, et cum exiccatione aut incarnatione, totum hoc est solum vnum modum, vbi hic ista dictio aut non est nota diuersitatis: sed potius copulationis, vbi aut exiccatione aut per et incarnatione, et hoc appetit per illud quod dicit iferi^o, et hoc appetit per illud, quod medicina exiccatiua non competit ad retinendum fluxum sanguinis nisi in tantum quantum incarnat, vbi si esset exiccatiua vel tra- siccitate que requiritur ad incarnationem non competeret nisi illa exiccatio iungeret cum adustione aut cum coartatione car- nis, etc. Iste est quidam alius modus per se, et oia que dicitur habere appa- rebunt et declarabunt melius cum Avicenna, postquam postea de- vnoquoque modo istorum modorum retentiuas fluxus sanguinis in- spati, postea sunt generaliter omnes cause retentiuas fluxus sanguinis. Tunc sequitur illa pars.

Et oia ut scias quod quoniam associat vulneri aqua cum quantitate plurima habet non est posse ligare cum filis neque itromittere licinia neque strictura laborio- sa: et neque est posse tunc nisi administrare glu- tinationem et stipticitatem et stupefactionem et inspissationem sanguinis, et si est curatio ex strictura: aut fissura: aut pinguitate medicine: quoniam est dolor est mala valde: et ois preparatio dolorosa est mala.

In qua parte Avicenna postquam posuit oes causas retentiuas fluxus san- guinis in generali ostendit que predictarum carum competunt ad restringe-

dum fluxum sanguinis ex vulnere quoniam cum vulnere est aqua et que illarum non competunt. Dicit ergo, Et oia ut scias etc. non est posse ligare, tunc, id est, venam cum filis, et reddit causam eius cum dicit, et per, quod si est curatio ex strictura aut fixura aut pinguitate medi- cine, id est, facientis dolorem est mala valde. Et ratio habet est, quod ista augeret dolorem, dolor autem auget fluxum, quod ois dolor exacuit reuma, ut dicitur in tegni, et ois preparatio, id est, curatiua doloro- sa est mala, vel potest intelligere solum de preparatione situs me- bri, quod membrum dicitur sic situari ut dolor euitetur quantum posse est, et hoc est quod Hal. dicit quanto de ige. Stude tamen ut membrum vul- neratum taliter aptetur ut vulnere semper superius sit ita ut dolores non generet, a nullo, id est, adeo fluxus sanguinis efficitur vel aqua sicut a dolore. Deinde cum dicit.

Et oia ut preparatio sit aggregans duas res: quoniam vna est defectus doloris, et altera est refrenatio partis cursus sanguinis: que non adiunat cum apphe- sione et suspensione et fiat facilis processio sangui- nis et eius exitus, et cum prohibet due intentiones decli- net ad leuiorem sicut illud quod prius est et pinguis ad tolerandum in dispo- ne, et est necessarium ut nar- remus modum eius postquam sciueris quod primum quod oia considerare est ut cognoscas an vena sit arteria: aut vena per signa sua: que agas cum arteria et sis solli- citus plusquam solliciteris et agas cum vena.

In ista parte Avicenna ostendit quod intentiones vltimas dicitur medicus habere circa vulnere, vbi exit fluxus sanguinis. Dicit ergo, Et oia ut preparatio supple curatiua retentiuas fluxus sit aggregans duas partes: quoniam vna est defectus, id est, euitatio doloris et alte- ra est refrenatio, id est, coactio vel retentio, vbi non intelligas hic refrenatio, id est, repulsio, sed intelligas hic refrenatio cursus sanguinis, id est, retentio cursus sanguinis siue ista retentio fiat cum frigidis vel cum alijs modis quos postea dicit. Quare non adiunat cum apprehensione et suspensione supple vene vel ar- tarie quam apprehensione vel suspensione facimus quantum volu- mus ea ligare et icidere. Et intellige cum dicit Avicenna, que non iunat etc. non absolute cum ista apprehensio et suspensio sit vnus modus restrictiois fluxus sanguinis, sed intellige que non iunat cum apprehensione et suspensio, id est, in dispositioe doloris et apatis, et fiat facilis processio sanguinis et eius exitus, hoc est di- cere bene quod dictum est, quod non iunat: tunc apprehensio etc. nec est tunc utendum ea ut non fiat facilis processio sanguinis et eius exitus. Si enim tu vtaris ea quoniam est dolor et apostema cum ista augeat dolorem: et dolor augeat fluxum: ut dicitur est prius, fiet fluxus san- guinis facilior et maior. (Et cum prohibent due intentiones etc.) Ista littera potest duobus modis exponi. Vno: et cum prohibent due intentiones, id est, intentio apprehensiois et intentio suspensiois, et prohi- betur pro dolore et aqua, declinet ad leuiorem, id est, tunc debemus declinare ad leuiorem causam retentiuam fluxus sanguinis: ut, id est, que sit retinens cum facilitate et sine dolore, et sic est quod subdit, sicut id quod prius est et pinguius ad tolerandum in dispo- ne, id est, doloris et apatis. Alio: potest exponi sic, et cum prohibent due intentiones, id est, intentio doloris et intentio fluxus sanguinis, hoc est dicere quod quoniam in vulnere vbi fluit sanguis habemus duas intentiones, id est, pro- hibere dolorem et aqua et prohibere fluxum sanguinis declinet ad leuiorem etc. id est, tunc debemus declinare ad causam retentiuam fluxus sanguinis que sit leuior, et cum minori dolore sicut quod id est prius ad pinguius ad tolerandum in dispo- ne, id est, doloris et apatis, quod ut dicitur est prius, quoniam in tali vulnere est dolor et aqua: tunc non competunt oes cause retentiuas fluxus: sed solum quedam illarum, id est, re- tinent prohibendo dolorem et aqua sicut sunt coaglutinatio et sti- pteitas et stupefactio et inspissatio sanguinis, et est necius ut narremus modum eius, id est, modum restrictiois sanguinis: tamen illum quod competit in casu doloris et apatis: que illum quod competit quoniam non est

dolor et apostema. et narrabit istos modos in spali. superius enim narravit omnes modos retentionis fluxus in generali. modo vero post istam partem narrabit eos in spali. postquam sciuerim quod plura sunt quod dicit. et ideo etiam eius quod dicit ea que dicta sunt prius. Tunc sequitur illa pars.

Amplius dicemus quod de attractione vera ad huius non ad exitum est necesse membro cum fricatione aut ligatione et strictura aut cum vetositate.

In qua parte Avicenna postquam posuit omnes causas retentionis fluxus sanguis in generali exponit. et declarat vnaquamque illarum in speciali. Et diuidit ista pars in partes duas. In prima parte exponit in spali et declarat causas retentionis fluxus sanguis que retinentur per diuersionem ad alium locum. In secunda parte declarat in speciali causas retentionis que retinetur in loco operato exitum. secunda ibi (Modus autem predictus in diuisione alia) prima pars diuidit in duas. in prima parte Avicenna declarat et exponit causas retentionis fluxus sanguis per diuersionem sine exitu. et declarat ipsas quantum ad quadam parte diuisionis ipsarum. quod declarat illas que diuertunt per caliditatem calefacientem. et declarat et causas retentionis per diuersionem sine exitu per caliditatem stupefacientem. et ibi (Unus autem duorum modorum etc.) prima in duas. primo facit quod dictum est. secundo addit quiddam. et ibi (Et oportet ut non expectet) prima in tres. primo exponit causas retentionis per diuersionem sine exitu per caliditatem calefacientem ostendendo que sint iste causa. in secunda parte ostendit ad quod membrum oppositum debeat fieri diuersio cum exitu. in tertia parte ostendit ad quod membrum debeat fieri diuersio sine exitu. et ibi (Et oportet ut sit membrum coicicans etc.) et ibi (Et oportet ut sit extensio) dicit ergo primo. amplius supple per ea que dicuntur sunt in generali de causis retentionis fluxus sanguis dicemus supple de eis in spali. et prius dicit de causis retentionis per diuersionem sine exitu per caliditatem calefacientem ostendendo que sint iste causa dicens. de attractione vero ad huius supple per caliditatem calefacientem. non ad exitum. id est sine exitu. alio modo supple dicemus quod est necesse nocere alii membro cum fricatione aut ligatione et strictura. id est in alio membro aut cum vetositate aut supple cum medicis rubificantibus vel cauterizantibus. omnia enim ista attrahunt apte fluxum ad membra opposita per dolorem et caliditatem quam inducunt in illis membris secundum quod dictum est prius. Deinde cum dicit.

Et oportet ut sit membrum coicicans positum ex membro cognito super extremitatem linee vniuersitatis inter ea ambo cum longitudine et latitudine. et eligitur de diuersificatione in situ longitudinis et latitudinis quod cuiusque ambo est longinquum et dimittit quod est propinquum sicut sit in duobus lateribus capitibus: aut duobus lateribus manus. nam longitudine iter ista duo est propinquior quam illa ex qua oportet timeri nocuumentum completum: et hec res exigit ut rememoremur illud quod in ea diximus ubi locuti fuimus in libro primo de canonibus euacuationis.

In ista parte ostendit ad quod membrum oppositum debeat fieri diuersio cum exitu: et dicit. Et oportet ut sit membrum coicicans supple ad quod oportet fieri diuersio humorum per eundem positum. id est situatum supple in distantia ex membro cognito. id est ex membro. vniuersum sanguis fluit super extremitatem linee continuatis iter ea ambo in longitudine et latitudine. hoc est dicere quod membrum ad quod oportet fieri diuersio humorum oportet esse distans secundum vnam lineam vel longitudinem que est secundum sursum et deorsum. vel latitudinem que est secundum dextrum et sinistrum a membro vniuersum fluit sanguis. Et eligitur de diuersificatione in situ longitudinis et latitudinis quod cuiusque ambo est longinquum non intelligas hic quod diuersio oportet fieri ad membrum magis longinquum quod distat secundum longitudinem et latitudinem scilicet. Dicit enim Avicenna in primo. fen quarta. capitulo 3o. Et non oportet ut inter duas

diametros plonagationem facias: sed in vna tantum etc. Sed intelligitur quod oportet fieri diuersio ad membrum quod sit magis longinquum secundum lineam vnam secundum quam volumus diuertere. vniuersum si volumus diuertere ad membrum quod distat secundum longitudinem debemus diuertere ad illud quod est magis longinquum secundum longitudinem. Si vero volumus diuertere ad membrum quod distat secundum latitudinem debemus diuertere ad illud quod magis distat secundum latitudinem. et dicitur scilicet membrum quod est propinquius. scilicet membrum. vniuersum fluit sanguis. sicut fit in duobus lateribus capitis. quod si eum fluxus sanguis ex parte dextra capitis non diuertemur ipsum ad partem sinistram capitis secundum quod dicit Avicenna in primo libro pallegato loco. sed trahemus eam vel ad infimum partis dextre sicut ad pedes dextrum. si volumus facere diuersionem secundum longitudinem vel ad manum sinistram si vellemus facere diuersionem secundum latitudinem. quod manus sinistra sufficiens distat a parte dextra capitis. sed non trahemus eam ad pedem sinistrum eo quod distat nimis. quod distat secundum duas lineas aut in duobus lateribus manus etc.

Sed aliquis dubitabit de hoc quod dicit huius Avicenna. videlicet. n. dicere quod sit nimia propinquitas de vna manu ad alteram ut si fluxus sanguis sit ex manu dextra videtur dicere quod non oportet fieri diuersio per flomiam ad sinistram. Sed hoc non videtur verum. videtur enim quod sufficiens distantia sit de vna manu ad alteram per dicta auctorum. potest enim. Rasis in tractatu de morbis iuncturarum quod tractat de cura ipsorum secundum quod fuerit ex materia sanguinea quod si talis egritudo fuerit in manu possumus deriuare materiam duobus modis aut ad alteram manum aut ad pedem oppositum eiusdem lineae. si si volumus diuersionem facere: scilicet in fluxu sanguis ex manu possumus diuertere ad alteram manum. et multa est alia causa auctorum de hoc possent adduci. Ad hoc possumus respondere dupliciter. vno modo exponendo litteras sic: videlicet. quod Avicenna dicit. aut est in duobus lateribus manus non referat hoc dictum ad alteram diuersarum manuum: videlicet. si fluxus sanguis sit ex latere manus sinistre non debeat fieri ex latere dextro. Sed Avicenna intelligit referendo id dictum ad latera vniuersum manus: ut si fluxus sanguis sit ex latere exteriori manus sinistre non oportet fieri ex latere interiori flomia eiusdem manus. vel si fluxus sit ex latere sursum vniuersum manus non oportet fieri flomia ex latere deorsum illius manus: imo oportet fieri ex latere alteri manus. quod distantia duorum laterum vniuersum manus esset nimis propinqua. unde fieret maior attractio ad locum quam diuersio. et sic intelligendo obiectio predicta cessat. quod non est ad oppositum. Alio modo possumus intelligendo respondere quod illud dictum referat ad latera diuersarum manuum: videlicet. si fluxus sanguis ex manu dextra est non oportet fieri flomia ex manu sinistra. et hoc potest saluari intelligendo quod sit verum aliquando: sed non semper. nam si in corpore est magna plethoria et est magnus fluxus humorum ad locum: tunc diuersio ad alteram manum est forte nimis propinqua. quod quantum ad manus vna distat ab altera per vnam diametrum que est secundum latitudinem: tamen est quiddam alia pars que distat ab eis partibus secundum vnam diametrum sicut pes dexter distat a manu dextra per vnam diametrum. nihilominus tamen magis longinquam diametrum est de pede ad manum quam de manu ad manum. et ideo quod esset magna plethoria in corpore et magnus fluxus tutius esset diuertere ad pedes quam ad manum. tamen ut in plerisque sufficit diuertere ad aliam manum. et hec causa potest trahi ex dictis Avicenna in primo canon. fen quarta. capitulo 3o. Dicit enim. Et non oportet quod ut iter duas diametros plonagationem facias. sed in vna tantum que sit diametro magis longinquam. Nam si fuerit in supremo dextre partis non erit trahendum ad infimum sinistre: imo ad infimum dextre. et hoc quod est id quod est magis necessarium. id est hec distantia que est. scilicet de infimo dextre ad supremum dextre est distantia maior quam possumus vti in quantumque necessitate diuersionis quantum tuncque sit corpus plethoricum. aut scilicet si possumus diuertere ad sinistram a supremo. scilicet dextro. scilicet si fuerit tantum longinquam. scilicet sinistram a supremo dextre quantum est ab humero ad humerum. per hec ergo vbi videtis quod bene possumus diuertere de vna manu ad aliam. Sed

ti diuersio q̄ est de sup̄mo ad infimū est id qd̄ est magis ne-
cessariuz. et iō dico q̄ aliqui esset timor diuertere ad aliam
manū: vtp̄lm̄ tñ sufficit. Nam lōgitudō iter illa est p̄pin-
quior. Itā lra pōt dupl̄r exponi. Uno referēdo hoc qd̄
dicit illa duo sil' ad illa duo latera capitis. et tunc exponit
sic. bñ dictū est qd̄ in diuersiōe faciēda dī qd̄ est mēbrum
ppinquū sicut fit in duob' laterib' capitis. Nā longitudo
iter illa duo. i. iter duo latera capitis ē p̄pingoz q̄ illa. i.
q̄ est iter duo latera man' ex q̄. i. lōgitudinē q̄ est iter duo
latera man' opz timere nocumētū cōpletū. i. opz timere
nocumētū maioris flux' q̄si vult dicere Auic. q̄ si ex di-
stantia iter duas man' nos timere aliqui opz ne augeatur
flux': vt qz pl̄s attrahat ad locū flux' q̄ diuertat p̄p distā-
tia nō sufficientē. multo ḡ fort' opz nos timere in duob'
laterib' capitis cū distantia iter ea p̄pingoz sit q̄ illa q̄ ē
iter duo latera man'. Et isto mō in exponēdo itelligere/
mus de laterib' diuersar' manū. nō aut de laterib' vni'
manus. qz nō maior est distātia iter latera vni' manus q̄
iter latera capitis. Alio pōt exponi ista lra referēdo hoc
qd̄ dicit iter illa duo ad duo latera capitis et duo latera ma-
nus. et tūc exponit sic. bñ dictū est qd̄ dimittit mēbrū qd̄ ē
ppinquū sic fit in duob' laterib' capitis et in duob' lateri-
bus man'. Nā lōgitudō. i. distantia q̄ est iter illa duo late-
ra man' est p̄pingoz q̄ illa distātia quaz nos opz eligere.
qz opz nos eligere maiorē distātia ex qua. i. distātia nimis
ppinq̄ q̄ est inter duo latera capitis et duo latera man' opz
nos timere nocumētū cōpletū. i. opz nos timere ne p̄plea-
tur et augeat nocumētū. qz cū sit nimis distātia p̄pinqua
pl̄s attraheret ad locū q̄ diuerteret. et sic expone. Nā pos-
sumus itelligere de laterib' vni' man' et diuersarum ma-
nū. nihilomin' tñ vt pl̄s et magis apparēter est verū i la-
terib' vni' man' q̄ diuersar' manū: vt dictuz est p̄us: i. z
in aliq̄ casu possit saluari de lateribus manū diuersar'. et
hec res. i. q̄ est de attractiōe ad p̄riū per eūonē exigit. i. re-
quirit supple ad p̄fecte sciēdū q̄liter et q̄ oporteat fieri vt
rememorēmur id qd̄ dixim' in ea in libro p̄ supple. fen 4.
de canonib' eūonis. ponit. n. Auicē. in li. p̄. fen 4. qd̄dam
caplm̄ qd̄ est caplm̄ scōz. vbi oñdit ḡnalr q̄n et q̄liter opoz
teat fieri eūo. Et iō ad p̄fecte itelligendū ea q̄ dñr opz re-
memorari eoz q̄ dca sunt in illo ca: Deinde cū dicit.
Et opz vt sint extensio et fricatio et bis filia af-
sidua ex eo qd̄ est p̄pinquus mēbro scō: deinde
descendat ab eo. et opz vt nō expectet in disru-
ptionib' arteriar': et eis filii q̄ sit hoc artificii
sufficiens in retinendo fluxū sanguinis et adiu-
uans. et silr est iudiciū in flobotomia lateris
communis longinquū.
In ista pte Auic. oñdit ad qd̄ mēbrū dz fieri diuersio si-
ne exitu dicens. Et opz vt sit extensio et fricatio. et bis filia
assidua ex eo qd̄ est p̄pinquū mēbro scō. p mēbrū scōm
ego itelligo mēbrū positū in extremitate lineē q̄ p̄tinuat
lpm̄ cū mēbro vñ sanguis fluit. et id est mēbrū qd̄ distat a
mēbro vñ fluit p̄ vnā dyametru ē. vñ extensio et fricatio
in p̄n: dz fieri in tali mēbro scō vel in eo qd̄ est p̄pe ipm̄.
Deinde. i. post p̄ncipiū descendat ab eo. i. fiat fricatio et extē-
sio et filia in mēbro magis p̄pinquo mēbro vñ est fluxus.
Est aut h̄ itelligēdū circa p̄ez p̄dictā q̄ q̄ Auic. dicit
q̄ fiat diuersio ad mēbrū qd̄ est magis lōginquū et dimit-
tat mēbrū p̄pinquū q̄ hoc est vey in p̄n. i. q̄n corp' ē ple-
totici et hūores sunt in fluxu: s̄ post p̄ncipiū. et factis istis
diuersionib' ad mēbra lōginq̄ nō est maluz diuertere ad
mēbra p̄pinq̄: imo est bonū et auctores p̄cipiūt. et hoc ē et
de itentiōe Auic. q̄q̄ hic hoc nō dicat. tñ hoc dixit in lib'
p̄ caplo p̄allegato ad qd̄ nos hic remittit. et hoc ē multo

tiens dicit Gal. q̄rto et q̄nto de ige. Si aut vis scire p̄fe-
cte q̄n dz diuersio fieri ad mēbrū lōginquū p̄ vnā dyame-
trū. et q̄n ēt debeat fieri diuersio p̄ duas dyametros. et q̄n
debeat fieri diuersio ad mēbra p̄pinq̄ recurre ad ea que
dicta sunt in ca: de cura apatū emūctorioz. qz de hac mā
latius fuit ibi tractatū. et iō circa hoc h̄ ampli' nō insisto.
Deinde cū dicit. Et opz vt nō expectet. et q̄ sit artificii. i.
de fricatiōe et extēsiōe et de diuersiōe et nō p̄ exitū sufficiens
supple semp. qz multotiēs p̄ter istas diuersiōes. opz ēt fa-
cere alia remedia localia q̄ Auic. ponet. et adiuuās. Et
tu dices hic videt Auic. dicere falsuz. qz nōne hoc ē adiu-
uans ad retētiōē sanguis: imo mltotiēs adiuuat. Ad
hoc rñdendū est p̄ expōnē lre. vñ pōt exponi dupl̄r. vno
sic q̄ sit h̄ artificii sufficiens et adiuuās supple sufficiēter et
cōplete. Alio pōt exponi. et opz vt nō expectet. et q̄ sit hoc
artificii sufficiens. et p̄ s̄. sed supple ē adiuuans. et sic cessat
obiectio. et silr est iudiciū de flebotomia q̄ est diuersio cū
exitu. et supple q̄ nō est et artificii multotiēs sufficiens.
sed bñ est adiuuās. Deinde cū dicit.
Anus aut duoz modoz diuisionis secūde: et
est causa stupefaciens est verbigratia vt cibe-
ille cuius fluxus sanguinis narū multiplicatur
aut ali' ab illo cibi grossi cibū i grossantib' san-
guine sicut sūt lētes et iube et eis filia. Adod' at
secūd' ē. verbi gratia vt i potu dētur stupefaciē-
tia. Frida vero exponit corp' frigoz et fortal-
se accidit sincopis et retinetur fluxus san. *simpis retinet fluxu sang*
In pte ista Auic. declarat et exponit in sp̄ali cās diuertē-
tes sine exitu p̄ cās sufficiēte et dicit. vñ aut duoz modo-
rum diuisionis scōe supple cārū retinētiū fluxū p̄ diuersio-
nez. Nā diuisio scōa istaz cāz erat diuisio cārū retinētiū
p̄ diuersionē sine exitu alio. p̄ma. n. diuisio cārū retinētiū p̄
diuersionē ē q̄ qdā retinet cū exitu aliq̄. qdā aut sine exi-
tu aliq̄. et scōa diuisio ē cāz retinētiū sine exitu aliq̄. quia
qdā retinet p̄ cām calefaciētez. qdā aut p̄ cām stupefaciē-
tem: s̄ mod' q̄ retinet p̄ cām calefaciēte declarat' ē. p̄m'
mod' aut q̄ retinet p̄ cās stupefaciētez declarat' h̄. et iō di-
cit Auic. Un' aut duoz modoz diuisionis scōe q̄. i. diuisio
erat cārū retinētiū p̄ diuersionē sine exitu et est. i. et fit sup-
ple iste mod' retentiōis cā stupefaciēs. i. p̄ cās stupefaciē-
tez: ē supple q̄tū ad vnū modū ei'. qz vt dictū est p̄us iste
mod' diuisionis diuertendo p̄ cās stupefaciētez. diuidit
ēt in duos modos. qz qdā ē cā stupefaciens sic medicina.
alia sic dispō corpis. mō Auic. declarat p̄mū modū isti' q̄
fit p̄ medicinas. et iō expone. et est. i. iste mod' q̄ fit p̄ causā
stupefaciēte supple q̄tū ad vnū modū ei' q̄ fit p̄ medica-
men. vbi ḡra. vt cibe' et. Mod' aut scōs supple istius
modi q̄ mod' fit p̄ cās stupefaciētez q̄ est dispō corpis est.
vbi ḡra et. hoc ē dicere ē facere accidere sincopis p̄ stupe-
faciētia et p̄ frida. qz q̄n accidit sincopis mltotiēs retinet
flux' sanguis p̄ modū q̄ dicit' est p̄us. vñ h̄ qd̄ dixit Auic. h̄
mod' aut scōs nō referē ad h̄ qd̄ dixit. vñ aut duoz mo-
doz. ita q̄ sit sensus respectu illi': s̄ referē ad id qd̄ dixit
vbi ḡra. vt cibe' et. qz ille est p̄m' mod' illi' modi duoz
modoz diuisionis scōe. et ille est scōs mod' illius modi. vñ
dī scōs p̄ respectū ad vnū modū illi' modi cū ille modus
diuisionis secunde diuidatur in duos modos: vt dictum
est p̄ius. Tunc sequitur illa pars.
Adodus aut p̄dētis i diuisionē alia ē. qm̄ opz vt
obp̄uet i eo capl̄z vnū et est qm̄ fortasse arteria
nō ē vna duaz q̄ continuatur cordi: imo duoz
latez ei' ita vt cū strixeris eam iuenies eaz fir-
miores: imo fortasse continuatur cū latere alte

ro ram⁹ alteri⁹ arterie q̄ accidit i eo: ⁊ adducit ad eas sāguinē p̄ter viā quā strixisti q̄re idiges stricturis duab⁹. Et añ illud opz vt cognoscas ptē q̄ ē p̄ncipiū vene. i qbusdā. n. locis est iferi⁹ ⁊ i qbusdā ē desup. ⁊ i qb⁹ ē sup⁹ sūt sic i collo: ⁊ i qbus desup sūt sic i corā ⁊ pedes. Et quādo cognoueris p̄tes administra in ea ligaturaz ⁊ stricturam.

¶ In q̄ parte Auicē. postq̄ posuit ⁊ declarauit in spāli cās retentiū flux⁹ sanguis q̄ retinet p̄ diuersionē. in ista pte Auic. icipit exponere ⁊ declarare in spāli cās retentiū flux⁹ sanguis q̄ retinet ipz in loco opilādo ipm exitū ⁊ iste cās sunt remedia localia. ⁊ ista ps diuidit in p̄tes octo. In p̄ma pte Auic. declarat cām retentiū localē q̄ fit p̄ ligaturaz vene. 2° declarat illā q̄ fit p̄ ipletionē cū bucellatiōe. 3° declarat illā q̄ fit p̄ ipletionē sine bucellatiōe. 4° declarat illā q̄ fit per cōgelationē rei retēte. 5° declarat illā q̄ fit per coartationē carnis circūdātis. 6° declarat illā q̄ fit per escaram cū cauterio vel medicina. 7° declarat illā q̄ fit p̄ inuiscationē ⁊ cōgelationē. 8° declarat illā q̄ fit per exiccationē ⁊ icarnationē. 2° ibi (Refrenatio cū bucellatione) 3° ibi (Impletio vō sine bucellatiōe) 4° ibi (Impletio vō cū refrenatiuis) 5° ibi (Aut p̄pterea q̄ caro coartat locū) 6° ibi (Strictura aut cū escare ⁊c) 7° ibi (Medicie vero retinētes cōglutinationē) 8° ibi (Medicine vō retinētes cū exiccationē ⁊ icarnationē ⁊c) ¶ In p̄ma ḡ parte Auic. docet modū restrictionis flux⁹ sanguis q̄ fit p̄ ligaturā vene aut artarie. Et duo facit. qz p̄mo añq̄ doceat talē modū ostendit Auic. qz duo sunt cañ. attēdendi in tali ligatura cuz extractiōe artarie vel vene. ⁊ scdo Auic. docet modū ⁊ regimen talis ligatōis. 2° ibi (Et de regimine in illo) p̄ria in duas fm q̄ Auic. ponit duos cañ. vel regulas obseruādas in tali mō. 2° ibi (Et añ illud opz vt cognoscas ⁊c) Dicit ḡ p̄mo. mod⁹ aut supple p̄m⁹ retentiōis sanguis p̄dcūs in diuisiōe alia. i. in vltima diuisiōe q̄ erat diuisio carū retinentiū fluxū sanguis in loco p̄ opilationē exit⁹. ⁊ mod⁹ p̄mus fm q̄ apparuit in illa diuisiōe est mod⁹ retentiōis p̄ ligaturā vene vel artarie. ⁊ iste talis mod⁹ est. qm̄ supple añq̄ dicat de ipso in spāli o3 vt obfuef in eo caplm̄ vñū. i. cañ. vel regula vna. ⁊ tūc Auic. ponit istum cañ. cū dicit. Et est qm̄ fortasse. Et intēdit Auic. dicere qz in tali mō restrictionis q̄ fit p̄ ligaturā: tu debes attēdere an idigeas solū face re vñā ligaturā sicut sufficit vna ligatio in vna duaz artiarū q̄ cōtinuant cordi. i. q̄ sunt p̄pe cor in vno duoz laterū eius. qz cū tu ligaueris eā inuenies eā firmiozes. i. firmam. qz nō fluet ampli⁹ sanguis. ⁊ hoc iō est. qz prope cor sanguis vadit ad artariā p̄ vñā viā. ⁊ iō sufficit ibi vna cōstrictio q̄ cōstringat illā viā. aut debes attēdere an indigeas facere duas ligatiōes. qz aliqñ cōtingit qz cū artaria ab alio latere suo cōtinuat ramus cuiusdā alteri⁹ artarie ⁊ intrat in eā. ⁊ iō adducit sanguinē ad eā p̄ aliā viā q̄ pillā quā strixisti. q̄re tūc ibi o3 te facere aliā ligaturā p̄ter illā quā fecisti. ⁊ sic tūc idiges duab⁹ ligaturis. ⁊ hoc ē qd̄ vult dicere Auic. iō fortasse cōtinuat cū alio latere. s. artarie. i. ab alio latere q̄ sit illud latus vbi est orificiū. vñ fluit sanguis ⁊c. ¶ Tūc Auicē. ponit aliā regulā q̄ est obseruāda in tali mō ē ⁊ dicit. Et añ illud. i. ⁊ añ ē qz facias ligaturā opz vt cognoscas ptē q̄ est p̄ncipiū vene. p̄ venā itelligit h̄ cōiter venā getā ⁊ artariā. in qbusdā. n. locis est iferius. s. p̄ncipiū vene. ⁊ i qbusdā est desup: ⁊ in qbusdā iferi⁹ sicut in collo ⁊c. ¶ Ad intelligēdū hec debes scire qz p̄ncipiū vene itelligit mēbrū a quo orif. mō mēbrū a quo orif vena quieta est epar. ⁊ iō epar ē p̄ncipiū ipsaz. mēbrū vō a q̄ oriunt⁹ artarie est cor. ⁊ iō cor est p̄ncipiū ipsaz. p̄ncipiū

venaz ⁊ arteriaz q̄ sunt in collo ⁊ in capite ⁊ in illis partibus est iferi⁹. qz epar ⁊ cor sunt iferi⁹ p̄ respectū ad colluz ⁊ caput. p̄ncipiū vō venaz ⁊ arteriaz q̄ sunt in pede ⁊ coxa est desuper. qz epar ⁊ cor sunt sup⁹ p̄ respectū ad pedē ⁊ coxam. ⁊ qñ cognoueris p̄te. s. p̄ncipiū administra stricturā ⁊ ligaturā. qz nisi tu cognosceres p̄us hoc tu nescires vbi administrares stricturā ⁊ ligaturā. vtrū. s. sup orificiū. vnde fluit sanguis vel ifra ipm. in venis. n. ⁊ artariis: qz p̄ncipiū est desup sicut i venis colli o3 vt faciat ligaturā infra orificiū. qz sanguis venit ad illas venas desup. sic ḡ in tali mō ligatiōis opz obseruare istuz canonem ⁊ p̄dictum. Et ideo Auicē. posuit eos p̄usquā doceret illum modum in speciali. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de regimine in illo est vt puenias ad extra bendaz venaz cū vncino et ēt cū icisione pauce carnis que velat eā et occultat ipaz: deinde inolve eā: postea administra medicinas q̄s dicemus. Qz si fuerit pulsatis tūc meli⁹ ē vt veles eam cum filis lini. Et si fuerit nō pulsatis verū tamē multoties eleuat sanguis ei⁹. Cū ergo feceris illud: deinde annexeris ei medicinas: tūc dimitte ligaturā vsqz ad diē tertiu⁹ et q̄rtū tunc. Qz si videris medicinā glutinaclez facientem adherentē loco eius: tūc nō eradices eaz oino: sed pone in circuitu ei⁹ de gñe ipsi⁹ aliquid qd̄ madefaciat ipam pariter. Qz si accidar ei processio ex seipso qñ tu auferes illud qd̄ est super ipm tūc tene qd̄ est sub loco in via itineris vne et p̄me p̄ssione cū qua fiat securitas de saltu sanguis et eradica illud qd̄ eleuat de eo i loco suo et p̄mura illud cū alio. et sit preparatio tua quā facis mēbro in ista hora fm qz o3: et ēvt sit orificiū ei⁹ magis imū qz p̄ncipiū ita vt qñ ē verbi ḡa in inferiorib⁹ itestini et matricis tūc sterna⁹ stratū aliq̄ qd̄ eleuet inferiora et depōnat superiora fm maiorem elongationem que est ex dolore: deinde dimitte ipsuz tribus diebus: deinde annecte ei hūc modum vsquequo eleuetur sanguis.

¶ In pte ista Auic. docet in speciali modum ⁊ regimen ligationis vene vel arterie. ⁊ ostendit etiā qd̄ est faciēdū post ligaturaz. Et dicit. Et de regimine ⁊c. deinde inolve id est liga eā. postea. s. post ligationē. administra medicinas. s. restringētes sanguinē. ⁊ maxime debēt administrari medicine retētiue q̄ sūt cōglutinatue ⁊ viscosē. que autē sint iste dicet postea. ⁊ nos ēt dicem⁹ q̄ illarū sint meliozes. Verū p̄ qz. qz multoties abbreviat. i. restringit sanguis ei⁹ qz si accidar ei. i. sanguini processio. i. flux⁹ sanguis ex seipso qñ tu auferes id qd̄ est sup ipm. i. qñ tu dissoluis vuln⁹ tūc tene ⁊c. i. tunc eleua illā medicinā ⁊ cōprime cū medicina ⁊ sup orificiū vene ⁊ sub orificio in via vñ venit sāguis: deinde renoua medicinā sup locū. ⁊ hoc est qd̄ dicit Sal. 4° de iige. Opz tñ vt nō festines ad hāc medicinā: sic stulti medici faciūt. sed p̄mit⁹ digito in vuln⁹ i ducto cōprime: deinde cū altera manu medicinā ipone ⁊c. dimitte eū. s. cum hac medicina trib⁹ dieb⁹. deinde annecte ei fm hūc moduz. s. qz si nō fluit qñ dissoluis nō remoueas p̄mā medicinā: ⁊ sic fiat quousqz eleuet. i. retineat sanguis ei⁹. ⁊ hoc ē qd̄ Auic. vult dicere in hac parte. Tūc sequitur illa pars.

Refrenatio autem cum bucellatione non est possibilis nisi in arteriis magnis: fac ergo liciniis ex pilis leporis: aut tela aranee: aut subtili cotto: aut panino lini veteri: deinde pulveriza super ipsam medicinas prohibentes sanguinem. Et mitte in ipsam arteriam sicut bucellam: deinde stringe super ipsam ligaturam: et fortasse administra licinium ex pilis leporis solis et excusat sollicitudines. et ideo ut strictura adherere non sepe deest in carne.

In parte ista Avicenna declarat in speciali causa retentiva fluxus sanguinis qui fit per impletionem arterie cum bucellatione et dicit refrenatio autem. i. costrictio et fluxus sanguinis cum bucellatione non est utilis nisi in arteriis magnis. et causa habet est. quia impletio cum bucellatione est immittere licinium intinctum in medicina restrictiva in orificio arterie. modo hoc non fit nisi quando orificium est magnum ita quod sit capax illius licini. hoc autem est in arteriis magnis non in parvis.

Licinium vero ex se non regit in extractione eius paulatim et expulsionem eius aut alius ab hoc.

In ista parte Avicenna remouet quoddam dubium quod dictum est: immediate quod ideo ut stringas strictura adherere non separetur donec icarnet arteria. Sed alius diceret quod icarnabitur arteria antequam separet talis ligatura cum tale sit in orificio arterie. illud. n. licinium impedit in consolidatione ipsi. hoc dubium Avicenna remouet dicens. licinium vero esse non regit in abstractione eius paulatim et expulsionem. et quasi vult dicere Avicenna. quod bene potest consolidari arteria antequam separet ligatura. Nec obstat tale licinium immissum in orificio arterie. quia non ipsa dum incarnat arteriam expellit licinium ex orificio paulatim sicut paulatim icarnat. et ideo arteria quando est ex toto icarnata est illud licinium expulsu extra orificium. Et quod non possit hoc facere est manifestum. videmus enim ad sensum quod ipsa expellit frustra ossium multoties ex vulnere. et multoties est expellit illa que sunt itus fixa nec mirum dicit. n. Gal. in commento affo. 7. picule. Forti namque nihil resistere potest. videmus enim quod materia apatis cum natura a quibusdam locis ea expellat: ossa et transcunt. Tunc sequitur illa pars.

Impletio vero sine bucellatione est ut imponat verbi gratia illa res in orificio eius et liget desuper propter penetrationem eius in venas et ut retineat cum eis que sunt sicut puluilli et proprie spogia et cum virtutis fortis stricture stringentibus ipsam cum conversione stricture que est attrahens. Strictura vero propria ideo ut sit proprie orificiis: deinde inoluat vadens retro et solue stricturam gradatim. et scias quod strictura puluilloz et vittaz quando est debilis venit ex ea nocumetum stricture et est attractio: et non puenit ex ea nocumetum stricture et est retentio et impletio: ideo ergo ut subtiliet in hoc capitulo. Cum ergo stringit strictura bona et stringit iterum ex latere diuerso declinat materiam et resistit attractioi ex strictura. et non ideo ut pueniat cum strictura et prohibito nisi que sit infra dolorem nisi si illud fuerit necessarium in primis: deinde mollifica eam paulatim.

In qua parte Avicenna determinat in speciali de causa retentiva fluxus sanguinis qui fit per impletionem sine bucellatione. et duo facit. primo facit hoc. et addit quoddam. et ibi (Amplius stringe super medicinas) propria in duas. quia talis modus potest fieri dupl. uno sine

sutura. alio: cum sutura. Primo ergo ponit primum modum. et primo. et ibi (Et multoties quod est necessarium et) Dicit ergo. impletio vero et. ut ponat illa res. i. id licinium inolutum cum medicina viscosa coagulatiua in orificio eius. i. in orificio vulneris supra venam post penetrationem eius in venas postquam mittat illud licinium intus in orificio vene. unde iste modus competet specialiter in arteriis que non sunt multum magne. predicto vero competebat plus in venis et arteriis magnis. et supple fac ut retineat. s. id tale licinium intus in vulnere cum eis que sunt sicut puluilli. i. plumazoli et proprie spogia. i. et proprie cum plumazolis factis ex spogia et cum virtutis fortis stricture stringentibus ipsam cum conversione. i. cum prohibito stricture que est attrahens. quasi vult dicere quod tu debes facere stricturam que prohibeat huiusmodi fluere ad locum. et tunc Avicenna ostendit qualis strictura est illa que ideo fieri ad hoc ut prohibeat fluxum huiusmodi dices. strictura ergo operi primo ut sit proprie orificium super strictura. deinde inoluat supple ligatura vadens retro. s. orificium suum a parte vie unde venit fluxus. quia si principium vene sit superius: tunc operi ut strictura procedat retro orificium versus inferiora. et stricturam solue gradatim. i. et relaxa stricturam gradatim. ideo enim esse super orificium et proprie orificium ligatura stricta. et quanto magis elongatur ab orificio tanto magis relaxet. et ratio habet est. quia strictura que est super orificium facit adherere partes et exprimit sanguinem a loco fluxus versus alias partes. et hec sunt que faciunt maxime ad retentionem fluxus sanguinis. Sed si ligatura super orificium esset debilis elongata ab orificio esset stricta tunc impediret iuuetio partium et fieret expressio humorum versus locum fluxus: et ideo auget fluxum. Et hoc est quod subdit Avicenna. Et scias quod strictura puluilloz et vittaz quando est debilis supple super orificium venit ex ea nocumetum stricture. et est attritio. s. huiusmodi ad locum et non puenit in ea iuuametum stricture. et est. s. id iuuametum retentio. s. fluxus sanguinis et impletio. ideo ergo ut subtiliet. s. medicina in hoc capitulo. s. ligatiois. ideo. n. subtiliari medicum in ligatione ut ea faciat firmam quod competit: quando est magnum iuuametum si fiat ut operi et nocumetum si fiat ut non ideo. Cum ergo stringit. s. vulnus strictura bona et stringit ipsam ex latere diuerso supple relaxando stricturam declinat materiam. i. deriuat materiam a loco fluxus et resistit attractioi hec strictura. Et tunc quod Avicenna dixit quod ligatura super orificium ideo est fortis stricture ostendit quod est intelligendum cum quoddam additio dices. Et non operi ut pueniat cum strictura et prohibito. s. que fit per ligaturam nisi que sit infra dolorem. ideo ergo fortiter costringi: sed non intantum ut dolorem grauet. Inquit. n. Gal. 4. de inge. a nullo. n. sanguis fluxus efficit vel apas sic dolore nisi istud fuerit necium in primis. deinde mollifica eam paulatim. B est dicere deum est quod ligatura ideo sic stringi ut dolorem non generet nisi esset aliquod necium in primis ita stringere ut dolorem faceret: et B est ut quando fluere fortiter sanguis: tunc idigerem in primo fortiter stringere adeo ut dolor ideo grauet. sed non debemus pseuerare in illa costrictioe: imo statim sedato fluxu debemus eam mollificare sic ut dolor non grauet. quia si tu pseuerares in tali costrictioe: tunc pseueraret dolor et fieret sanguis fluxus ad locum. et per hunc ultimo auget fluxus sanguinis. sed si tu non pseueras in tali costrictioe tunc non est malum facere eam. quia stringit fluxum et non fit per hoc ibi attritio cum dolore ille non pseueret. et per hoc addit Avicenna. Deinde mollifica eam paulatim. Deinde cum dicit.

Et multoties quod ideo ut suas figuram carnis et colligas labia eius et vittis tegas. multoties enim sufficit collectio labiorum et positio puluilloz seruat ea colligendo venas ipsorum.

In ista parte ostendit Avicenna. quod iste modus retentiois aliquando fit cum sutura et non sufficit sola ligatura. et patet quod dicit. Deinde cum dicit.

Amplius stringe super medicinas puluerizatas

rare. Et iclina añ alquidegi qñ cōtrahitur vbi coartat apud pncipiū suū cū digitis vni⁹ duaz manuū: deide annecte ei medicias ⁊ puluillos apud orificiū eius cū manu altera.

C Dic Auic. addit qddā dicens. Amplius stringe sup medicinas puluerizatas rare. hoc est qñ tu admistrasti medicinas retētinas sanguis ⁊ admistrasti et ligaturaz vt dcm̄ est: tunc stringe rare pmutas ligaturā ⁊ tales medicinas. qz qñ tu restringis sanguinē nō debes dissoluere ligaturā sepe nec remouere medicamen sepe nisi cogeret necitas. Et debes dissoluere ligaturā rare. s. de tertio in tertiu: de q̄rto in q̄rtū. Tunc Auic. addit qddā aliud. s. q̄ si sanguis fluit ex venis q̄ sunt in collo dicēs. ⁊ iclina. i. stringe. s. cuz digito vel alia cōstrictiōe alquidegi. i. vena colli qñ h̄bit. i. qñ retrahit magis a fluxu vbi. i. qñ coartat. s. talis vena cū digitis vni⁹ duaz manuū apud pncipiū suū. ⁊ hoc ē qñ cōstringit añ se. qz pncipiū suū iferius vt dictū est p̄us. s. si fluxus eēt ex venis q̄ sūt in pede vel coxa tūc cōstrictio o3 fieri post se. s. vsus pncipiū suū. qz pncipiū suū est supi⁹. qz cōstrictio ⁊ ligamētū nō debēt duci nisi vsus initiū vne q̄tenus sanguis p̄hibeat: vt Hal. dicit 4° de inge. sani. Un̄ hic h̄z locū illud qd̄ Auic. dixit supra in mō ligatiōis in illa pte. Et añ id o3 vt cognoscas pncipiū vne rē. qz ligatio ⁊ cōstrictio semp debēt ire vsus pncipiū vne. qz illa est via flux⁹. Deide. s. post cōstrictionē cuz digito annecte ei rē. Qd̄ ergo Auicē. vult dicere in hoc addito est q̄ añq̄z administres medicinā retentiua tu debes venā cōstringere q̄cūqz cōstrictione potes ab illa parte q̄ est versus pncipiū suū eo q̄ illa est via fluxus. deide medicinā impone. Tunc sequitur illa pars.

C Impletio vero cū refrenatiuis puenit aut cū strictura iplētis in facie orificij ei⁹ cū manu altera nō cessante retinere donec cōgelet sanguis ⁊ fiat ipletio: aut cū re ifridate valde q̄ ifridat sanguinē ⁊ cōgelat ipm̄ in orificio ei⁹.

C In q̄ parte Auicē. determinat de cā retētina flux⁹ sanguis q̄ fit p̄ cōgelationē rei retēte sup orificiū vne. Dicit ergo. Impletio vō cū refrenatiuis. i. cū cōgelatiuis sup orificiū artarie. dicit tñ cū refrenatiuis. qz ista cōgelatio aliqñ fit cū refrenatiuis ⁊ repcussiuis: licz ēt fit alio mō sicut cū retentiōe digiti super facie orificij vne. aliud qd̄ Auicē. dicit manifestum est. Tunc sequitur illa pars.

C Aut p̄pterea q̄ caro coartat locū sicut si incidat vena in latitudine ⁊ suspēdat ad duo latera in prima vice: q̄re claudit sup eā caro ex latere ex quo currit. ⁊ hoc nō fit nisi in loco carnosio. ⁊ multotiēs qdem accidit q̄ necessariū est incidere ramuz extremitatis vne vt sit introit⁹ ei⁹ in p̄fundum vebementior: deide ponunt desup medicine. ⁊ multotiēs accidit incarnatio meatus absqz matre sanguinis.

C In qua pte Auic. determinat de cā retētina sanguis q̄ fit per coartationē circūdatis venā ⁊ dicit. aut supple fit retētio fluxus sanguis. p̄pterea q̄ caro coartat. i. iplet ⁊ cōstringit locū. s. orificiū vñ fluit sanguis. Et videte Auic. q̄tū est ex mō loquēdi cōtinuato videt̄ inuere q̄ iste mod⁹ fit q̄dam mod⁹ p̄dicti modi. qz dicit. Aut p̄pterea rē. videt̄. n. q̄ ista aut referat̄ ad illa aut q̄ p̄us dixit. Sed iste modus est qdā modus p̄ se distinctus. ⁊ o3 sic legi vt expositū ē. n. bilomin⁹ tñ Auic. sic fuit locut⁹. qz iste mod⁹ cōuenit cuz p̄dicto ⁊ cū alijs p̄dictis in hoc. qz yterqz est mod⁹ p̄ iplet

tionē. vñ q̄tuor sūt modi retētini pueniētes in hoc q̄ oēs fiūt p̄ ipletionē. s. vñ⁹ fit p̄ ipletionē ex licinis sicut bucellis. alius fit p̄ ipletionē licinior sine bucellatiōe. terti⁹ fit per ipletionē cū re cōgelata. ali⁹ aut fit p̄ ipletionē carnis circūdantis venā. Et tūc Auic. ostēdit q̄liter fit ista coartatio carnis sup venā cū dicit. Si incidat vena in latitudine per trāuersuz ⁊ si suspēdat. s. cū vncio in p̄ma vice a duobus laterib⁹. deide incidat ex vtroqz latere p̄ trāuersū ex toto: q̄re claudit sup eā caro ex latere ex quo currit. qz capita venaz icisa retrahunt. ⁊ iō cooperiunt sub carne et sic cessat fluxus. sed id nō pōt fieri nisi in loco carnosio. Et multotiēs qdē accidit q̄ neciuz est incidere ramū extremitatis vne vt sit introitus ei⁹ in p̄fundo. i. vt ps incisa retrahat in p̄fundo ⁊ cooperiat carne ⁊ multotiēs accidit desup icarnatio meat⁹. s. p̄ talē curā absqz matre sanguis. qz qñ artaria est sic coopta: tūc s̄guis nō pōt currere ex i spacio vacuo. ⁊ iō incarnat artaria sub carne absqz q̄ accidat mater sanguis. Tunc sequitur illa pars.

C Strictura aut cū escara fit cū igne ipso qñ magnificat timor: ⁊ fit cū medicis cauterizatibus sicut calce. ⁊ flore eris ⁊ generibus draganti ⁊ generib⁹ arsenici ⁊ cymino etiā ⁊ similib⁹ ⁊ cū eo qd̄ est debilius quādo puluerizat super locum ⁊ stringit ⁊ retinet. Verū timor in illo est q̄ escara est velocis eradicatoris ex se ⁊ ex quolibet resistente ex eruptione sanguinis ⁊ qualibet aliarum causarum. ⁊ quando cadit escara redit timor nouus.

C In qua pte Auic. determinat de cā retētina flux⁹ sanguis q̄ fit p̄ escaraz cū cauterio vel cū igne vel cū medicis cauterizatib⁹. Et ista ps diuidit̄ in q̄tuor ptes. In p̄ma ostēdit q̄o o3 fieri ista cauterizatio: ⁊ q̄ pōt fieri cū igne ⁊ cū medicina. in sc̄da pte p̄parat istū modū itentōis ad alios modos. in tertia pte p̄parat cauteriū forte ad cauteriū debilius. in q̄rta pte ponit medicinas aliq̄s cauterizātes. ⁊ ostēdit ēt q̄ cauterizatiū medicinarū sūt meliores. ⁊ ibi (Verum timor est in illo rē) 3° ibi (Et propter id qd̄ p̄ceptum est rē) 4° ibi (Et de cauterizantib⁹ bonis tēperati regim̄nis rē) Qd̄ in p̄ma pte dicit ps. in sc̄da pte dicit q̄ mod⁹ retentiōis p̄ cauteriū est timorosior q̄ alij modi. qz escara: vt dicit Hal. 4° de inge. est sicut qdā corpus retentū sup faciez orificij vne: nūc aut talis escara est velocis eradicatoris ⁊ ex se ⁊ ex quolibz resistente ⁊ ex q̄libet illaz carū. ⁊ qñ cadit escara: tūc redit nou⁹ timor: imo maior q̄ p̄or: vt dicit Hal. 5° de ige. Et rō h⁹ est. qz cauterizatio nō generat carnē: imo diminuit. ⁊ iō cū caro vulneris minuat̄ fm̄ q̄ritatē illoz corticū post pp̄ q̄ritatē abscisionē illoz corticū: vt p̄lm̄ cōtingit flux⁹ sanguis icessabilis. ⁊ iō laudabilior est medicina glutinativa ⁊ viscosa q̄ cauterizatiua. Aliqñ tñ est neciuz cauteriū vt. s. qñ cōstrictio nō pōt fieri cū alijs modis. Aliqñ enī cōtingit q̄ añq̄z abscindat̄ cor tex caro sub cortice est nata: vt qñ cauteriū est forte: vt p̄stea dicit Auic. ⁊ tūc cessat flux⁹. **C** Est tñ vlteri⁹ itelligēdum fm̄ q̄ dicit Hal. q̄nto de ige. q̄ in quodā casu bñ v̄git q̄ meli⁹ ē vti cauterio q̄ alijs medicis. hoc esset sic qñ flux⁹ est ex putrefactiōe ⁊ corrosiōe. tūc. n. vtile est vt icēdan⁹ cū igne aut cū medicina icensua. Et rō h⁹ est. qz cauteriū tūc duo bona facit. remouet. n. putrefactōez ⁊ corrosiōē a mēbro q̄ erāt cāe flux⁹ sanguis ⁊ cōstringit fluxuz s̄guis. alie aut medicie nō facerēt nisi vñū istoz. s. cōstrictionē flux⁹: nec ēt istud ita bñ tūc faciūt cū nō abscindat̄ cām sic cauteriū. Et iō dīc̄ ibi Hal. q̄ pp̄ hoc i verendoz ⁊ ani passiōe coacti cū medicina icensua ⁊ foco festinamus

eo q̄ putredo in his locis festinat. qz n̄aliter calor eis do-
minat̄ z s̄t vie supfluitatū exeuntū. In hoc ḡ can. meli⁹
est vti cauterio. in alijs aut̄ nō vti debem⁹ nisi magna ne-
cessitate cogente. Deinde cum dicit.

C Et ppter illud p̄ceperūt vt fiat cauteriū cū fer-
ro vebemēter ignito p̄funde ita vt faciat esca-
ras p̄fundas grossas: quaz casus nō sit facilis
z cadant i tēpore lōgo in quaz simili caro iā est
nata. ex cauterio nāqz debili pueniūt escare de-
biles q̄ cadūt ex q̄libz causa z cū hoc facit acci-
dere saniē z calefacit vebemēter. Cauteriū nō
forte iplet cū escaris fortib⁹ z remouet rupturā
z detumescere eam facit et contrahit eam.

C Dic Aui. cōparat cauteriū debile ad cauteriū forte. ostē-
dit. n. q̄ est meli⁹ cauteriū forte. z p̄z qd̄ dicit. **C** S̄ h̄ est
vniū itelligēdū q̄ cauteriū siue forte siue debile est meli⁹
si fit p̄ ignē q̄ si fiat p̄ medicinā. Dicit. n. Albucasis q̄ cau-
teriū cū igne est meli⁹ q̄ cauteriū cū medicina eo q̄ ignis
est simplex cui⁹ actio nō puenit nisi ad mēbz qd̄ cauteri-
zatur z nō nocet alteri mēbro cōiuncto cū eo nisi nocumē-
to puo. Et rō h̄ est: qz ei⁹ opatio est subita z in tēpore puo.
medicie vō cōburētis actio puenit ad illud qd̄ elōgatū est
ex mēbris z fortasse facit accidere in mēbro egritudinez
difficilis sanatiōis. z fortasse iterficat. Et rō h̄ est. qz eius
opatio est lōgior z in maiori tēpore. z iō ē cū maiori z ma-
gis cōtinuo dolore. z p̄ n̄is cū maiori attractiōe humorū
ad locū z ad ptes circūstātes. Deinde cum dicit.

C Et de cauterizātib⁹ bonis temperati regimīs
est vt sumatur albugo ouī et aggreget̄ cū calce
non extincta. et iuoluāt̄ cū eo pili leporis aut̄ ei
similia et ponat̄ sup locū et stringat̄. Et de bo-
nis pueniētib⁹ ad vltimū multoties ē vt sumat̄
cymīnū et calx et ponatur super locum et strin-
gatur. et q̄nqz supaddit̄ eis colcotar. et genera-
dragātī i hac sūma sūt bñtia stipticitatē cū cau-
terio. Calx vero est cauteriū i quo nō ē stiptici-
tas de qua sit curādū. et illud quod generat̄ de
escaris cū cauterio i eo quod h̄z stipticitatem ē
longioris fixationis et p̄fundi⁹: z succ⁹ fimi asini
ni z s̄ba stercozis asinini sunt de illis q̄ aggre-
gant ad cauteriū acuitatē z glutinationē.

C Dic Aui. ponit q̄sdā medicinas cauterizātes. z ostē-
dit ēt cū hoc q̄ medicina cauterizās est melior. Et dicit. Et
de cauterizantib⁹ bonis tēperati regimīs hoc est. qz nō ē
multū forte. vel expone tēperati regimīs. qz illud est me-
dicamē cōmixtuz ex medicis viscosis z glutinatis. z ex
medicis causticis. vñ est sicut tēperamētū inter illa duo.
Et q̄nqz addit̄ eis colcotar. Aui. ostēdit q̄ medicina cau-
terizatiua est melior. z vult dicere q̄ cauteriū cuz quo est
stipticitas est melius. Et rō h̄ est. qz p̄s mozat̄ escara sup
locū q̄n est ex medicina stiptica cauterizatiua. quāto aut̄
p̄s escara stat super locū tāto est meli⁹. qz caro ḡnat̄ tunc
p̄s q̄ cortices cadant. mō cauteriū qd̄ fit ex calce est for-
tius ceteris. vt dicit Sal. q̄nto de ige. nō t̄n est stipticus. iō
cortices quos ḡnat̄ sup vuln⁹ cito cadēt. s̄z calcātū z zegi-
stipticitatē h̄nt cū cauterio. z ideo meliora sunt z debent
cum alijs administrari. Tunc sequitur illa pars.

C Medicine vero resistētes cōglutinatiōe sunt
sicut gypsum ablutuz z glutinum decoctuz: z

amillum: z puluis molendini: z gūme: z tus:
z resina: z iterum passe de vuis ipsis. Et ra-
ne sunt huius generis s̄m q̄ dicitur: et iterum
stella senis.

C In qua pte Aui. determinat de cā retentiva flux⁹ sāgui-
nis q̄ fit p̄ inuiscationē z glutinationē. z nō facit aliō Aui.
nisi qz cōnumerat aliquas medicinas q̄ cōglutināt z iui-
scant. z thus. per thus Aui. intelligit hic thus gummo-
sum z album. In thure enim sunt tres ptes. est eniz thus
gummosum z albus qd̄ est grossus. z est ibi thus qd̄ est mi-
nutum qd̄ priusqz teratur ex cribello ceciderit vt Sal. di-
cit. i. z. particula de ingenio sanitatis. z est ibi cortex thuris.
modo thus grossum gūmosum est minus desiccatum z
stipticum q̄ puluis thuris z cortex eius. Et ppter hoc di-
cit Sal. in q̄nta particula de ingenio. q̄ cuz vis medicamē
oppilatiuum z viscosum facere elige thus gūmosum z al-
bum: qd̄ dentibus non frangitur cū ipsis cōp̄imitur sed
glutinari vidēt sicut mastix. qz ergo hic Aui. ponit medi-
cinas glutinatas z viscosas. ideo ponit iter eas thus in-
telligens per thus: thus gūmosuz album. sed inferius po-
nit corticē thuris. qz ibi ponit medicinas desiccatas. cor-
tex aut̄ thuris z puluis ei⁹ magis desiccatus z stiptici sūt
q̄ thus. Tunc sequitur illa pars.

C Medicine vero retinētes cuz exiccatione et
incarnatione sunt sicut aloes: et cortex turis: et
sicut iteriora passularum vne cōtrita valde. et
galle cum oleo aliquo. et comburant̄: et quan-
do completur inflāmatio earuz extinguantur:
et papyrus adustus et resina: et scorzia ferri: et
stercus eq. et stercus asini adusta: et cinis ossiū
non ablutorum: quoniā abluta p̄hibent gluti-
nationez: et spōgia noua submersa in oleo aut
vino: deinde aduratur: et pili adusti.

C In qua parte Aui. determinat de causa retentiva flu-
xus sanguinis que fit per exiccationē z incarnationez. qz
ambo hic faciunt vnum moduz vt dictum fuit p̄us. z nō
facit aliud Aui. nisi q̄ ponit aliquas medicinas hec ba-
bentes facere: quarū vna est sicciōz alia. z hoc facit reser-
ctu ad cōclusiones diuersas. qz in corpore sicco competit
medicina magis sicca. in corpore autem humido minus.
z ratio huius apparet ex prius dictis. z patet quod dicit.

C Tunc sequitur illa pars.
C De narratione medicinarum simplicium z composita-
rum specierum diuersarum fortium in prohibitione flu-
xus sanguinis. CAP. XVIII.

L de illis que dixit Sa. z narravit be-
ne z experta sunt post ipm z inuenta
sunt plurimi iuuamēti est vt sumatur
de colcotar. xx. et de minuto ture. xvi.

et de aloe et glutino sicco ana. viij. et de arseni-
co. liij. et de gypso vebemēter trito pulueriza-
to vt atomi post cribellationem. xx. curet̄ cum
eo puluerizando super licinia et spargendo su-
per locum: quoniā est mirabile. aut sumat̄ sar-
cocolla de mecha et aloes et sanguis dra. et po-
natur super liciniū et stringatur et aloes et tus
solum cum pilis s̄m q̄ sciuiti. et iterum spon-
gia adusta sicut dixim⁹ et later adust⁹ sumant̄
spongia z scorzia pl̄sibi z turia z aloes: aut su-

manēt tus & aloes & sulfur aut tus & sulfur: & fiat puluis: aut administret licinium cuz albumine oui: aut sumat de colcotar. xx. & de ture aut minuto turis. viij. & resine. viij. & de gypso adusto. viij. aut sumatur colcotar & de gypso: adusto. viij. Aut sumatur colcotar eris vsti & calcadis & dragāti adusti ptes equales. Et de bonis ad fluxum sanguinis & pprie ex draganto est vt sumat aloes pars. i. & .s. primū amborum in corpore graui: & fm eorū in corpore leui & corticū turis in corpore graui. dragma. i. & turis ipsius grossi pinguis in corpore leui ps .i. sint cōtenti super ea ambo: aut sanguis draconis. & sarcocolla conficiantur cum albumine oui & ponantur super pilos leporis. & preparentur fm locum.

In qua parte Auicē. postq̄ determinauit de omnibus causis & modis retentiuis fluxus sanguis determinat siue narrat quasdam medicinas & simplices & cōpositas valētes ad fluxum sanguinis: quarū quedā sunt cauterizātes. quedam aut non. & de illis etiā vna est magis sicce cōplexionis q̄ alia. & hoc facit habendo respectum ad diuersa corpora. narrat ergo quādam medicinas que est cōposita ex medicinis cauterizantib⁹ & medicinis incarnatiuis. p̄z quod dicit aut sumat sarcocolla &c. Iste sunt medicie &c. cōglutinatiue & incarnatiue aloes & thus cum pilis. s. leporis madidatis in albumine oui fm q̄ sciuiti supple ē medicina bona ad retentionez fluxus sanguinis. Est autē bic aduertēdum de hac medicina que fit ex thure aloes q̄ est medicina fm q̄ Hal. dicit quinto de ingenio laudabilior omnibus alijs ad restringendū fluxum sanguis. & docet ibi Hal. qualem substātiāz debet habere. & etiā modū compositionis eius quantū ad pondus suarū partiu. Dicit enim q̄ ista duo puluerizata cum albumine oui temperentur & ad mellis spissitudinē veniant & in vellere leporis inducta super vulnera imponant: ita tamen vt multe quātitatē sint: deinde ligamentūz quater vel quinque in loco vulneris inuoluat. & tunc Hal. ostendit modū cōpositionis ipsius. Dicit enim. verū hanc medicināz diuerse facio. nam aliquando pono partem vna. aloes & duas thuris aliquādo equale pondus. aliquādo vero duas partes aloes & vnam thuris. nam in corporibus siccis & membris siccis maius pondus aloes inducat in humidis vero ecōuerso. in medys vero equaliter. Item aliquādo vice pulueris pono puluerem & cortices eius. nam puluis thuris & cortices eius stipticiores sunt thure. thus tamen melius est in inuiscando & cōglutinando. Et ideo cuz vis medicamen viscosum & oppilatiuūz facere elige thus gumosum & albus. & maxime etiāz cum vis hoc facere in corporibus lenibus. Sed cum vis medicamen stipticum & maxime desiccatiuūz facere sicut in fluxu sanguinis ex artaria. quia artaria indiget magis siccis & stipticis q̄ vena pone puluerem thuris & corticis eius. & maxime si etiāz hoc fit in corporibus duris & siccis. Et addit Halie. q̄ ideo de hac medicina prolixē disputauit: quoniam meliores inuenire nullatenus potui. miroz quoq̄ si aliquis eā inueniat meliorem. vidiq̄ cum ea sanguinez de pelliculis cerebri fluentem semper curari: & cum qui de vulnerib⁹ colli fluebat. illum etiā qui de faucibus egrediebatur nullū in eis ligamen imponens. Et de bonis ad fluxū sanguinis proprie ex draganto quod est ex medicinis causticis est vt su-

matur draganti aut aloes pars vna. & .s. p̄mum amborū in corpore graui. & 2^m eorum in corpore leui. Doc dictū potest dupliciter exponi. vno modo sic. p̄mum eorum. s. dragantum supple sumatur in corpore graui. s. in corpore sicco. & 2^m eorum puta aloes supple sumat in corpore leui idest humido. Et ratio huius est. qz medicina sicca competit corpori sicco. & minus sicca corpori humido. mō dragantum est siccius aloes. Alio modo potest exponi vt referatur hoc ad pondera. & exponitur sic. p̄mū eorū idest p̄mum pondus istarū medicinarū. s. que est pars vna sumatur in corpore graui. & scdm eorū idest scdm p̄dus quod est pars media sumatur in corpore leui. vnde si vis administrare dragantum: vt quando. s. vis facere medicinam causticam & componere eam cum thure administra partem. i. ipsius in corpore sicco. sed in corpore hūido administra partem. s. & thuris partem. i. Si autem vis administrare aloes & thus: vt quia velis facere medicinam incarnatiuam & conglutinatiuam: tunc administra aloes in corpore sicco partem. i. sed in corpore humido partem. s. & causa hui⁹ apparet ex dictis. & corticis thuris. supple sume cum medicinis predictis in corpore graui. idest sicco partem vna. thuris ipsius grossi pinguis in corpore leui. idest humido pars vna. Et causa huius est. quia cortex est sicci⁹ thure vt dictum est. & ideo in corpore sicco competit cortex. in humido autem thus. sint contenti semper ea ambo. idest sint contenta ambo corpora. s. & sicci⁹ & lene. & ex tali compositione medicinarū siue velis facere medicinam causticam: siue velis facere medicinam glutinatiuam. & viscosam. quia in ytroq̄ corpore fit cōpositio medicinarū respiciendo complexionem naturalez ipsorū. aliud quod Auicē. dicit patet &c.

Explicit tractatus secundus de vlceribus. Incipit tractatus tertius de vlceribus.

Sermo vniuersalis de vlceribus. CAP. I.

Vlcera generantur a vulneribus & ab exituris eruptis & a pustulis: & solutio cōtinuitatis in carne quādo facit saniem & pus nominatur vlcus.

In precedētibus tractatibus Auic. docuit modū curatiōis solonis cōtinuitatis q̄ est attritio & cōtusio & silius ipsi fm q̄ accidūt in membris carnosiss. In pte ista q̄ est tractat⁹ tertio. sen q̄rte dat mōz curatiōis solute cōtinuitatis in mēbris carnosiss q̄ dicit vlcus. Et diuiditur hec pars in ptes duas. In p̄ma parte determinat de vlcere ostēdendo modū generatiōis eorū & differētiāz & diuersitates q̄ in eis cōtingūt. in scda docet modū curatiōnis eorū fm oēs illas diuersitates. scda ibi (Scias q̄ oia vlcera idigent exiccatoe quadā) p̄ma in duas. p̄mo ponit modū fm quē generant vlcera & causas eorū. oñdit et quid est vlc⁹. scdo oñdit diuersitates q̄ cadūt in vlcere & causas et accidētū quorū dā q̄ in eis cōtingunt. & ibi (Et vlcera sunt apparētia & sunt habētia pfunditatē) p̄ma in duas. p̄mo ostēdit cās & modos generationis vlcere. & ostendit etiāz quid est vlcus. secundo. quia ad vlcus consequitur sanies & pus ostendit causas propter quas generatur pus & sanies in vlcere. secunda ibi (Et non facit pus &c) Circa p̄mam partem intelligi debet vt habeatur intentio Auicē. q̄ differentia est inter vuln⁹ & vlcus. qz vuln⁹ dicit esse solo cōtinuitatis sensibilis: cū nondū sit in ipso gñatio saniei. s. vlcus dicit esse solo cōtinui manifesta & sensibilis: cū in ipsa sit generatio saniei large sumēdo sanie siue sit bona & laudabilis siue mala. s. vlc⁹ dicit esse solutio cōtinuitatis manifesta. & iō vulnus dicit cōmuniter

super hā medici
na vide gal. 5.
inge. & dicit
libro de missio
ne sanguinis
cap. 23. & quid
cap. de fluxu
sangu. vena. &
arteriaz. & n.
res fama in pro
hibitione fluxu
sangu.

solo p̄tinui ex recēti tpe facta absq; q̄ ibi sit aggregatio sanie. vlcus autē ē solo p̄tinui. vbi gr̄a. sic q̄n̄ iā in vulnere pp̄ aliq̄d acc̄is fit aggregatio hūiditatis q̄ solidationē ei' p̄hibz. z hic ē ēt q̄ vulnera trāseūt in vlcera: nō autē ecōuerfo. Ex q̄ vltēri' manifeste appz q̄ cuz gn̄atio sanie fiat ex aliq̄ mā defluēte ad mēbz. vel aggregata in mēbro q̄ p̄fecte cōuertī nō pōt. Ista autē mā cū disruptiōe carnis eē nō pōt nisi aut in vulnere aut in apate qd̄ aggregat saniez. qz tunc in ipso sc̄a est manifesta disruptio in carne aut cū humorib' acutis ex gbus accidit carnez corrodī z dissolui ex gbus humoribus fiūt pustule corrosiue. hoc ē qd̄ Auicē. dicit. vlcera trā gn̄ant ex trib'. s. aut a vulnerib' aut ab exituris cū sunt corrupte aut ex pustulis supple a qb' accidit ambulatio z corrosio in mēbro: q̄lia sunt pruna z ignis p̄ficius z silia. z illud cōcordat ei qd̄ ipse dixit ēt in 2^a sc̄n. p̄mi canōis. q̄ cāe vlcēriū aut sunt apata q̄ aperiunt' aut plaga aut botbor q̄ se comedūt ex qb' vltēri' manifeste appz q̄ vlcera a cā p̄mitina imediate gn̄ari nō pōt sic vulnera. qz in p̄mo occurū cāe disruptiōe solone p̄tinui nō est pole sanie gn̄ari. s. vlcera oia gn̄ant a cāis corporeis. ¶ Sc̄do vltērius appz q̄ in vlcērib' p̄pe dēis semp̄ ē aliqd̄ cū solutiōe p̄tinui p̄iunctū qd̄ idicat diuersuz modū curationis a curatiōe q̄ debet soloni p̄tinui. vñ est solo p̄tinui. s. cū vlcēribus nō est alia dispō cōiuncta q̄ idicat aliud medicamen debere administrari qd̄ sit alteri' nāe ab illo qd̄ curat solone p̄tinui. z p̄pterea vuln' cū q̄ ē depditio carnis cuz solū in eo itēdit gn̄atio carnis adhuc d̄ vuln'. Lū autē pp̄ aliq̄d acc̄is accidit mltiplicari hūiditatē in loco rōne cui' cōuenit postea sibi mūdificatio z absterisio q̄ nō cōperit solutiōi p̄tinui vñ solo p̄tinui est d̄ vlc'. ¶ Et p̄pterea est intelligēdū vltēri' q̄ vlc' nō imerito pōt dici solo continui manifesta p̄posita. vuln' autē solo p̄tinui simplex manifesta. simplex nō qdē: qz in ipō nō possit cadere p̄positio alterius morbi. qm̄ in vulnere a quo sc̄a ē depditio carnis p̄p̄icōne est p̄pō alteri' morbi: sic dicit Hal. in teg. z 3^a de ige. sani. s. d̄ simplex: qz pp̄ talē p̄pōne nō idicat diuersuz modus medicaminū administrari debere. nā s. pp̄ p̄pōnem sit ibi diuersa itētio: hāc trā diuersaz itētione vñ modus medicamē p̄plet. Vlc' autē d̄ B mō eē solo p̄tinui cōposita. z p̄pterea sub tractatu vlcēriū p̄prehendit modus curationis fistulaz cauernarū z vlcēriū putridoz. z vlt' oīuz cum gbus alia dispō ē p̄iuncta: rōne cui' iudicat diuersuz medicamē administrari debere. z hec ē itētio Auic. si quis subtilr aduertat. 4^a sc̄n. p̄mi canōis ca: de solone p̄tinui. Ista etiā p̄nt ēt̄i ex his q̄ dicunt 3^a z 4^a de ige. sani. Et p̄ p̄pleta de claratiōe istoꝝ recurras ad scriptū qd̄ ibi fecimus putans nō min' eē vtili' isto. Sc̄do itellige q̄ qm̄ Auic. dicit. z qm̄ facit sanie z pus noiaē vlc' q̄ sanies vñ h̄ referri ad sanie m laudabilē: pus at referi ad illaudabilē. Vex ē q̄ aliqui auctozes cōiter vtroq; mō vtunt' ad vtrūq;. Deide cuz dicit. ¶ Et non facit pus nisi p̄pterea q̄ cibus qui venit ad ea cōuertitur ad corruptionē p̄pter debilitatez membrū: z quoniā p̄pter debilitatē suā resolutur ad ipsuz z attrahuntur versus ipm̄ superfluitates membrōꝝ vicinantī ei: aut propter vnguēta mollificantia membrū z limētia ipm̄ cū hūiditate sua z vinctuositate sua. ¶ In ista pte qz i vlcērib' gn̄atur sanies aut pus oñdit causā p̄ q̄ gn̄atur sanies et pus in vlcērib'. z duo facit. p̄ponit cāz gn̄alē pp̄ quā gn̄atur sanies in vlcere. z in sp̄ali oñdit cāz gn̄atiōis sanie illaudabilis: z oñdit diuersitates q̄ in ipa p̄tingūt. z^a ibi. (Et q̄ ē de gñe pus subtile rē.) ¶ Circa p̄mā pte est intelligēdū q̄ duplicē ponit cām p̄ quā sanies generatur in membro. vñ qdē cāz ponit q̄ ē sic p̄nci

palis cā. aliā vō cāz ponit sic coadiuuantē ad B. Cā qdem p̄ncipalis ē debilitas vtutis nutritiue. q̄ qdē pp̄ duo est cā gn̄atiōis sanie. nā in sanie duo p̄tingūt vel p̄currūt. vñ qdē est hūiditas que subycit p̄ mā ipsa. sc̄dm est alteratio diminuta cū putrefactiōe p̄mixta. nūc autē debilitas virtutis est cā q̄re multiplicētur in mēbro hūiditates iqtū debilitas mēbz est cā vt ad ipz expellanē supfluitates aliorum mēbroꝝ. inqtum ēt est cā vt in ipso mēbro detineat supfluitas nutrimenti. z inqtum etiā est cā vt nutrimentū totū qd̄ venit ad mēbz nō possit p̄m sui totum cōuertī in ipm̄. vñ remanēs in ipso multiplicanē humiditates in eo. Debilitas autē vtutis est cā vt in tali hūiditate p̄fecta non fiat p̄uersio. z qz pp̄ debilitatē hūiditates q̄ fiunt in membro nō pōt regi p̄fecte a calore nāli cōuenit q̄ in talib' humiditatib' insit calor extrane' pp̄ quē aliqs modus putrefactiōis existat ex quo cōuenit q̄ hūiditates in sanie p̄uertant'. cā autē coadiuuās ad gn̄ationē sanie ē medicina mollificans z lenificans membrū cum humiditate z vinctuositate. hec enim coadiuuant ad hoc vt humiditas contenta in membro efficiatur sanies propterea quia saniatio vt dictum est cum quadam putrefactione consistit. putrefactio autem sicut dicitur quarto de ingenio sanitatis fit cū calido z humido. quia que putrefiunt vt sic sunt calida et humida propter qd̄ cuz talia medicamina caliditate z humiditate participant disponunt humiditatem vt in ipsa inducatur alteratio que in generatiōe sanie cōcurrit. z hoc est qd̄ dicit Galienus quarto de inge. sanitatis. qd̄ in vlcēribus cōfusiuis in quibus sanies debet generari tetrafarmacum z omnia calida z humida in eis sanie festinat. Ex quibus verbis possumus accipere qd̄ medicina generans sanie est duplex. quedam est generans saniez. quia calorem naturalem in membro multiplicat z ipm̄ conferuat propter caliditatem temperatam z viscositatem suā. Et iste quidez sunt que administrantur in apostematibus cum maturatiōe idigent de quibus facta est mentio multotiens supra in ca: de medicinis maturatiuis. Alia vero est medicina generans sanie. quia disponit humiditatem ad alterationem similem illi que fit in generatione sanie que alteratio est cum putrefactione p̄mixta. z tales medicine administrantur in vlcēribus vel in vlcēribus in quibus indiges sanie generare. z de talibus medicinis hic fit mentio que sunt mollificantes z lenificantes membrum z que sunt humide vinctuose. vnde z tales in omnibus vlcēribus multiplicāt sanie. Deinde cum dicit. ¶ Et qd̄ est de genere pus subtile noiaē virus: z qd̄ est grossum noiaē sordities: z est res spissa coagulata alba: aut ad nigredinem declinans aut sicut fex. ¶ In ista parte in speciali ostēdit causas propter quas contingit sanie generari in vlcēribus que est sanies illaudabilis. z ostendit etiam diuersitates talis sanie illaudabilis. z primo facit hoc. secundo ponit quoddam incidens in quo ostendit diuersum modum curationis penes diuersitatem sanie illaudabilis in vlcere existentis. secunda ibi. (Et virus quidem indiget rē.) ¶ Circa primam partem intelligendum est q̄ Auicēna in his verbis vult ostendere diuersitatem que competit in sanie illaudabili. hec autem diuersitas est ex parte coloris z ex parte substantie. Ex parte coloris quia quedam est alba non habens verag albedinem. quedam autem est nigra. quedam autem est habens colorem fecis. z simili modo intellige de alijs diuersitatibus que possunt fieri ex parte coloris illaudabilis. Ex parte autem substantie est. quia quedam est subtilis valde z ista pp̄rio noie vocatur virus. quedam autē est grossa valde coagulata z spissa valde. z ista pp̄rio nomie

Cum calor ex
transit non
vincit a nat
z humiditate
super fluitate
sed si q̄ cor
ipm̄ humidit
in partibus
pp̄ simbo
tatem mem
z superien
calore natū
albidenti in
p̄ succo
decursum
ner h̄ tur. z
p̄ c. genera
causa, ad
ad iuuans
creetur que
p̄tē disponit
ad corruptionē
alimenti
Duplex enim
dicitur sanie
generantī
quā materiam
altera q̄, lala
p̄ natū ad
auget, quā
m̄ p̄ ap̄tū
p̄ q̄ p̄ p̄
d̄. altera
qua disponit
membrū ad
conuertendū
in mūdificatē
decurrentis
sanie

in vlcērib' q̄ membrū p̄suad
membrū q̄ mudo in vlcērib' u
ano h̄ h̄ vallet

inter virus, et sordes
sanus medium obinet
virus. n. ad
medium tunc
et sordes in
y grossa ex
fit

Sen III.

vocat sordes: sic dicit Avicenna. Ex quibus verbis habet quod sanies que tunc medium iter omnia ista dicitur sanies nomine absoluto. Dicitur autem iter virus et sordes sic hic inuitur ab Avicenna. et ex parte materiei ex parte agētis. Ex parte quod materiei quod sordi subicitur per materia humiditas grossa et viscosa flegmatica. materia autem virus est humiditas calida subtilis. Ex parte autem agētis est differentia. quod ad virus concurrunt multa calitas putredinalis. in sorde autem est diminuta caliditas propter materiam frigidam ex qua causatur. **Advertendum tamen ulterius ne errare contingat quod quando dicitur est quod sanies laudabilis tenet medium iter virus et sordes. non sic est intelligendum quin ibi nulla cadat diversitas. Nam dicitur est in 3o de ingenio sanitatis. quod in quolibet ulcere quantumcumque sit laudabile generantur due superfluitates: quarum una est grossa et altera subtilis. Et propterea dicitur est ibi quod in omni ulcere indigemus medicina exiccante et etiam abstergente. Cum ergo ista duplex superfluitas subiciatur etiam per materiam saniei laudabili manifestum est quod in sanie laudabili adhuc est aliquid subtile et aliquid grossius. sed tamen subtile et grossum quod in ipsa est non proprie dicitur virus nec sordes de quibus hic intelligit Avicenna. quod in viru et sorde supponitur aliquid per materiam cui nodus est domini calidi naturalis. sed omnino est materia extranea ipsi. pro perfecta autem declaratione istorum recurras ad scriptum quem feci super libro de ingenio sanitatis. Deinde cum dicit.**

Et virus quidem non generatur nisi ex subtilitate humorum aquosorum: et ipsorum calido: et sordities generatur ex grossitie humorum. Et virus quidem multiplicatur cum generatione apostematis: et virus eget exiccante: et sordities abstergente.

In parte ista ipse ponit quoddam incidens in quo ostendit diversitatem modi curationis quod debet ulceri ratione virulentie et sordis. quoniam in ulcere ratione virulentie debet vehementer exiccatio ultra illam que debet vulneri unde vulnus. ratione autem sordis debet vehementer abstersio ultra illam que debet vulneri unde vulnus est. Ratio autem que vulneri debetur exiccatio ratione virulentie est. quod virulentia prohibet consolidationem et nascentiam carnis in quantum humiditas cui contraria est exiccatio. sordes autem prohibet consolidationem et nascentiam carnis in quantum adheret et agglutinatur orificiis pororum carnis. huic autem est contraria abstersio: propter quod in ulcere ratione virulentie debet exiccatio. ratione vero sordis abstersio.

Et ulcera sunt apparentia et sunt habentia profunditatem. et vlcus quod profunditatem habet non evacuatur quin aut iam idurata sit caro circumdans ipsum et noiatur fistula et est sicut cana penetrans in membrum: aut non iduratur aliquid et nominatur abscessio et caverna. Et quandoque dicunt quidam abscessionem illud quod elongatus est sub cute et separatur ab ea cutis: et cavernam illud quod inflectitur sub carne et dilatatur in ea. Dicunt quidam: imo dilatatus est caverna et strictum profundum fistula. et non est contrarietas in nominatione. Et quando est durities super vlcus apparens noiatur vlcus ostracinus. Et fistula quidem mala est illa que non sentit: et secundum quantitatem elongationis eius a sensu erit eius malitia. Et de ipsa quedam est equalis et de ea est quedam obliqua.

In parte ista ut dicebat prius ostendit diversitates et differenti-

De vlceribus

tias que in vlceribus contingunt secundum quod diversificat modum curationis eorum. et comparat vlcera in bonitate et malitia secundum illas diversitates. Circa quam partem ut intelligatur intentio Avicenna. intelligendum est quod iste diversitates quas ponit Avicenna. sic declarat Galenus 3o de ingenio. sani. finali capitulo: non sunt proprie dicitur solonis continui unde solo continui est. propterea quod tales diversitates sumuntur ex ratione morborum aliorum cum vulnere accitum quod non sunt proprie soloni continui. vel ratione carum aliquarum humorum raliu cum solone continui sine quantum curatio solo continui curari non potest. Et propterea indicatio curatiua que a talibus sumitur est indicatio que non pertinet ad indicationes curatiuas que sumuntur ab essentia vulneris unde vulnus est vel unde solo continui est. solus enim ille dicitur sunt proprie dicitur solonis continui: unde solo continui est: que sumuntur a propriis accitibus solonis continui unde solo continui est. que non indicat aliud essentiale in curatio ab eo quod solo continui indicat: sed quod dicitur diversitatem indicat in curatio ipsi. tamen diversitas illa essentialis non est sic sunt dicitur sumpte a magnitudine et paruitate solutionis continui et figura ipsi et profunditate. quod scilicet sit profunda et superficialis. et ab equalitate et inequalitate ipsi. Iste enim diversitates aliquo diversificat indicationes solonis continui: sic apparuit supra in capitulo de curatio vulnerum. tamen hec diversificatio non est penes aliud quod debet soloni continui unde solo continui est. id tota hanc diversificatio est solus in modo curationis quod debet soloni continui unde solo continui est. Sed dicitur et diversitates vulnerum que sumuntur ex ratione alteri morbi cum eo vel accitibus alteri sic doloris vel ratione alie cause humoralis. Iste quidem non sunt proprie solonis continui: ab eis sumuntur alia indicatio curatiua que illa que debet soloni continui unde solo continui est. et quod ut hinc est prius in isto tractatu traditur modus curationis solonis continui ratione eorum que proponuntur cum ipsa que prohibet sanationem eius. Idcirco in hoc capitulo ponuntur tales diversitates et dicitur solonis continui. sed in capitulo de curatio vulnerum in quo traditur modus curationis solonis continui ut cum ipsa non alio prohibet eius sanationem coniungitur: posuit dicitur et diversitates que fiunt in vulneribus que sunt proprie dicitur vulneris unde vulnus est sic ibi apparuit. Et est intelligendum quod Avicenna. multas diversitates vlcerum ponat penes talia que proponuntur cum solone continui que indicat aliquid diversius a solo ne continui. tamen omnes tales dicitur et diversitates in genere sic ex his que hinc sunt 3o de ingenio. Galenus. per capitulo: potest reduci ad tres. Nam ea que proponuntur cum vulnere a quibus sumuntur tales diversitates aut sumuntur ab ipsis que sunt sic cause necesse in curatio vulneris et ex corruptioe ipsarum auget vlcus et prohibet sanari. aut sumuntur ab his que proponuntur cum vulnere sine quantum curatio vulneris curari non potest. Aut sumuntur ab his que superueniunt vulneri ratione quantum vulnus dicitur esse piculosum et magnu. unde ex magnitudine et piculositate indicat ibi alia iterio curatiua que illa que appetit vulneri unde vulnus est. Si quidem tales dicitur et diversitates sumuntur a partibus tunc iste videntur sumi ex duobus. sed quod duo videntur currere ut cause immediate ad sanationem vlceris quantum vultus est sic agens et hanc est pro. nam sine ratione laudabili non potest consolidatio que est actio nature fieri. Aliud vero occurrit sic materia. et hanc est ut sanguis sit laudabilis in quantum et in quantum pro quod tales dicitur sumuntur aut ex modo rationis: ut puta: quod cum vlcere coniungatur mala pro vel calida vel frida vel sicca vel quantumcumque sit illa. Aut sumuntur ex dispositione sanguis que venit ad vulnera: ut puta: quod in vlcere defluat sanguis peccatus vel in quantum vel in quantum. Et hanc pro modo dicimus quod vlcera que sunt dura que dicitur cala que dicitur frida et que dicitur mollia etc. sed aut secundum modum dicimus quod vlcera que dicitur sunt munda que dicitur imunda que dicitur virulenta et que dicitur sordida. Si autem tales diversitates et diversitates sumuntur ex his sine quorum curatione vulnus curari non potest. et illa sunt multa sic sunt multa que coniungi possunt cum vlcere sine quorum curatione vlcus curari non potest quorum quedam sunt accitua sicut dicimus isto modo quod vulnerum quedam sunt cum dolore quedam vero priuata dolore etc. Quedam vero sunt egritudines alie sicut dicimus quod vulnerum quedam sunt apostemata et quedam priuata apo-

Sordes a materia
sa et flegmatica
ca. et diminuta
in calor gignit
et virus extr
mi. et putredina
et calor adauit

qq ab sum
vltima gener
etur vltima et sord
dicitur

fallam ostendit
sit vltima
fistula car
dicitur in inten
up callosa co
no circumde
dum aut con
canitas non
induratur
et dicitur cal
lun vlcus pro
fundum dicitur

magnu. et periculosu. ut potest vlcus
in principali membro. aut dicitur
vltima periculosu. et magnu. ut
corpore callo dimittit.

sternate & qdam sunt cōtusiua & qdam nō. & qdam sunt cū
 pustulis malis & qdam nō. & qdam sunt cū qdam causa vī
 ad modū cause humoralis: vt dicimus qd vlcera qdam sūt
 putrida: & qdam virulenta: & qdam corrosiua &c. ¶ Si autē
 tales dñe sumantur ex his rōne quarū vlcera dicunt perī
 culosa & magna. sic hoc est triplr fm qd vuln^o pōt dici ma
 gnū & piculosuz triplr vt apparet q̄rto de igenio sanitatis.
 ¶ Nā aut est piculosuz & molestū rōne nobilitatis mem
 bri in quo fit. & isto mō sumit diuersitas in vlcere^o penes
 membra nobilia in qbus cū accidunt vlcera sunt suspecta
 & timorosa. sicut cū vulnera accidunt in membris neruosis
 aut in siphach aut dyafragmate &c. ¶ Aut vulnus vel vl
 cus est piculosuz rōne magnitudinis eius. & isto mō ponit
 infra qd vlcera rotūda sunt piculosa & peiora alyis. qz quo
 dā modo q̄tuz est ad hoc sunt maiora alyis sicut appz ife
 rius. & sic etiā vlcera q̄to sunt magis pfunda in membro
 tāto sunt peiora. Aut enim vlcus est piculosuz rōne mali
 gnitatis & pessimitatis. Sic isto modo dicimus qdam esse
 vlcera cancerosa. & qdā sunt cū putrefactione & corruptio
 ne membri. & qdā sunt corrosiua & similia: sicut herpes he
 stionicus & similia. Tales ḡ diuersitates vlcere^o hic itēdit
 ponere Auic. s; ipsas Auic. per istum modū ordinate non
 ponit: sed eas itermiscet. Omnes tamē quas ponit possunt
 reduci ad aliquā istarū diuersitatū sicut hec omnia decla
 rata sunt pfecte in scripto quem fecimus sup libro de ige
 nio. ¶ Dis ḡ premisis dicemus qd in ista pte in qua Auic.
 ponit tales diuersitates & differentias vlcere^o Auic. sic p
 cedit. In pma parte tāgit diuersitates que accidunt vel cō
 tingunt in vlcere^o maxime rōne eoz que sunt vt cause
 faciētes ad sanationē eoz sine quoz curatione vlcera cu
 rari non possunt. & etiā rōne eoz qd vlcera faciunt molesta
 & timorosa ex parte pessimitatis & malitie vlcere^o & ex par
 te membri in quo est vlcus. Scōdo ostendit que vlcera pro
 prie sunt suspiciosa & molestiora rōne q̄tutatis eius & preci
 pue in qbus corporibus sunt molestiora. scōda ibi. (Et vlce
 ra qdēz p̄raue curationis sunt rotunda.) ¶ Prima in duas.
 pmo ponit illas diuersitates & differentias. scōdo qz in ponē
 do illas diuersitates & differentias ostēderat que sunt cau
 se ppter quas vlcera p̄hibētur a sanatione ipsoz illas re
 ducit ad ordinē & in summa ostendit que sunt cause in ge
 nere ppter quas vlcera difficilis curationis existunt. scōda
 ibi. (Et cause que cū accidunt corrumpunt vlcera.) ¶ P̄ria
 in duas. Primo premitit illas causas & diuersitates que
 contingunt in vlcere^o. scōdo reddit cām quozūdam acci
 dentium cōtingentiū in vlcere^o penes aliquā illarū di
 uersitatum. scōda ibi. (Et quādo sanant vlcera: deinde re
 ducunt.) ¶ Prima in tres. Primo p̄mittit illas diuersitates
 & differentias. in scōda parte ponit quoddā signuz p̄prium p
 quod cognoscimus quādo in vlcere^o predictis in qbus
 est malitia & corruptio & rectificatio cōuenit. in tertia ostē
 dit in qbus corporibus vlcera sunt bone cōsolidationis &
 in quibus p̄hibetur cōsolidatio ipsoz: sed apta vt in vlce
 ribus eoz cōiungatur aliqua ex predictis causis facien
 tibus vlcera difficilia ad sanādum. scōda ibi. (Et de signis
 bonis.) 3° ibi. (Et corpora susceptibilia curationis.) p̄ri
 ma in duas. pmo premitit diuersitates & differentias vlce
 rū qd diuersitates & differentie sumunt magis rōne causariū
 a quibus dependet sanatio vlcere^o & que diuersitates su
 muntur etiam ab eis que componunt sine quoz curatiōe
 vlcera curari nō possunt. scōdo ponit diuersitates & differē
 tias in vlcere^o rōne eoz que reddunt ea suspecta & mo
 lesta ppter malitiam eozum vel ppter nobilitatem mem
 bri in quo fiunt. scōda ibi. (Vulnera autēz que accidere fa
 ciunt spasmū.) ¶ Prima in duas. Primo ponit differentias
 & diuersitates vlcere^o. scōdo ponit quedā signa p̄ que docet
 cognoscere vlcera in qbus est malitia & corruptio, & in qui

bus nō est malitia neq; corruptio. scōda ibi. (Et vlcera qui
 dem dura icipiētia.) ¶ Prima in duas. pmo ponit vnū mo
 dum diuersitatis in vlcere^o. scōdo ponit aliuz. Et oēs
 isti modi predicti diuersitatis accipiuntur penes predicta
 que possunt componi cum vlcere^o a quibus p̄hibetur
 sanatio vlcere^o sicut dictum est superius. scōda ibi. (Et vl
 cera qdem diuiduntur.) ¶ Prima in tres. pmo ponit illum
 modū diuersitatis in vlcere^o. scōdo quia in illo modo di
 uersitatis in vlcere^o fm opposita est vlcus qd dicitur si
 stula. & hoc est vlcus pfundum qd peruenit ad membra
 posita in fundo docet distinguere per signa ad qd mēbrū
 positum in pfundo peruenit vlcus. tertio penes cognitio
 nem talis vlcere^o docet certificare quoddam ambiguz.
 scōda ibi. (Et que vadit ad neruum.) tertia ibi. (Et multo
 tiens sunt fistule.) ¶ Prima pars habet plures partes: s; nō
 est hic curandum de diuisione partiū minutaruz dūmo
 do habeantur p̄ncipales intentiones totius capituli. Di
 cit ergo pmo. Et vlcera &c. & nominatur fistula: & est sicut
 canna &c. ¶ Circa hoc verbum est intelligendum qd hoc
 nomen fistula dupliciter accipitur. vno modo cōmuniter
 & large. & isto modo fistula videtur esse quodcūq; vlcus
 difficilis sanationis & consolidationis: ppter qd inuetera
 scit cum antiquatur. Alio modo accipitur fistula p̄prie. &
 isto modo fistula est vlcus difficilis sanationis cum quo
 est caro infiltrata & dura habens concavitatem & pfundi
 tatem in membro ad modum cancri. & has duas significa
 tiones fistule videtur insinuare Albucasis cum diffinit fi
 stulā dicens. Scias qd oē vlc^o aut apā qd iueterascit cū an
 tiq̄tur cū fit vlc^o & nō solidat & emittit pus sp & nō absin
 dit tūc noiat i q̄cūq; mēbro fuerit fistula. Et nos noiam^o
 q̄cherē ipz. Et h̄ dixit q̄tū ad p̄mā acceptionē eius & sub
 dit loq̄ndo de fistula s; p̄paz & strictā acceptionē ei^o. Et fi
 stula qdē s; vitatē ē nodatio infiltrata dura & alba c̄p̄cau
 tas ē sic p̄cauitas p̄ne anseris. & p̄p̄ noiant qdā eā vsa. i.
 p̄nā. & Aliabas loq̄ndo de fistula s; largam acceptionē &
 cōez ei^o dicit. Quicūq; vlc^o trāsit. xl. diē & nō sanat fit fistula.
 Et q̄nq; dicūt qdā. ponit itētione q̄rūdā. s. medicoz vete
 rū circa significatiōez p̄dcōz noiaz q̄ itētio reuertit i eodē
 cū illa quā dixit v̄l dixerat. Et iō subdit qd nō ē h̄ietas i
 hac noiatōe. Et q̄n ē durities sup vlc^o apparēs. i. māifesta
 tur in p̄tib^o circūstātib^o eē in ipso vlcere noiat vlc^o ostrā
 chinū. & d̄r ab ostraca qd ē cōcula marina. vñ q̄n in tali vl
 cere ē durities mlta sic i ostraco: idcirco tale vlc^o d̄r ostrā
 chinū. Et fistula qdē mala ē q̄ nō sentit p̄pterea qz signifi
 cat eē scā corruptio & mortificatio in carne. Et de illa qdā
 ē eq̄lis. i. recta icidēs i carnē s; lōgū &c. Deinde cū dicit.
 ¶ Et que vadit ad neruū dolet vehementer &
 proprie quando tangit eius inferius cum ten
 ra: & fortasse difficilis fit opatio illi^o membri &
 est humiditas subtilis tenuis sicut fit ad illa que
 puenit ad os. & quādo puenit ad ligamētum ē
 illud quod currit p̄pinquuz illis. Veruz dolor
 i ossuosa & ligamētali fortasse nō magnificatur
 & humiditas que vadit ad os est subtilior & de
 cliuioz ad citrinitatē: & ex pueniēte ad venas &
 arterias multotiens egreditur fex. & q̄nq; si fu
 erit tendēs ad venaz sanguis plurimus & ad ar
 teriaz sanguis subalbidus cū fluxu sanguinis &
 processioē: & ex ea que peruenit ad carnem cur
 rit humiditas viscosa grossa turbida cruda.
 ¶ In parte ista qz fistula est vlcus pueniens ad pfundum
 docet distinguere ad qd mēbrū pfunduz positū puenit

hoc vlcus. docet distiguere maxime ex modo humiditas que egrediuntur ex vlcere ozificio. Nam quado pfunditas fistule solū est in carne tunc ex ozificio vlcere egreditur humiditas viscosa grossa turbulenta. quado vero ad venas puenit egreditur humiditas qdam ad modū seris. et qnq; egreditur sanguis habēs colorē purpureuz. s; ex illa que puenit ad artariam egreditur sanguis subalbidus vltendēs ad quādam flauētatē cū quādam impulsione et saltu. Ex illa at que puenit ad ossa et ligamēta et neruos egreditur humiditas subtilis et tenuis. Sed hec est differētia. qz quado puenit ad neruos tunc est euz vebemēti dolore et precipue quado tangitur intrinsecū eius aut euz ferrō aut cū tenta itus in tali vlcere. membrū autem pibetur a motu. aut nocumēta h; in operatione motiua precipue si neruus ad quē puenit ozificium fistule sit ex neruis motiuis: s; in illa que puenit ad ossa et ligamēta nō est dolor. Distātia aut iter illam que puenit ad ossa et que puenit ad ligamēta est: qz ab illa que puenit ad ossa egreditur humiditas magis tenuis q̄ illa que puenit ad ligamēta et magis tendens ad citrinitatem q̄ sit illa que puenit ex illa que puenit ad ligamēta. et hec est iterio Auic.

Sed aliquis dubitabit ^{(in hoc.} qz ipse ponit q̄ ex fistula pueniēte ad neruos et ossa et ligamēta egreditur humiditas magis tenuis q̄ ex illa que puenit soluz ad carnem. Nam istud videt falsum. qz humiditas que egreditur ex vlcere videt magis generari ex supfluitate nutrimenti illius particule vel pportioniati ei. aut generatur ex nutrimento quod nō pōt cōverti in illa particula. nunc aut nutrimentū et supfluitas nutrimenti ossium et ligamentoz et neruozum sunt viscosa et viscosiora. et grossiora quam carnis et. Et per similem rōnem videtur falsuz esse quod ex fistula pueniente ad os egrediatur humiditas tenuior q̄ ex illa que puenit ad ligamēta. qm nutrimentum et supfluitas nutrimenti ossis viscosior et grossior est q̄ sit ligamēti et. ¶. falsum dicere videtur cū dicit q̄ in illa que vadit ad neruum precipitur vebemēs dolor et precipue si tāgatur eius iterio cum tenta. Nam videtur q̄ quado fit tactus partis iterio q̄ tunc minor aut nullus fit dolor. qz neruus ponitur esse organū tactus. Nūc aut philosophus vult q̄ sensibile positum supra sensum nō causat sensum. Sicut res visibilis supra oculū nō videt. et etiam si tangibile puenit interius ad neruum non deb; sentiri. et per p̄ns nec dolozē facere nedū q̄ augeat. ¶. Solo et p. ad primū dōm: sicut dicit Auic. quod quado fistula puenit ad carnem solam egreditur humiditas grossa et viscosa. min⁹ autem grossa et tenuior quado puenit ad neruū. tenuior autem quado puenit ad ligamēta. et adhuc tenuior quado puenit ad ossa. Et causa huius est multiplex. Nam humiditas que multiplicat et resudat ab vlcere. aut ipa puenit aliunde ad vlcus. et tunc venit per porositatē mēbri in quo est vlcus. A membris ergo que poros habent latiores pōt ex poris eius resudare ad vlcus humiditas grossa et subtilis. s; a membris que habent poros depressos et strictos. id nō potest resudare ex poris ad vlcus nisi id qd̄ subtile est et virulentū. et quato h; poros strictiores tanto id quod resudat ex poris eius ad vlcus est subtilius et tenuius. et per p̄ns illud quod egreditur ex vlcere est subtilius et tenuius. qz caro h; poros latiores et est substantie laxioris et rarioris: ideo humiditas que puenit ad vlcus eius potest grossior resudare. Ex vlcere aut que pueniūt ad membra depressa et solida. qz ex poris eoz ad ozificium vlcere nō resudat nisi id quod est tenue et subtile. idcirco ex talibus vlcere egreditur solū aliquid subtile et virulentū. et p̄pterea qz os est depressioris substantie q̄ ligamētum et ligamentuz q̄ neruus et neruus q̄ caro. idcirco ex fistula q̄ ad

os puenit egreditur humiditas subtilior. Deinde ex illa que puenit ad ligaturaz. Deinde ex illa que puenit ad neruos. Adiuuat aut ad hanc cām predictus modus dispositionis vlcere qd̄ est fistula. qz fistula: vt dictuz est. est vlcus in quo est caro ifiltrata dura. et p̄pterea in vlcere fistuloso q̄tum ad partes circumstantes eius est durities multa ita q̄ ex partibus eius circumstantibus nil resudat etiaz p̄pterea duritiem nisi aliquid tenue et subtile. Et quato membrum ad quod cōtinuatur est durius tanto erit tenuius id qd̄ poterit resudare. s; ista durities terminet ad membrū sube laxo et rare sube puta ad carnem tunc ex tali vlcere licet rōne loci et partiu circumstantiu eius nō egrediatur nisi humiditas tenuis et subtilis tamē rōne fundi ei⁹ ex quo pōt resudare humiditas grossa et turbulēta et viscosa. Egreditur humiditas grossa viscosa et turbulēta. et p̄pterea qm ozificiuz fistule puenit ad carnē soluz tūc ex fundo vlcere egreditur talis humiditas grossa. S; quado puenit ad membra depressa egreditur humiditas tenuis et subtilis et magis tenuis quato membrū ad quod puenit est depressius sicut os. Aut ista humiditas in vlcere multiplicat p̄pterea defectū partis digerentis nutrimentuz et supfluitatē nutrimenti quod puenit ad mēbri. et tunc quato est maior defectus pris tāto humiditas remanet magis tenuis q̄tum est ex se. qz minus similitur membro quod h; substantiam grossam. Nūc aut quado vlcus puenit ad os neruos et ligamēta puenit ad membrū cuius virtus est debilis fm nām p̄pterea friditatem et ploniam p̄pterea qd̄ in egritudine plus deficit in eis virtus q̄ in membris carnosis. vnde humiditas ad ipm pueniēs que mutari nō pōt q̄ nullā alterationē recipit vñ egreditur sanies. s; in membris carnosis: qz nō sic in eis est virt⁹ hec debilitata. Talis humiditas licz nō possit cōverti in carnē tamē aliquē modū retinet alterationis p̄pterea quē aliquā igrossationē retinet. vñ egreditur hec humiditas grossior. et qz q̄to mēbri est dur⁹ et depressius tāto hec vlt⁹ est in eo debilior: sic est in ossibus. Idcirco etingit q̄ q̄to vlcus puenit ad membrū depressius tāto humiditas ex ozificio vlcere subtilior et tenuior egreditur. Coadiuuat aut p̄cipue ad vtrāq; istarū carū qz in vlcere fistuloso cū vlcus fistulosuz sic dictū est sit vlcus in quo sit infiltratio dura humiditas q̄ est grossa et terrestria retinet inuiscata in carne. et id tenue et subtile soluz egreditur. et p̄pterea q̄to in hoc vlcere est maior durities et magis occupat durities in pfundo. tāto magis est signuz q̄ retinet mā terrestria et grossa i carne: et solū id qd̄ tenue est egreditur. Nūc aut qm vlcus hoc puenit ad ossa pfundiorē h; duritiē et maiorē. Deinde qm puenit ad ligamēta. Deinde quado puenit ad neruos. minorē aut qm solū fundus ei⁹ terminat in carnē p̄pterea qd̄ hūiditas q̄ egreditur ex vlcere tenuior egreditur qm ad os puenit. Deinde qm ad ligamēta. Deinde qm ad neruos. grossior at pōt egredi qm solū puenit ad carnē. Dixit at q̄ qm puenit ad os q̄ hūiditas egreditur declinior ad citrinitatē. Et rō est p̄pterea: qz vt dcm̄ ē. Quato puenit ad mēbri depressius tāto ē apti⁹ egredi id qd̄ de hūiditate ē subtile. nūc aut id qd̄ in hūiditate ē subtile ē id qd̄ coloricū ē vel qd̄ pportioniat colore. q̄re cū tale declinet ad citrinitatē. idcirco ex tali fistula id qd̄ egreditur est subtile declinior ad citrinitatē. S; ex illa q̄ puenit solū ad carnē egreditur hūiditas grossa p̄pterea cāz dictā: est et viscosa qz ē grossior vel et ē viscosa qz talis hūiditas nō ē digesta: cū h; vlc⁹ nō sit laudabile. Est et turbida. i. hñs obscuritatē q̄daz. tūc qz hec hūiditas nō ē pfecte digesta. tūc et ex tali vlcere p̄pterea egredi hūiditas ois mōi q̄ p̄mixta ex diuersis hūiditatibus h; colorē turbidū. Ex his hō diligētē hñs itell⁹ poterit solvere p̄mā dubitatōez et eius argumentū. ¶. Ad scdm̄ dōm est q̄ in illa que ad necium puenit est vebemēs dolor. Et rō hui⁹ est p̄pterea qz pus tūc puenit ad sensibile

membroz. q̄to autem pus est in membro sensibiliōi tāto dolor plus augmentatur. Et ideo Galie. in tegni ponit q̄ punctura in neruo p̄pter plm̄ dolorem: qui tunc sequitur est parata aduocare spasmus. Augetur autem dolor in B p̄p̄ie si tangantur eius interius contenta: vt dicit Auic. Et ratio est. qz bec est regula generalis: sicut apparet in libro de accidenti z morbo. q̄ in motu augetur passio in mēbro magis q̄ in quiete p̄pterea: qz in motu fit inouatio passionis. Iterū videmus multotiens aliquaz mām quietē in membro non facere passionem in ipso membro. Sed cū mouet per ipm̄ ingerit passionē z dolorem in eo. Et p̄pterea qz ex tacto talis vlcereis p̄m̄ partē iteriorē accidit q̄ in parte neruosa passio augetur. hinc est q̄ tunc dolor augetur. z q̄to ista pars neruosa est sensibiliōi tanto in tali vlcere quādo tangitur eius īferius cōtenta fit maior dolor q̄ in vlcere alio. Intellige autē totum hoc quod dicit Auicē. esse verum supposito q̄ in tali vlcere nō accidat in neruo corruptio z putrefactio. tunc enim qz sensus destruitur z dolor in tali nō percipitur. Argumentū autē qz quia vt dicit paladinus: p̄ma pars prudentie est ad quam locuturus es cōsiderare personaz cum istud scriptum fiat pro illis qui nō tante p̄scrutationi alte adherent sicut exigeret solutio argumenti. idcirco hic soluere nō curamus. Dixit autē Auic. vltorius q̄ ex fistula que ad venaz peruenit egreditur humiditas sicut sex. z hoc ē p̄pterea: quia ex orificijs venarū sanguis resudans etiā cōtensus in venis permixtus cum humiditate vlcereis assimilatur eaz quā si feci. Si autem cōtingat q̄ sic perueniat q̄ vlcus scindatur vel corrodatur tunc egreditur sanguis in forma sanguis a venis. Et si q̄dez sit sanguis venalis tūc sanguis est purpureus obscurus. Si autē arterialis tūc est clarus q̄si subalbidus z egreditur cū ipulsione z saltu. Deinde cū dicit.

Et multoties sūt fistule orificia plima cui⁹ eē ambigūt z nō scit an sit fistula vna. z multoties effundit in q̄dāz orificioz ei⁹ humiditas b̄n̄s ticturā. z tūc si fuerit fistula vna egreditur ex orificijs alijs color vnus qui est fistule. s. diuersus albus z tenebrosus z alius.

In ista parte quia multotiens in vlcere fistuloso est ambiguitas: vt puta quādo sunt plura orificia in membro ambigitur an sit tantuz vnum vlcus fistulosum in membro vel plura docet per quādas experiētiam. hoc certificare z distinguere. z p̄z qd̄ dicit. Deinde cū dicit.

Et vlcera qd̄ diuidūtur in sp̄bz diuisionū. z dicit q̄ vlcereis quedaz sūt q̄ sunt dolorosa. z quedaz sunt quesūt priuata dolore: z quedaz sūt apostemosa: z quedā sunt priuata apostemate: z quedam sunt munda: z quedā sunt imunda: z imunda quidem p̄pterea q̄ in eis superfluit humor plurimus z humiditas copiosa quibus non sint mala. Et de eis sunt sordida: z de eis sunt miorata: z de vlcereis sunt putrida. Et de reb⁹ magis nociuis eis sunt meridies z humiditas aeris cum caliditate ipsius. Et de eis sunt corrosiua z de eis sunt ambulatiua: z de eis sunt mollia aut dura aut frigida aut cala. z mollia sunt de vlcereis facientibus cadere pilos ab eo quod sequitur ea. Et sunt quandoqz de vlcereis quedam resudantia ex quibus resudat virus citrinum calidum. Et fortasse est ca-

lidum comburens quod est in circuitu eius z est malum mortificans. z de eis sunt difficilis consolidationis.

In parte ista ponit alium modum diuersitatis in vlcerebus qui etiam modus diuersitatis attenditur p̄m̄ ea que dicta sunt. z duo facit. Primo ponit istas differentias z diuersitates. secundo quia quedam ex diuersitatibus quas posuerat videbantur esse eadem ostendit differentiam inter illas. z ibi. (Et putrefactio est p̄ter corrosione.) Dicit q̄ primo. z vlcera qd̄m̄ zc. z de eis sunt miorata a sordicie z de vlcereis sunt putrida hoc est in quibusdam ē putrefactio. p̄pterea sicut ipse subdit. talibus vlcereis maxime nocet aer calidus z hūidus: qz coagulat putrefactio nes in eis. sicut enim id quod putrefit est calm̄ z humidū. ita que maxime putrefaciūt calida sunt z humida. z sicut istis nocet maxime talis dispositio aeris etiā eis maxime nocent oia que eis approximātur calida z humida existētia. Et p̄cipue quelibet que de eis sunt maxime vinctuosa. Et de eis sunt corrosiua. In quo differat corrosio putrefactio z ambulatio dicitur in sequenti. Et de eis sunt mollia. Vlcera mollia sunt illa in quibus caro tendit ad lassitudinem z molliem. vnde caro in talibus vlcereis est squalida mollis superflua. z hoc p̄cipue fit in vlcereis in quibus fit aggregatio multe humiditatis fride que ias incipit tendere in viam putrefactionis. videmus enim q̄ ea que tendunt in viam putrefactionis mollescunt p̄mo. Et p̄pterea etiam competit q̄ in talibus vlcereis a partibus circūstantibus vlcere cadunt pili. Nā p̄ter molliem carnis z superflua humiditate ipsius destruit materia pilozū z radix etiā ipozūm corumpitur. neqz etiam pori stant erecti: per quos dz egredi mā pilozūz. vnde z pilus existens destruit neqz etiam oritur. cum superflua. n. molliem z humiditate carnis p̄hibeatur generatio pilozūz sicut ostensuz est a Galie. 3. de complexionibus quemadmodū in terra paludosa supflue nō oriuntur herbe. Et de eis sunt difficilis consolidationis. i. ad diuersitates harum vlcereis etiā reducuntur vlcera que sunt difficilis consolidationis siue sint difficilis cōsolidationis p̄pter malitiā que est in predictis vlcereis. siue p̄pter malitiāz aliam que componitur cuz vlcere. Unde Auic. īferius determinato modo curationis istoz vlcereis ponet quoddā capz generale vlcereis que difficilis consolidationis existunt. Deinde cum dicit.

Et putrefactio est p̄ter corrosione q̄ si fuerit erūt ambe ambulatiue. z fortasse corrodēs est corrodens illud qd̄ cōtinuatur ei p̄p̄ie p̄pter acuitatem z absqz putrefactione z neqz ē febris oino. Verum cum ambulatiuo putrefactiuo multiplicatur feb. aut non separāt ab eo. Et Galie. quidem noiauit huiusmodi vlcera corrosiua ignem persicum z fornicam ambulatiua: et post vlcus putrefactum est compositū ex vlcere et ex egritudine putrefacta: et vni cuiqz eozum est dispositio.

In preista qz posuerat q̄ qdā vlcera sūt putrefactia qdā ambulatiua qdā corrosiua. Cū ista q̄si videant eē idē. assi gnatur d̄rias iter ista. Cū q̄ itelligē q̄ corrosio ābulatio z putrefactio d̄nt sic d̄nt corrodēs putrefaciēs z ābulatiōes vel faciēs corrosione vlc̄ putrefactioez vel ābulatiōez in mēbro. Nūc autē putrefaciēs d̄t eē illd̄ qd̄ corripit sp̄m̄ exite ī mēbro illo z p̄plone ē hūiditate illi mēbro. sic qd̄ nō ē p̄ueniēs vt apli⁹ sit p̄ illi mēbro n̄ tū p̄ueit ei⁹ actio ad B

*Aer calidus
Humidus nocet
Cernit qd̄ adang
et putrefactioez
q̄ calido, q̄ in
mido s̄m̄p̄r p̄at
m̄o q̄ q̄ tunc
q̄ meridiana
die ad idē m̄o
sūt disposita q̄
sunt m̄o q̄
de h̄m̄p̄t vlc̄*

*ratio casus pilozū
in vlcereis.
Vlcereis vlc̄
tr̄ comparatio
ne q̄ ad m̄o
n. h̄m̄ op̄aly
pallidū s̄m̄
idē h̄m̄ non
generantur s̄m̄
p̄ p̄m̄ian
Subm̄data h̄m̄
ita in vlcereis
Humidū d̄t h̄m̄
p̄ p̄lli*

vt resoluat humiditates illius membri et ipsas consumat immo dimittit eam corruptam in membro in quantum agit calor extraneus. et propterea putrefactio est dispositio in qua humidum membri absque resolutione ipsius est corruptum in membro sic quod non est conueniens ad receptionem vite illius membri et operationis eius propter corruptionem spiritus qui est in eo. Et ex hoc vltimo patet cum id quod putrefactum est per contactum corrumpat et sit aptum putrefacere id quod sibi est vicinum. quod et vlcus putrefactum per accidens est ambulatiuum. Sed corrodens esse id quod propter acuitatem quam habet resoluat et consumit humidum: sic quod propter resolutionem humidi minuit de substantia carnis et ipsam vlcerat. Et ideo corrosio est dispositio in qua humiditas terminans inter partes membri etiam resoluitur: ita quod partes membri remanent discontinuate absque hoc quod humiditas que remanet in membro sit corrupta. et propterea in membro in quo est corrosio est sensus supposito quod ibi non sit alia corrosio. sed in membro putrefacto sensus non est. Id autem quod facit pambulationem in membro est quod propter sui acuitatem et subtilitatem multam in membro ambulat: ita quod in membro facit puenire separationem in continuitate ipsius plurimi numeri et situs inordinati et parue quantitatis. unde nulla illarum est sensibilis singulariter. Et ideo in pambulatione in membro non est solutio continui manifesta: sed insensibilis et occulta: qualis solutio continui peruenire facit id quod mordicat et facit pruritum. sed in corrosione est solutio sensibilis et manifesta. et propterea quando humor est humor mordicans multe subtilitatis tunc in membro fit pambulatio ab ipso absque corrosione ipsius. Et ex quo patet differentia inter vlcus putrefactum et corrosiuum. quia alia dispositio est putrefactio. et alia est corrosio. Et apparet differentia inter vlcus corrosiuum et ambulatiuum. Nam ambulatio potest esse in membro absque corrosione. verum est tamen quod omnia vlcera corrosiua sunt ambulatiua: non tamen e converso. sicut apparuit supra in causa de formica. vbi ostensum est quod quedam species formice est ambulatiua sola. quedam autem est ambulatiua et corrosiua. et hic etiam aliquid intuitur Avicenna. scilicet tamen putrefactio et corrosio sunt diuersae dispositiones: tamen possunt adinuicem sic componi. Et quando putrefactio componitur cum corrosione: tunc putrefactio et corrosio perambulant in membro. et hoc est quod vult dicere Avicenna. cum dicit. Et putrefactio est propter corrosione. quod si fuerint. scilicet ambe simul erunt ambulatiue. id est tunc putrefactio pambulabit in membro. et ratione putrefactionis que paccidens in membro pambulat. et ratione corrosionis: quia vt dictum est vbi est corrosio ibi est perambulatio. licet non semper e converso. (Et fortasse corrodens etc.) Planum est quod dicitur ex eo quod dictum est. (Et neque est febris omnia.) Cuius quare multiplicat plus febris in vlcere corrosiuo quando cum ipso coniungitur putrefactio quam quando solus est ibi corrosio. Et quia in putrefactione remanet humiditas a qua potest sumi putredinalis puenire ad caliditatem aut caliditas extranea ipsius humiditatis imprimi in spiritu. et sic manifeste spiritus vsque ad caliditatem puenire potest. hoc autem est causa febris. in vlcere autem corrosiuo non sic remanet hec humiditas quare ad ipsum non sic sequitur febris. (Et Galienus. quidem nominauit etc.) id est scilicet Galienus. Corrosio et ambulatio absque putrefactione maxime apparet in vlceribus que sequuntur ignem persicum et formicam ambulatiua. et post vlcus putrefactum dictum est quod fortasse corrodens est corrodens id quod continuatur etc. Et pro sed vlcus putrefactum est compositum ex vlcere et sanguine etc. sed in vlcere putrefacto est in membro putrefactio et separatio continui cum remanentia humiditatis membri putrefacti absque resolutione et assumptione ipsius. quod qualiter intelligatur dictum est in notabili. (Et vnicuique eorum est dispositio.) Hoc potest dupliciter exponi. vno modo. et vnicuique eorum. scilicet predictorum vlcerum est dispositio. id est modus curandi. scilicet alius et alius. vel aliter. vnicuique eorum est dispositio

.id est predictorum vlcerum est dispositio. id est ex dictis manifestum est quod in vnoquoque eorum. scilicet tam vlcere putrefacto quam etiam in corrosiuo est alia et alia dispositio: ideo sunt alie et alie differentie vlceris. et non eadem.

Et vlcera quidem dura incipientia ire versus viriditatem et nigredinem sunt mala: et vlcera frigida sunt mollia alba quiescentia propter medicinas calefacientes et calida ad rubedinem declinua delectantur frigore. Et quando vlceribus malis associatur color corporis malus sicut albus plumbeus aut citrinus: tunc illud est significatio propter corruptionem complexionis epatis et corruptionem sanguinis qui venit ad vlcus quare fit difficilis eius consolidatio. et vlcerum quidem quorum radices sunt acute: et cum quibus est pruritus superfluitates sunt acute: et quorum radices sunt late albe pauci pruritus illorum complexiones sunt frigide.

Supius Avicenna promissit diuersitates et differentias quasdam vlcerum. In parte ista vult ponere significaciones per quas docemur cognoscere malitiam vlcerum et bonitatem vel rectificacionem eorum. Et duo facit. primo ponit signa ex quibus cognoscitur malitia in vlceribus et ipsorum rectificatio. secundo declarat quare ex illo signo quod posuit maxime ostendere bonitatem et rectificacionem vlcerum ostenditur maxime bonitas et rectificatio eius repetendo id signum. 2° ibi. (Et meliores significaciones.) Prima pars diuiditur in partes plures scilicet quod plura ponit signa ex quibus hec cognitio accipitur. Primo ponit quedam signa que sumuntur ex qualitate sensibili apparet in partibus vlceris. secundo ponit quedam que sumuntur ex dispositione totius. tertio ponit quedam signa que sumuntur ex dispositione radices et cuiusdam alterius quod sequitur vlcus ratione materie ipsius. quarto ponit quoddam signum quod sumitur ex modo generationis eius. quinto ponit quoddam signum quod sumitur ex quibusdam que sunt vltra partes corporis nostri puta ex pilis. sexto ponit signum quod sumitur ex modo humiditatis que egreditur ex vlcere. septimo ponit circa hoc quoddam signum pronosticum incidenter. octavo ponit signa que sumuntur ex quibusdam causis que precedunt vlcus. nono ponit signa que sumuntur ex dispositionibus consequentibus vlcus. Similiter etiam ex appropriatione rerum et medicinarum inuariantium vlcus. 2° ibi. (Et quando cum vlceribus malis.) 3° ibi. (Et vlcus qui dicitur.) 4° ibi. (Et vlcera generata.) 5° ibi. (Et vlcera depericia pilos.) 6° ibi. (Et meliores significaciones.) 7° ibi. (Et dicitur in signis mortis velocis.) 8° ibi. (Et malignorum quidem vlcerum.) 9° ibi. (Et significant malignitatem vlceris.) Totum quod dicitur in istis. scilicet plantis est nisi quod sunt quedam litteraliter exponenda. In prima ergo parte Avicenna ponit signa que significant malitiam vlceris ratione male complexionis existentis in membro in quo est vlcus quam significat durities et mollities et albedo et rubedo in partibus vlceris apparet ratione putrefactionis vel corruptionis existentis in vlcere super quam significat nigredo et viriditas. In secunda parte ponit signum quod sumitur a dispositione totius corporis ex quo significatur sanguis qui abundat in epate et in venis esse corruptus. et ex hoc accidit vt sanguis qui ad vlcus puenit sit corruptus. Cuius ergo ex sanguine debeat fieri consolidatio hoc autem fieri non potest sanguine existente corrupto. accidit quod in tali corpore vlcus difficile et malum existit. Et vlcus quidem quod radices sunt acute. id est quod basis est in membro acuta superfluitates.

Tractatus III.

In vniuersali

96

Humores superflui ex quibus fiunt sunt acuti. Et ideo quoniam tales humores sunt apti puritum facere propter acuitatem et subtilitatem corporis etiam tales humores sunt apti declinare versus membri suprema. Vnde accidit quod basis vlcis in quo colligitur est acuta: sed humores frigidi non sunt puritum generantes, quia non precipitant subtilitate et acuitate et propter grossitatem et grauitatem non tendit basis vlcis in quo colligitur in acutum: sed potius in latum, quare et vlcera que generantur ab eis sunt radice late et pauci puritum.

Et vlcera generata successione egritudinum sunt mala: quoniam natura expellit ad ea residuum corruptionis superfluitatum.

Et ponit signum quod sumitur ex quodam modo generationis vlcis: quia generatur. scilicet per viam crisis habet malitiam in seipso. Et cum huiusmodi redit Avicenna. et planum est quod dicit.

Et vlcera deicientia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala.

Docet manifestum esse ex eo quod est pus deum. et quod sunt talia vlcera in quibus accidit casus pilorum manifestum esse ex dictis.

Et meliores significationes significantes salutem vlcis et vulnerum sunt cum succedentia eorum declinata sunt ad saniam.

In parte ista ponit significationes que sumuntur ex modo humiditatis que crescit ex vlcere. et intellige per B quod dicitur huiusmodi sic bona significatio in vlcere est cum succedentia eorum que sunt declinata ad saniam. scilicet accidit quod in ipso sit sanies laudabilis. et est succedit in ipso genere in processu sanies laudabilis. ita mala significatio est cum in ipso apparet generatio saniei illaudabilis puris vel viri vel foetidi grosse aut cum in ipso nulla apparet generatio saniei: sed remanet vlcus siccus et crudus et precipue cum est in membris in quibus vlcus est suspectus sicut est in membris nervosis et nobilibus. Cum autem horum dicitur inferius Avicenna.

Et dicitur in signis mortis velocis cum sunt horum apata et vlcera lenia et destruitur ei ratio moritur.

In parte ista Avicenna. incidit ponit quodam signum pronosticum auctoritate Hippocratis. quod sumitur ab apparitione quorundam vlcis per primum cum febre acuta. et dicitur. Et dicitur. scilicet ab Hippocrate signo mortis velocis. in libro in quo tractat de signis mortis velocis. et istud credo esse librum secretorum Hippocratis in quo tractat de signis pronosticis. per viam experientie cum sunt homines. cum appareret in homine. scilicet febricitate febre acuta et apata et vlcera lenia etc. id est vbi per quod sufficit ad primum potest dupliciter exponi. vno quod est cum homine febricitate febre acuta appareret apata et vlcera lenia. id est apata et vlcera que leniantur. id est in quibus non est tumor manifestus in membro exteriori retro tendit ac si in membro exteriori quasi non sit aliquid supereminens. et destruitur ei ratio significat mortem propterea quia ex B significat quod materia regreditur ad interiora et hinc regressus ad interiora cum vertitur ad membra nobile. puta ad cerebrum. huius autem est signum mortis que in primo accidit: imo B est generale omni apati. quod accidit per viam aliam crisis in febricitate febre acuta si itus redeat et non procedat ad exteriora quod est significatio mala sicut apparet: pronostic. id est est in corpore. **Uel potest exponi alio modo. Et cum sunt homines. appareret in homine febricitate febre acuta apata. id est pustule et vlcera lenia. id est vlcera molles squalide. quia. scilicet sint ex materia quasi tendente in viam putrefactionis et corruptionis. vnde membrum ex eis mollescit et destruitur cum hoc ratio significat super mortem egritudine. nam iste pustule et vlcera apparentia non accidunt per viam modificationis facte a natura. quia si per hunc modum accideret non accideret ratione infirmi destrui. sed accidunt per viam sintomatam. vnde significat quod in corpore abundat materia multa filis illi ex qua sunt iste pustule et vlcera. que quidem conuersa ad cerebrum est generans in ipso apostema litargicum quod aptus est ex tali materia molli et humida generari mortem inducit.**

Et malignorum quod est vlcis cause sunt quoniam vlcera obuiata supfluitatibus malignis corporis aut regimini corrupto: et quoniam sunt sequentia pustulas malas: quare fiunt ab eis festinantia ad vlcationem post pustulas.

Et ponit signa que sumuntur a causis que antecedunt generationem vlcis. et manifestum est quod dicit.

Et significat malignitatem vlcis eius putrefactio et ipsius ambulatio et corruptio eius quod est in ipsius circuitu: et difficultas sanationis in seipso cum rectificatione curacionis exhibite ei.

In isto. scilicet. ponit signa que sumuntur a dispoitione quorundam accensiu sequentium vlcera. et est in approximatione rerum iuuantium scilicet se ad vlcus. et per quod dicitur. nisi illud quod dicitur. Et difficultas sanationis eius in seipso cum rectificatione etc. quod dicitur sic exponi quod signum est malignitatis vlcis est: quia difficulte sanat: et dato quod adhibeat sibi medicatio recta et conueniens. si enim tunc difficulte solidat hoc non est nisi propter multam malitiam eius que difficulte remouetur. Deinde cum dicitur.

Et meliores significationes significantes salutem vlcis et vulnerum sunt cum in successione eorum est sanies que est cum medicina faciente pus et ex operatione nature. illa enim operatio nature est secundum cursum naturalem et non generatur sanies nisi a digestionem naturali. et non associatur ei malum ex accidentibus vlcis malorum.

In parte ista. quia ipse dixerat quod de melioribus significationibus apparentibus in vlcis est significatio que sumitur ex apparitione saniei laudabilis in eo vult dicere causas istas. Et habet istud tres partes. Primum resumit significationes istorum. et reddit causam istam. 2. declarat conditiones saniei laudabilis. 3. ibi (Illa. n. opo nature est scilicet cursus etc.) 3. ibi (Et prope est laudabilis etc.) Quod in parte dicitur planum est. in 2. parte vult dicere: ratio que apparet saniei et perseverantia in vlcis est signum bonum est. quia significatur ex hoc quod operatio nature procedit in illo secundum cursum naturalem. nam sanies laudabilis generatur a digestionem que fit a calore naturali. neque sanies fit mala nisi propter aliquod accidens ex accidentibus malis que in vlcere coniunguntur. vel quia ibi est mala materia non obediens calori naturali. vel quia ibi est mala complexio ratione cui non fit operatio naturalis. vel quia est putrefactio vel aliquod aliud accidens malum. quare sanies laudabilis significat bonitatem virtutis nutritiue cui est consolidare et materia eius esse laudabile: quod est superfluitas materie laudabilis ex qua natura ipsa carnes generat. et significat quod ibi non est aliud accidens malum. idcirco sanies laudabilis in vlcere apparet salutem ipsi significat. Intelligere autem cum Avicenna. dicit. quod sanies fit a digestionem naturali non vult quod fiat sanies a digestionem que est simpliciter naturalis. nam alteratio que fit in sanie non est simpliciter naturalis. sicut enim apparet quinto de simplici medicina. et a Galieno. in commento secundi pronosticorum. Alteratio que fit in humano corpore quedam est simpliciter naturalis. et ista fit in nutrimento quod in substantiam corporis conuertitur. Quedam autem simpliciter contra naturam. et ista alteratio fit in putrefactione humoris. Altera est partim a calore naturali et partim a calore extraneo. et istius quidem quedam est in qua operatur calidus naturale minus. multum autem extraneum. et ista alteratio est que fit in sanie illaudabili. Alia autem est in qua multum operatur calor naturalis: parum autem extraneus. et ista est que fit in sanie laudabili. in sanie enim laudabili scilicet quod est operatio caloris

extranei cum mā saniei non sit apta cōverti in membris
z perfecta alteratione alterari. per hoc sanies non euacua
tur quin in ipsa aliquis modus putredinis existat. vnde z
in ipsa aliquis fetoz existit. Qz tamē plus est cuz ea opera
tio calidi nālis. qđ declarat assimilatio mlra quā bz ad hu
miditates nāles in substātia z in calore. Jccirco dixit Aui.
qđ sanies laudabilis nō fit nisi a calore nāli. z bec est itētio
eius in sequēti. s. si quis aduertat. Deinde cū dicit.

C Et pprie sanies laudabilis alba lenis equalis
que consecuta est complementū digōnis z ne
qđ associatur ei fetoz cū in ea nō sit putrefactio.
z fortasse nō euacuat a fetore paruo sanies cui
accidit cum adiutorio caliditatis innate z alte
rius extranee. Et nos quidez iā locuti fuimus
de sanie in locis alijs.

C Ostendit que est sanies laudabilis. Juxta qđ itellige qđ
causa quare sanies laudabilis dz esse alba duplex reddit
ratio. Una est quā ponit Gal. in fine cōmēti scđi pnostico
rum. Nā sicut dictū est virtus alteratiua membrorū agēs
in mām ipsam digerendo fm qđ pōt cōvertit eam in sanie:
z qđ in alteratione z digōne bec virtus inq̄tuz pōt assimi
lat id quod digerit membris ipsis z precipue radicalibus
cū membra radicalia sint alba: ideo sanies fit coloris albi.

C Et si quis dicat cū vlcus sit aliquādo in mēbro carnofo
z caro sit coloris rubei: vt pz. ad sensuz videt qđ tūc virtus
illius membri agēs in talē mām assimilans membro cui
est illa virtus z supfluitas nutrimenti ex qua fit sanies de
beat facere sanie coloris rubei. **C** Dm est ad hoc qđ dato
qđ vlcus sit in carne sanies in tali vlcere generata est colo
ris albi. pmo qđem qz substātia carnis in se: lz videat colo
ris rubei existere recens cuz sanguine suo tamen in seipsa
plus declinat ad colorē albu qđ rubeu. quod apparet qz
si caro mollificet in aq̄ z abluat a sanguie suo videt albe
scere. z etiā: qz p quālibet carnē sunt dispersi villi venarū
z arteriarū z neruoz que sunt membra radicalia alba. z p
pterea virtus carnis nō sic agit in illā mām quin etiā agat
virtus illoz membrorū spermaticoz. qz talia membra vt
multū in corpore superant. Jccirco plus accidit assimi
latio taliū membrorū ad ipa. Alia causa: qz sanies est coloris
albi z que pōt extrahi ex dictis pbi z: de gnatione aialiu. z
Nā ponit ibi qđ cā quare sperma est albu est: qz habēs spi
ritū multū cū ex corpore egreditur spumosuz aut acereum
pmixtū cum aquoso albedinē facit sicut videmus in niue
que est alba. Simili ḡ modo talis humiditas fit coloris al
bi. causa quare fit lenis z equalis dicta est pus in tractatu
apostematū calidoz in caplo de iudicys saniei ad qđ capi
tulum ipse hic nos remittit. Et ista que h̄ nos diximus de
sanie nō diximus nisi: qz ibi pfecte dictū nō erat zc.

C Vlcera autē que accidere faciunt spasmus z
vlcera putrefacta scrofulosa z algeromati z
corrosiua z cancerosa: z que eoz cursu currūt
sunt in qbus non generatur sanies: imo quādo
apparet in vlcere sanies z apostema est signū
bonum cum quo non timetur spasmus z pmi
xtio rōnis z his similia: q̄uis sint in loco qđ fa
cit illud necessariū sicut sunt membra postero
ra z anteriora z nisi res pertransierit terminū.
Qz si apostema occultetur subito z redeat nō
soluetur per pus aut ei similia.

C Prius Aui. ponit modos z diuersitates vlcerū qđ vplu
rimum sumunt ex his que consequunt vlcera sicut cause

faciētes ad sanationē corporis cuz tales cause pmutant
que sumunt ex his que componunt cū vlcere sine quozū
curatiōe vlcus curari non pōt. In pte ista tangit diuersita
tes que cadunt in vlceribus. que diuersitates cōsiderant
in vlceribus inq̄rum vlcera sint suspecta z magna z mala
vel rōne malitie z pessimitatis vlcerū. vel rōne membro
rū in qbus fiunt vlcera. Et diuidit pars ista in duas. pmo
ponit h̄ diuersitates z differentias vlcerū rōne quoz v
lcera dicunt magna z timorosa. z cū hoc ostēdit quid in ta
libus vlceribus apprens est significatio mala. z qđ est si
gnificatio bona. in scđa parte: qz vnus modus istius diuer
sitis sumit ex pte membrorū rōne quoz cum in eis acci
dunt vlcera dicunt esse suspecta z timorosa. idcirco osten
dit que sunt maxime tales ptes in qbus cū accidunt vlc
ra sunt suspecta z timorosa. z oñdit ppter qđ accētia in ta
libus membris sunt suspecta z timorosa. scđa ibi (Ampli
vicinātia ei sunt in membris neruosis.) **C** Circa p̄mam
ptem est itelligenduz qđ vult nobis insinuare duo Aui.
Et est p̄mū que sunt vlcera suspecta z timorosa ex pessimi
tate z malitia eoz que sunt vlcera putrefacta z scrofulo
sa z corrosiua z cancerosa z algeromati que dicta sunt isto
noie a quodā philosopho dicto algeromati qui curabat vl
cera h̄ pessima z maligna. Vlcera autē maligna rōne mē
broz in qbus fiunt sunt vlcera facta in membris ad qđ est
aptus psequi spasmus. aut pmixtio rōnis aut aliud accis
maluz ppter quod timetur de morte sicut sunt vlcera fa
cta in membris neruosis in parte anteriori vel posteriori.
vlcera facta in membris pectoralibus: z silia. Aliud quod
vult Aui. insinuare est significationes per quas cognoscit
mus bonitatē z rectificationē vlcerum istoz z malitiaz z
timorē mortis in eis. Ista autē signa maxie sunt duo. vnus
est quod sumit a sanie. Nā quādo in eis ē apparitio saniei
z continuatio ipsius laudabilis est signū bonum: qz tunc ē
signū rectificationis vlcerū: z qđ nō eueniant spasmus z p
mixtio rōnis que sunt apta accidere in talibus vlceribus.
Aliud quod sumitur ab apostemate. i. tumore apparete in
partibus circūstantibus vulneri. Nam quādo etiā hoc
apparet est signū bonū preferuans ab accidentibus illis.
quādo autē in istis vlceribus sanies nō apparet: imo rema
nent cruda z indigesta: nec etiā apparet tumor in pibus
circūstantibus: imo apparēt labia detumefacta. aut si in
eis tumor icipiat apparere subito tamē dispareat eius ad
uentus. z silr etiā disparet subito aduentus saniei. tunc
significatio est mala significās aduentū spasmī aut permi
xtionis rōnis sequētis ad vlcera taliū membrorū. Rō autē
z causa quare aduentus saniei z apparitio tumoris in par
tibus circūstantibus vulneribus talibus sunt signa bona
est. qz apparitio saniei duo significat. vnum est qz signifi
cat qđ humiditas non dispargitur intus ad membra nobi
lia. sed puenit ad membra exteriora. vnde tollit suspitio z
timor de passione in membro iteriori. Aliud est qđ ex hoc
qđ sanies est laudabilis significatur qđ bec humiditas alte
rationē recipit z digōnez a calido nāli. z per p̄ns significa
tur ibi esse dominiū calidi nālis cū quo vlcus consolidat
z curatur. Apostematio z tumor quādo est in partibus cir
cūstantibus talibus vlceribus z labys vlcerū est signifi
catio qđ ē materia z humores pfluunt ad exterius z non
ad membra interiora nobilia. z per p̄ns significat corpus
preferuari a spasmō z permixtione rōnis que cōtingūt ex
hoc qđ passio z cā humoralis nō dispargit ad membra no
bilia. Si autē vlcus sit crudum z siccū z tumor iste in parti
bus vel labys vulneris z partibus circūstantibus vulno
ri nō appareat. significat qđ mā virulēta ad neruos dispar
gitur z ad membra nobilia ducit passio. z per p̄ns signifi
catur aduentus spasmī aut permixtionis rōnis. Aut si contin
gat qđ in istis apparet tumor z sanies tamen subito dispa

*et dicitur de
vuln. car. car.
et dicitur de
vuln. car. car.
et dicitur de
vuln. car. car.
et dicitur de
vuln. car. car.*

neat. significat etiam qd materia que incipiebat ad exteriora appellari vtute deficiente subito ad interiora reuertit. vñ et est significatio mala. et B est qd dicit Hyp. s^o p^oticula affozis mox. Quib^o tumores in vlcereb^o appent nō valde spasma^o tur vel isaniūt. Dis g^o deficiētib^o repēte qbusdā qdē retro spasmi fūt rē. Et in alio affozismo et dicit. In vulneribus malis et fortib^o tumor nō appeat magnus malū laxa bona cruda vō mala. Ex his q^o dicta sūt apparēt duo. Unū ē qd sicut in vlcereb^o taliū mēbroz^o appetio saniei et tumoris est signū bonū: Priū vō malū. ita et est in vlcereb^o recētib^o taliū mēbroz^o. s. neruoz^o. et istud bitū fuit supra in tractatu de vulneribus. 2° cap^o. p^opea sicut appebit iferi^o i tractatu de vulnerib^o neruoz^o: curatio istoz^o vulnerum qñ in eis timeēt accūs nō ē p^o vnitionē et icarnationē: sic ē cura alioz^o vulnez^o: s. est alio mō. Et 2° appet qd qñ Aui. dicit qd appetio apatis i talib^o est signū bonū nō itelligit hic p^o apā qd apēt circa id vulnus qñ ad mēbz^o itrisecuz qd apā fit et cū excecatoē et obstruōne ozificy ipsi^o vulneris. Nam id apā supueniēs in talib^o vulnerib^o est mortale et cā spasmi: sicut dī in illo affozismo. In vulnere spasmus supueniēs ē mortale: vñ et tota intētio medici in cura taliū dī esse circa p^ohibitionē et sedationē talis apatis: sic appebit iferius. s. itelligit hic per apā. s. tumor apparēs in labys vulneris cum remanētia aptionis ozificy vulneris: vñ pōt humiditas residare ad extra. et isto modo tumor apparēs i bis est significatio bona pp^o cām p^odictā. et hoc est: qz hic vult dicere Aui. et de hac mā fuit et dcm supra in tractatu de vulneribus cap^o predicto. Et Dis g^o p^omissis facile est itelligere vñ Aui. Dicit g^o. vlcera aut rē. Algeromati dicunt vlcera algeromati ab illo p^oho q^o curabat illa vlcera pessima in q^o bus erat multa malitia qñuis sint in loco. q^o illud fac^o neciū hoc est dicere qd dato qd vlcera sint in loco in quo cū accit sunt apta facere accidere spasmi et p^omixtionē rōnis: et alia accitia mala. tñ si appet aduēt^o saniei et tumor p^oseruat ifirmus ab euētū spasmi et p^omixtionē rōnis sicut sunt mēbra posteriora. supple talia mēbra in q^o cū accidūt vlcera est timor de aduētū spasmi. et itelligit per membra posteriora ptes posteriores que vicinant nuche et alys mēbris neruosis. tales. n. ptes maxime neruose sunt. qz mltitudo neruorum ex pte posteriorz^o pcedit. Et anteriora. i. et sic et sūt mēbra anteriora. s. neruosa sicut sunt vulnera facta i genu v^o ppe. Nam cum in istis accidit vlcus est aptū ptingere ide spasmi et p^omixtio rōnis v^o sic mēbra anteriora. s. circa p^ocus et mēbra spūalia ex q^o cū vulnus in eis accidit est in eis aptitudo vt eueniat spasmus et p^omixtio rōnis vel aliō accūs malū vt dī in seqnti. s. Et subdit Aui. nisi res ptranterit terminū. i. qñ mā est tāte qñitatis qd nō solū vulnus apātū replet ex ipsa: imo etiā ex ea fluit et dispargit ad mēbra interiora. vñ qñ ptingerit pp^o magnitudinē apatis nocumētū repletōale nō solū fieri i p^otib^o exteriorib^o vep^o et i interiorib^o. Tūc et tali tumore apparēte possz puenire spasmi. Tñ qz hoc raro accidit: id B raro ptingit. Et ideo dicit Dy. in p^odicto affozismo. Quib^o in vulnerib^o timores apparent nō valde spasmanē vel isaniūt. Dicit. n. non valde vt dicit Gal. in cōmēto. qz et bis apparentib^o aliqñ pole est qd spasmanē et isaniēt. sed tamē B raro accidit. et id idē vult dicere Aui. bic. Et subdit Aui. h^o postea qd si apostema. i. tumor apparēs in vulnere occultē subito. i. dispareat subito et redecet. i. qz retrocedat mā. s. ad interiora nō resoluet per pus et ei filia. i. non accidet: tūc resolutio illius tumoris per generationez^o saniei vel humiditatis similis sibi. imo si accidit qd dispgat et occultē. p^opterea: qz materia ad iterius reuocedit. hoc aut. s. est significatio mala. Et p^opterea dictus est pus qd dato qd tumor appareat. si tñ subito dispareat talis disparētia subito non accidit p^opt^o resolutionē materiat: aut qz materia in sanie cōuertit. qz tales opationes nō

ē pole fieri sic subito. idcirco ē significatio mala cū significet mān regredi ad mēbra nobilia. et B est qd dicit Hyp. in p^odicto affozis vō. s. tumorib^o nō apparētib^o repēte. i. repēte disparentibus quibusdam quidem retro spasmi rē.

Deinde cum dicit.

Amplius sunt vicinātia membrīs neruosis sicut vlcera dorsalia: quoniam sunt in vicinātia dorsū et nuche: et vlcera que cadunt in anteriore parte coxe et genu: quoniam ipsa iterum sunt sicut lacertū neruosi in quibus res conuertitur ad spasmi et p^omixtionem rationis etiam. Si autem euenit in membrīs neruosis plurimum: quoz^o est in antecedente extensionis corporis timetur: aut cursus sanguinis si ceciderit in medietate inferiori extensionis. similiter timetur ex eis quādoqz p^omixtio rationis: et timeēt qd cadit pleuresis et saniositas post ipsam: aut qd p^oueniat sputum sanguinis si ceciderit i medietate superiore eius: et tu iam scivisti intentionem saniositatis in pectore ex libro tertio. Et quādoqz timeēt in eis itez^o p^omixtio rōnis.

In pte ista: quia vt dcm est suspitio et timor in vulnerib^o vno mō ptingit rōne mēbri in quo fit oñdit q^o maxie sūt mēbra exteriora in q^o cū accidūt vlcera sūt suspecta et timorosa. et p^opter qd sūt suspecta et timorosa. et duo fac^o. Primo ostēdit in q^o p^otib^o vulnera ptingētia sūt apta p^ouocare spasmi et p^omixtionē rōnis. qz. s. ea q^o ptingūt i mēbris mltū neruosis ex q^o. s. cito nocumētū puenit ad cerebz^o. 2° ostēdit in q^o p^otib^o vulnera ptingētia p^ouocant bec accitia: et et alia accitia que sunt timorosa et suspecta. 2° ibi. (Si aut eueni rēt in mēbris). Qd in pma pte dicit manifestū est. In 2° pte dicit qd si eueni rēt. s. vulnera i mēbris neruosis: quoz^o plim^o est in anteriori pte corporis. i. que sunt posita in anteriorib^o p^otib^o corporib^o incipiedo. s. a p^otib^o vētris pcedēdo vsqz ad terminū mēbroz^o spūaliū si acciderit. s. vulnus i medietate inferioris extensionis. i. circa ptes mēbroz^o inferiorz^o. vt puta qz accidat circa ptes vētris timeēt cursus sanguis: aut. i. egritudo et fluxus sanguis per pte inferiorē. hoc est qñ mā q^o debeat pcedere ad exterioris defluit et deriuat ad epar. i. ad itestina. tūc. n. egredit egestio sanguinea: et qñ epatica. et p^o pue hoc accidit si in vulnere pus appet tumor coloris rubei. et iste tumor postea dispareat subito. et silt^o timeēt ex eo. i. ex isto et vulnere exiēte. i. accite i p^otib^o regionis inferioris quoz^o p^omixtio rōnis. et hoc est qñ mā et passio deriuat p^o neruos ad cerebz^o. et si vulnus accidat i medietate superioris ei^o. i. i regione mēbroz^o supioz^o spūaliū timeēt. s. qñ qz accidat pleuresis: et hoc qñ mā deriuat ad pāniculū tegetem costas et faceret egritudinē repletōale i ipso ex quo accidit apā et saniositas. et hoc accit: v^o qz ex pleuresi postea cause tur empima et saniositas i pectore. p^opterea: qz p^ouertit mā pleuresis in sanie que postea coadunat i p^ocato pectoris. et B accidit forte: qz sanies exiēs i vlcere apato detumescētē vulnere subito recurrit ad pect^o et fit empima: aut puenit ide sputū sanguis: et hoc qdē ptingit si p^opter recursum māe ad ptes pectoris accidat venas extēdi et scindi. vñ sanguis egredit et accit sputū sanguis ex quo accit vt isti postea sint parati ad p^ossim. Subdit aut: qz fecerat mētionē de saniatione i pectore pro cōpleta declarōe isti^o remittit ad tertij canonē vbi determinat de saniositate et empimate. Et quoz^o timeēt in eis itez^o. i. in talib^o vlcereb^o taliū p^otiu p^omixtio rōnis. et B qdē est si mā ad cerebz^o p^oducat: aut nocumētū ad ipm pueniat. Si g^o ex dictis p^osiderem^o regressum māe q^o ē

causa nocuēti magni triplicē pōt hēre regionē ad quā cōuertit̄ q̄ regressus denotat nobis p̄puationē saniei ⁊ tumoris: aut subitā disparētā ipoz. Nā aut regredit̄ ad mēbra supioris regionis: ⁊ tūc causat spasmū ⁊ p̄mixtionē rōnis. Aut regredit̄ ad mēbra inferioris regionis: ⁊ tūc maximuz fluxū causat vel egestionē sanguineam: aut reuertit̄ ad regionē mediā: ⁊ tūc causat vel pleuresim v̄l saniositatē i pectore vel sputū sanguis. Cā aut diuersitatis ipsi maxie v̄l sumi ex duob̄. s. ex aptitudie mēbri recipiētis. hec aut est debilitas mēbri recipiētis. nā ad locū debiliorē mā d̄fluit. Sc̄da cā pōt sumi ex aptitudie mēbri mittētis vel a q̄ mā d̄fluit. s. ex pte loci diuersi vulneris apati. Nā si vuln̄ apatis sit magis circa supiora: v̄l q̄ q̄tū est ex β q̄ mā sit magis apta recurrere vsus cerebri: v̄l ḡnā p̄mixtio rōnis v̄l spasmus. Si v̄o sit i mēbris inferiorib̄: v̄l q̄ sit magis apta recurrere ad mēbra inferiora: v̄nde causat̄ egestio sanguis. Si aut sit i p̄tib̄ medys: v̄l q̄ sit magis apta recurrere ad pect̄: v̄l causat̄ aut pleuresis aut empima aut sputū sāguinis. ⁊ hec est intentio Aui. C̄ Deinde cum dicit.

C̄ Et de signis bonis in vlcereb̄ est vt in circuitu eoz nascant̄ pili qui ceciderūt.

C̄ In pte ista Aui. ponit quoddā signū p̄ qd̄ cognoscim̄ qm̄ in vlcereb̄ malis accit̄ q̄ ipsa rectificat̄: lz id signū melius fuerit positū supra iter p̄dicta. ⁊ dicit̄ q̄ bonū signū est in vlcere vt renascant̄ pili in p̄tib̄ circūstātib̄ a q̄b̄ ceciderūt. Et cā hui⁹ est: q̄ vt dcm̄ fuit p̄us casus piloz accit̄ maxime in vlcereb̄ mollib̄ in q̄b̄ multa humiditas corrupta exit corrupēs radices piloz. Si ḡ incipiāt pili renouari significat̄ exiccatio hūiditatis supflue ⁊ rectificatio ei⁹. v̄l signū cat̄ per β q̄ sit sanatio taliū vlcere. ⁊ q̄ talia vlcera in via sanationis p̄cedūt. C̄ Deinde cum dicit.

C̄ Et corpora susceptibilia curationis vlcere sunt que sunt melioris complexionis ⁊ paucioris humiditatis superflue cum inuentione sanguinis boni in eis. Illa vero que sunt multe humiditatis aut siccitatis sunt tarde suscipientes rectificationem vlcere quāuis humida sicut infantius sunt susceptibilia q̄ sicca sicut senū ⁊ proprie quādo complexio est radicalis sicca priuata sanguine mundo ⁊ accidentalis humida mollis sicut in senibus iteruz: ⁊ p̄pter illud iterum fit in hydropicis curatio vlcere eoz difficilis: ⁊ in pregnantibus iterum propter retentionem supfluitatum earū: propterea q̄ ipsarum menstrua retinentur. Sed in senibus non sanant̄ eoz vlcera p̄pter illud: ⁊ p̄pter paucitatem sanguis eoz boni.

C̄ In pte ista Aui. docet in q̄b̄ corpib̄ rōne cōplonis vlcera facilt̄ sanant̄: ⁊ in q̄b̄ difficilt̄. Nā in illis corpib̄ in q̄b̄ v̄t alteratiua est fortior: humiditas ē q̄ subycit̄ p̄ ḡnatio nē carnis est melior: supfluitas ē acc̄ntalis q̄ madefaciendo vulnus solidationē p̄hibet est paucior: in talib̄ vlcera meli⁹ solidant̄. q̄ ibi oēs cause faciētes ad sanationez ei⁹ p̄currūt. hec aut sunt corpora melioris cōplonis. In corpib̄ aut supflue humiditatis. p̄pterea q̄ supfluit in corpe mā humida. s. madefaciēs vuln̄ nō sic facilt̄ sanant̄ vlcera. in siccis aut: q̄ deficit mā bona q̄ subyci d̄z per viā ḡnatiois carnis: tū ē q̄ v̄t alteratiua ⁊ nutritiua in talib̄ est debil̄: difficilius accidit sanatio ipsoz vlcere. ⁊ adhuc accidit i eis vlcus difficilis sanatiois. Si in talib̄ corpib̄ cū siccitate cōplexionis nālis abūdet humiditas multa ex̄nea. tūc. n. de-

ficat mā bona nālis ⁊ auget̄ humiditas ipediēs: sicut accidit in corpib̄ q̄ sunt i vltima senectute. ⁊ β est qd̄ dicit̄: lz alia in modū correlary imisceat̄ q̄ sunt manifesta ⁊ plana.

C̄ Et quādoq̄ sanant̄ vlcera: de inde rescinduntur: qm̄ non generatur in eis caro nisi ante mundificationem. quādo ergo retinet̄ in eis supfluitas non munda oportet inde vt corrumpat̄ cōtinuitas pueniēs secūdo. Et quādoq̄ existimatur fistule. p̄pterea q̄ accidit eis dispositio exiccationis ⁊ retentionis p̄hibentis respirationez q̄ ipse sunt sanate: qm̄ earū dispositio ē similis saluti sicut diximus: deinde rescindunt̄ p̄pter quēlibet motuz ⁊ cōmotionē ⁊ tussim ⁊ offensionem ⁊ malitiā iacēdi ⁊ alia.

C̄ Supius Aui. declarauit modos ⁊ diuersitates que sunt in vlcereb̄ rōne eoz a q̄b̄ sumit̄ alia idicatio ⁊ itērio curatiua q̄ illa que sumit̄ a solone p̄tinuitatis. In pte ista vult ostēdere cām quozūdā acc̄ntiū que accidit circa vlcera: tria facit. Primo reddit cām cuiusdā acc̄ntis qd̄ accit̄ post solidationē quozūdā vlcere non verā: puta reddit cāz hui⁹ acc̄ntis: q̄re aliqui accidit mēbri rescindi: postq̄ v̄l esse sanatū ab vlcere. ⁊ reddit causam cuiusdā acc̄ntis qd̄ alii qm̄ accidit: dū vulnus solidat̄. puta q̄re in q̄busdā vlcerebus: dū sunt in via solidationis nascit̄ caro supflua nō bona. ⁊ reddit cām cuiusdā alterius acc̄ntis qd̄ remanet in mēbro. ⁊ ibi. (Et de vlcereb̄ in q̄b̄ nascit̄ caro mala quozūdā sunt). ⁊ ibi. (Cum plongat̄ spaciū). Prima in vlcere p̄mo facit qd̄ dcm̄ est. ⁊ ostēdit q̄ a duplici causa pōt id cōtingere. ⁊ ibi. (Et qm̄ estimant̄ fistule). P̄tia ḡ causa quā ponit p̄pter quā accidit mēbri rescindi: qd̄ v̄l esse sanatuz ab vlcere est: q̄ in talib̄ vlcereb̄ administrata est medicina ḡnatiua carnis: aut dimissa est fieri generatio carnis atēq̄ p̄fecte sunt mundificata a putredine vel sordicie ex̄ite i eis ex quo p̄tingit q̄ supfluitas ei⁹ remanēs que mundificata nō est q̄ ipsa post tēpus putrefit ⁊ putrefacta est necessē p̄pter putredinē que ē fit in carne p̄tes carnis rescidant̄ de nouo. Sc̄da causa quā ponit est. q̄ v̄l aliqui p̄ medicinam que fortiter exiccet humiditatē vlcere que ex p̄fundo veniebat: ⁊ mō non venit ⁊ p̄tes vlcere sunt quasi vnite q̄ vlcera sunt sanata: sicut accidit i fistulis. S̄z malitia que in carne vel mēbro fissa est vel remota non est: imo remanet accidit postea q̄ p̄ aliquā leuez causam p̄tes que p̄fecte vnite non erāt rescindunt̄. ⁊ redit ē multiplicatio humiditatis: sicut p̄us que p̄pter putrefactionē quā facit p̄tes abiūcē separat ⁊ distinguit. C̄ Deinde cum dicit.

C̄ Et de vlcerebus in quibus nascitur caro quozūdā sunt in quibus nascitur caro addita ⁊ quozūdā in quibus non nascitur illud: ⁊ illa in quibus generat̄ caro addita sunt illa in quibus fit festinatio nascentie carnis ante mundificationem: ⁊ illa in quibus non nascitur illud sunt illa in quibus non nascitur caro: nisi post mundificationem.

C̄ Reddit causam p̄pter quā in q̄busdā vlcereb̄ cum sunt in via solidationis generat̄ caro superflua ⁊ mala ex qua postea non accidit vera consolidatio sed mēdosa. In q̄bus aut hoc non accidit. Et causa hui⁹ tota nō est alia nisi imperfecta mundificatio aut p̄fecta. In q̄b̄. n. non fit p̄fecta mundificatio putredis accidit q̄ materia putredis q̄ subycitur generationi carnis non est nālis p̄fecte. v̄l caro generata ab ipsa non est nālis: sed mala ⁊ supflua. Sed in q̄bus

fit perfecta mudificatio accidit q̄ materia que subicit ḡna-
tioni est bona & m̄da. vnde & caro generata ab ipsa est bo-
na & naturalis. ¶ Deinde cum dicit.

Cum ergo prolongat̄ spacium vlcis & cor-
roditur & putrefit & destruitur de substantia
eius res plurima: t̄nc non expectatur cōsolida-
tio eius nisi fm̄ profundum. Et pp̄rie quando
vlcus est antiquum retinens spacio anni: & p̄-
p̄rie quādo ē disruptū & incipit ex eo disruptio
scilz fistula: & antiquū necesse est vt educat os
ex ossibus que eis sunt vicina.

In pte ista reddit causam cuiusdā accētis. qz i mēbro re-
manet post pfectā cōsolidationē quozūdā vlcex: puta qua-
re post cōsolidationē quozūdā vlcex remanet cicatrix cō-
caua: & duo facit. p̄mo ostēdit i q̄b̄ vlcis hoc accidat.
secūdo in sp̄ali videt̄ exp̄mere quedā ex illis vlcis. 2^a
ibi. (Et vlcera q̄dē melācolica). In p̄ma pte non vult aliō
dicere Aui. nisi q̄ in vlcis que antiq̄ sunt in q̄bus pp̄ter
antiḡtatez puenit corruptio ad os: imo corruptio ossis est
causa antiquatōis ipsoz cum talia vlcera consolidari non
possint nisi auferat̄ aliqua pars ex osse. necesse ē vt pp̄ter
ablationē ptis ossis postea fiat cōsolidatio fm̄ cōcauitatē &
p̄funditatē mēbri. Et ex hoc seq̄tur q̄ quāto pars ossis est
maior que egrediē t̄to cicatrix postea remanet magis cō-
caua: quāto aut̄ minus ossis egrediē t̄to cicatrix minus
remanet cōcaua. Et idē dicit̄ Hyp. in 2° p̄ticula affozisimoz.
Vulnera quecūq; annua fiunt necesse est os emittere & ci-
catrices cōcauas fieri.

Sed aliquis dubitabit pp̄ter qd̄ est nece:
pp̄ter ablationēz

ossis fieri cicatricē cōcauā. nam aliq̄s dicit que nā poterit
tantā carnē ḡnare que replebit locū ptis ossis dep̄diti. Nā
nos videmus ad sensum q̄ aliq̄n in vlcis i nascētia car-
nis generat̄ caro bona que supfluit i q̄to: vñ est necesse di-
minuere eam vt cicatrix nō fiat altior cute. q̄ loco ossis de-
p̄diti multiplicari poterit tāta q̄ntitas carnis q̄ replebit̄
locus ille. Itē Gal. in tegni dicit̄ q̄ loco ossis dep̄diti ḡnatur
porus sarcoydes. Si ḡ loco p̄ticule dep̄dite ḡnā: alia p̄ti-
cula: vñ q̄ nulla cōcauitas debeat fieri vñ debeat remane-
re. ¶ Dicendū est om̄ssa causa quā alij solēt cōiter dicere
que causa nulla est: qz causa est hec pp̄terea qz q̄n aliq̄ par-
ticula ossis dep̄dit iam labia vulneris icipiūt dep̄mi ad i-
ferius: q̄n os est sustētamentū carnis & cutis. Unde vide-
mus ad sensum in vulnere cranei in quo amittit̄ aliq̄ par-
ticula cranei. qz etiam dato q̄ fm̄ mediū vlcis generet̄
& augmētet̄ aliq̄n caro sup̄ cutē. semp̄ remanent t̄n dep̄ssa
l̄terius labia vulneris circūstātia que debēt v̄niri. vnde qz
l̄terius dep̄munē non pōt fieri cōsolidatio & v̄nitio inter
ea nisi fm̄ cōcauitatē & dep̄sionē. Et hec q̄dem maxime
apparet q̄n p̄ticula ossis que eleuat̄ est sensibilis quātita-
tis. & maxime hec contingūt quādo sic eleuat̄ particula q̄
os vsq; ad p̄funduz eleuat̄ ita q̄ remanet p̄foratū ex pte
v̄traz sicut apparet in vulnerib̄ cranei q̄n ex ipsis auferē
aliqua particula ossis sic q̄ detegat̄ dura mater. t̄nc. n. i eis
maxie accidūt cicatrices p̄caue fieri. puenit et̄ q̄ hec p̄fun-
ditas & p̄cauitas in cicatrice plus apparet in p̄cessu post cō-
solidationē q̄ in p̄mis. pp̄terea qz porus sarcoydes qui
generat̄ in loco ossis dep̄diti tēpore p̄cedēte exiccat̄ euz
p̄mo esset mollis & tener: fm̄ q̄d dicit̄ Gal. in tegni. & pro tā-
to: qz iste porus tēpore p̄cedēte exiccat̄: ad exiccationem
aut̄ suam m̄uif̄ tumor. hinc est q̄ t̄nc manifestior apparet
dep̄sio. & ex his apparet subtiliter intuētī solutio ad p̄redi-
ca. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et vlcera quidem melancolica nō sanant̄ nisi

ab eis auferat̄ tota eoz corruptio vsq; ad car-
nem & ossa sana.

¶ Quia ostēderat in ḡnali in q̄b̄ vlcis post cōsolidatio-
nem pfectaz remanet cicatrix cōcaua. hic exp̄mit aliq̄ in
sp̄ali ex illis vlcis. & dicit̄ q̄ vlcera melica non sanant̄ r̄c.
Aui. vult dicere q̄ vlcera melācolica vident̄ esse ex vlcis
bus talibus in q̄bus necesse est auferre pl̄imā subaz: ita et̄
q̄ auferat̄ particula ossis que est ibi corrupta vsq; quo per-
ueniamus ad ossa sana. Et qz aliter non sanant̄: idcirco in
talib̄ remanet post cōsolidationē cicatrix cōcaua & dep̄ssa.
Intelligo aut̄ hic per vlcera melica non vlcera quecūq; fa-
cta a melācolia. sed vlcera melācolica hic intelligunt̄ que
carnem habēt sclerotizatā & indurataz vsq; ad os. In ta-
libus. n. vlcisibus caro illa rectificari non pōt: imo opz eā
abscindere: sicut etiam q̄n labia vlcis sunt vebementer
indurata oportet ex toto ea abscindere: ita etiam q̄n caro
vsq; ad os tota est sclerotizata oportet eam ex toto abscin-
dere. & qz hoc non accidit fieri in carne vsq; ad os q̄n etiaz
in osse sit aliqua corruptio q̄d supponit̄ illi carni imediate
pro tanto et̄ auferre oportet ex illo quousq; veniamus ad
partem sanam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cause que cum accidunt corrumpunt vl-
cera sunt debilitas virtutis membri: quare reci-
piunt omnem materiam: & malitia complexio-
nis membri: & malitia eius quod aduenit ei de
sanguine: aut in qualitate: aut in quantitate. In
qualitate vero plurimum eius est propter ma-
litiā complexionis ep̄tis & color est in eo de-
clinis ad albedinem plumbeam: aut citrinita-
tem: aut propter splenem & est color ad nigre-
dinem & alterationem declinis & lentiginosita-
tem: quare est cum eo malitia omnium humo-
rum in corpore. Et huiusmodi quidem p̄ter
hoc q̄ ex ip̄o non acquiritur quod conuertatur
in carnem nocet per illud quod conuertitur ad
ipsum de superfluitatibus. In quantitate vero
quia additur aut̄ diminuitur: quare non inueni-
tur cum quo caro vlcis generet̄. Et est vlcus
claz mundū properans ad escaram: & nascit̄ si
est corpus mundū pauci sanguinis.

¶ In parte ista postq̄ Aui. posuit diuersitates que fiūt i vl-
ceribus reddit causas quozūdā accētū p̄tingētū in q̄bus-
dam illoz. & in his ipse ostēdit causas difficilis sanatōis vl-
cerum. & reducit illas causas ad ordinē & ad quozūdā sum-
mam: vt ostēdat in genere quot sunt cause v̄plimū pp̄ter
quas vlcera p̄hibent̄ a cōsolidatione que difficilis sana-
tionis existunt. Et diuidit̄ in duas. p̄mo ipse enumerat
causas que sumuntur ex parte eoz que sunt sicut p̄hibitio
cōsolidationis vlcis quādo cōtingit q̄ ille cause corrū-
pūt. secūdo cōnumerat causas que sumunt̄ ex parte mē-
broz vel accidentium que componunt̄ cum vlcere rōne
quoz prohibet̄ vlcis sanari. qz sine curatione illoz vlcis
sanari non pōt. secūda ibi. (Aut est pp̄ter ostrochitatē que
accidit). Circa p̄mā partem itellige q̄ lz distigat̄ debili-
tatem membri a mala complexionē: tamē ista causa ad il-
laz reducit̄. pp̄terea: qz debilitas v̄tutis non nisi ex maliti-
a complexionis accidit. Est tamē differētia quantuz ad hoc
q̄ Aui. per debilitatē membri itelligit̄ complexionē malam
que est in mēbro pp̄ter quam debilitat̄ v̄tus expulsiua sic
q̄ nullum superflūū ad ipsum trāsmissum pōt expellere:

sed quodcumque recipit. per malitiam aut complexionis intelligit malitiam complexionis secundum quod ex ipsa accidit virtutes attractiuam in membro debilitari. unde non potest ex sanguine generare carnem bonam in ulcere. Sic ergo utraque istarum reducitur ad eandem causam generale: puta ad malitiam complexionis: sed in speciali referatur ad causam diuersam. Et propterea possumus dicere quod cause difficilis sanationis ulcerum que sumuntur ratione eorum que faciunt ad consolidationem ulceris sunt in genere duo secundum quod duo concurrunt ad sanationem eorum: ut puta complexio que est sicut agens cum sit instrumentum virtutis. et sanguis qui est materia. Et ideo cause que sumuntur ex parte istorum: aut erit mala complexio existens in membro ulcerato: aut erit malitia sanguis qui puenit ad membrum. Sanguis autem peccare potest dupliciter. vel in quali vel in quanto. utrumque enim peccatum impedit consolidationem eius. Id autem peccatum in quanto in genere est duplex: aut quod superfluit: aut quod est diminutus. unde non est in ulcere materia ex qua generetur caro in ipso: et hoc est quod vult dicere Aui. sed ipse intermiscet alia verba que sunt manifesta. Id autem verbum quod subdit Aui. in ista particula circa fine. et est vlcus clarum mundum preparans escaram: et nascitur si est corpus mundum. debet sic exponi. vult enim dicere Aui. quod quia causa in prohibitione consolidationis ulceris est diminutio sanguinis qui ad vlcus profluit. tu cum ignoras utrum corpus sit mundum in se habens paucum sanguinem: tunc cognosces ex isto quod videbis vlcus clare et mundum. scilicet a virulentia et sordicie preparans ad cicatricem. quoniam enim sic est: et tamen non consolidatur non est alia causa: nisi quod in corpore istius abundat paucus sanguis ille tamen est bonus. quod si ille esset malus sanguis iam pueniens ad vlcus generaret sordicie: aut virulentiam in ipso: unde vlcus illud non esset clare et mundum. et hoc est quod vult dicere Aui. et mastica bene verba Aui. et non expectes quod tibi vnum quod exponatur. Deinde cum dicit.

Aut est propter ostrachositatem que accidit parieti eius et margini ipsius: aut propter dilatationem venarum que adueniunt ei: aut propter corruptionem eius incipientem versus te nebroositatem et viriditatem et nigredinem: aut propter membrum male complexionis quod vicinatur ei.

In pre ista Aui. ponit causas alias difficilis sanationis ulcerum que sumuntur ratione eorum que coniunguntur cum ulcere prohibitione sanationis eius: aut ratione pessimitatis et malignitatis ulceris. Et dicit. Aut propter ostrachositatem. id est duritiem multam que parietem marginis ipsius. id est in labijs ipsius ulceris et partibus eius: aut propter dilatationem venarum. intellige de venis varicibus. Nam iste quoniam dilatur in membro ulcerato reddunt vlcus difficilis sanationis. propterea: quod subministrat materiam male qualitatis vlcus: aut propter membrum male complexionis: quod vicinatur ei: quod ex isto submergitur mala materia in membro in quo est unde prohibetur consolidatio eius. Deinde cum dicit.

Et vlcera quidem prave curationis et eis similia sunt interficientia infantes non tolerantes vehementiam dolorum et vlcus: et difficultatem curationis eorum et ipsorum prauitatem.

In parte ista postquam Aui. ostendit diuersitates et causas que cadunt in vlcus ratione eorum que sunt cause sanationis eorum: et ratione eorum que componuntur cum eis: et ratione malignitatis eorum: et ratione membrorum in quibus accidunt inuit diuersitate que cadit in vlcus ratione quantitatis eorum. Vult enim ostendere que inter vlcera ratione quantitatis vlcusationis eorum sunt peiora ceteris alijs paribus. et dicit quod vlcera rotunda inter alia sunt peiora. quia ista vlcera sunt difficilis consolidationis. Et causa hu-

ius est. propterea quod consolidatio vlcus fit per vnitioem partium vel immediate ut in vulnere simplici. vel mediante carne que regeneratur iter duas partes sicut in vulnere a quo caro est depedita. quanto. scilicet partes vlcus plus distat ab iunctura et elongantur tanto iter eas potest fieri vnitio difficilior. Nunc autem partes vlcus rotundi ab iunctura plus elongantur et distat. et propterea etiam maioris capacitatis ponitur esse aliqd corpus in figura rotunda quam in alia figura: sicut declaratum est in scientia geometrie. propter quod difficilior est vnitio partes vlcus quod est in figura rotunda: propter maiorem quantitatem distantie que est inter causas que iter partes vlcus alterius figure. hec igitur est causa: quare vlcera rotunda difficilis sanationis existunt. Subdit autem Aui. et sunt interficientia infantes omnino non tolerantes dolorem eorum. Causa autem quare sunt plus interficientia infantes est quod corpora infantium sunt resolubilia quam corpora aliorum. vnde caliditas et spiritus in eis ex modica causa resoluuntur. Corpora enim talia propter plimam euaporationem que fit in eis ex seipsis resoluuntur. et propterea quod resolubilia sunt. non sic continuo dolorem tolerant istorum vlcus: sicut alia corpora: et non tanto tempore tolerantur possunt ut in eis tarde consolidatio: sicut sustinere possunt corpora quibus ex passione que in eis accidit continua non sic accidit virtute dissolui et deici. Et hec est causa quare hec vlcera sunt plus interficientia infantes. et hoc generale est. n. quod quicquid vlcus magnus fuerit ratione quantitatis distantie plus interficientia infantes quam alios. propterea quod citius accidit talia corpora resolui quam alia. et hec est intentio Auicene.

Canon curationis vlcus.

CAP. II.

Scias quod omnia vlcera indigent exiccatione quadam preter facta ex attritione lacertorum et ipsorum contusione.

Ista enim indigent in primis ut molificentur et humectentur. Et cum hoc: quia indigent vlcera in dominatioze dispositionum. exiccatione indigent quoadque dispositionibus alijs mundificationis et absterfionis et aliorum consequentibus vlcera preter ipsa vlcera.

In precedenti capitulo Aui. ostendit diuersitates et differentias que cadunt in vlcus ratione eorum que possunt coniungi cum vlcere a quibus sumuntur alia intentio curatiua quam sit illa que sumitur ab ipso vlcere unde solutio continui solum est. In ista parte Aui. vult ostendere modum curationis vlcus secundum omnes illas diuersitates et differentias. Et diuidit ista pars in duas. primo ostendit modum curationis istorum vlcus. secundo docet modum curationis quorundam accidentium sequentium ad vlcera: ut puta modum curationis disruptionis que accidit in vlcus cum videntur consolidata. et docet etiam modum curationis vestigiorum que in membro remanent post consolidationem vlcus. secunda ibi. (Curatio post eorum disruptionem) primo in duas. primo ponit canones generales curationis secundum predictas diuersitates vlcus. secundo docet modum curationis eorum in speciali sed istas diuersitates. secunda ibi. (Necessarium est ut in eis administrentur medicine). primo in duas. primo ponit canones generales modi curationis predictorum vlcus. secundo dat quendam canonem generale per quem docet cognoscere in quolibet vlcere convenientiam medicaminis quod approximat vlcus et inconvenientiam ipsius. secunda ibi. (Et oportet ut audias sermonem commune et est quod de illis) primo in duas. primo ponit canones generales modi curationis predictorum vlcus: quantum ad ea que conueniunt curationi corporis. secundo ponit quosdam canones generales in predictis quantum ad ea que debent caueri et prohiberi in curatione eorum. secunda ibi. (Et de illis que recta sunt in curatione vlcus) primo in duas. primo ponit canones cura-

tionis vlcerum fm q̄ indicatio curatiua sumit̄ ab esse vlceris
 ab esse eoz̄ que componunt̄ cū vlcere que faciūt vlcera
 difficilis sanatiois. sc̄do in generali aliqd̄ inuit de modo cu
 rationis eoz̄ fm q̄ indicatio curatiua sumit̄ a diuersitate
 mēbroz̄ in q̄bus sunt vlcera. 2° ibi (Et cum ibi non est nisi
 vlcus tuc opz̄ vt alleuiet̄). Prima in duas. p̄mo ponit illos
 canones modi curatiois vlcera p̄dictoz̄. 2° ponit quosdam
 canones gn̄ales per quos docet rectificare modū r̄ vsū
 approximatōis medicaminū que admistrant̄ in vlcerib⁹.
 2° ibi. (Et medicamē qdē vnū fm quedā corpora r̄c̄). Pri
 ma in duas. p̄mo ponit quendā canonē gn̄alē in quo osten
 dit̄ que indicatio curatiua sumit̄ ab vlcerib⁹ r̄ rōne vlceris
 vt est vlcus. r̄ rōne eoz̄ que componunt̄ cuz̄ vlcere q̄ aliō
 idicat̄ ab esse vlceris. secundo ponit canones gn̄ales cura
 tionis vlcerū vt diuersificānt̄ rōne diuersoz̄ que p̄sideran
 tur in vlcerib⁹ que cum ipsis possunt cōponi p̄hibentia sa
 nationē eoz̄. 2° ibi. (Et quāto vlcus plus est maius) Dicit
 ergo in p̄ma pte. Scias q̄ oīa vlcera. ¶ Juxta qd̄ est itelli
 gendum q̄ in istis v̄bis vult Auicē. insinuare qualr̄ indicatio
 curatiua generalis sumit̄ ab vlcere rōne essentie vlceris:
 fm q̄ ex illa idicatōe curatiua cognoscimus v̄tutē medica
 minum que admistrari debēt in vlcerib⁹. 2° q̄ cuz̄ vlcere
 accidit quedā cōponi que p̄hibēt sanationē eius vult i ge
 nere insinuare qualis modus idicatōis curadi sumit̄ ab eis.
 p̄mū qdē insinuat eum dicit. (Scias q̄ oīa vulnera) secūduz̄
 Auicē. insinuat cū dicit (p̄ter facta) ¶ Circa p̄mū est itelligen
 dum qd̄ Auicē. insinuat q̄ medicamina que pueniūt vlceri:
 vnde vlcus est debent esse exiccatiua. Et rō istius est. q̄ in
 omni vlcere vt declarat̄ in 3° de igenio sani. p̄pter debilita
 tē partis aggregat̄ humiditas supflua remolliēs subam
 ptis r̄ ipsam putrefaciēs. r̄ ideo in omni vlcere p̄iungit̄ ali
 quid: qd̄ si non remoueat̄ p̄hibet̄ cōsolidatio eius. Et quia
 hoc est aliqd̄ humidū supfluū. idcirco omne vlcus in quā
 tum vlcus est idiget admistratiōe medicaminū exiccā
 tum. Et ex his manifestat̄ duo. vnū est q̄ exiccatio nō est
 idicatio curatiua que directe sumit̄ ab esse vlceris: vnde
 vlcus. Nam vlcus rōne sue essentie cum sit quedā disposi
 tio solonis cōtinui. r̄ solo cōtinui p̄mo idiget v̄nitione r̄ cō
 solidatione: vlcus v̄n vlcus ē rōne sue eēntie v̄nitione r̄ cō
 solidationē partiū idicat. sed exiccatio est idicatio genera
 lis curatiua que sumit̄ ab esse vlceris idirecte. q̄ est idica
 tio que sumit̄ ab eo qd̄ generalr̄ cum omni vlcere p̄iungit̄
 vel est aptum p̄iungi qd̄ sanationē p̄hibet: qd̄. s. est humidi
 tas supflua. r̄ q̄ v̄nitione partiū r̄ regeneratio carnis non est
 opus medicamis. sed est opus sc̄m̄ a natura mediāte v̄tu
 te naturali ipsius. vt d̄r̄ 3° de igenio. sed exiccatio r̄ remo
 tio illius humiditatis supflue p̄ficiē mediāte medicā. hic
 est q̄ auctores loq̄ntes de p̄ma itentione curatiua que ha
 bet̄ in vlcere ex qua itentione sumit̄ idicatio de admistra
 tione medicaminū. dicūt q̄ p̄ma itentio curatiua i vlcere
 est exiccatio non curātes facere mentionē de itentione 2^a.
 q̄ illa non p̄ficiē medicā sed natura. ¶ Sc̄do ex dictis ē
 manifestū q̄ illud rōne cuius idicat̄ q̄ in oī vlcere in quā
 tum est vlcus cōpetit exiccatio nō est mala cōplo humida:
 q̄ illo modo quelibet solutio cōtinui est 3° composita r̄ nul
 la esset simplex: sed est supfluitas que de necessitate gene
 rat̄ in parte que habet rōne cause p̄hibētis cōsolidationez̄
 eius rōne cuius idicat̄ q̄ competat exiccatio.

Sed tunc aliquis dicit quare Auicē. nō dixit sic.
 Dia vlcera idiget̄ exiccatio
 ne quadam r̄ absterfione quadā. nam declaratū est tertio
 de igenio. q̄ in omni vlcere est aptitudo generationis du
 plicis supfluitatis. quarum vna est subtilis: alia est grossa.
 subtilis idiget̄ exiccatione: grossa v̄o absterfione. ¶ D̄m̄
 est q̄ p̄pter duplicē causam nō dixit de absterfione: s̄ soluz̄
 de exiccatione. Nam hic loquebat̄ de itentione generali que

sumit̄ ab vlcere iquantū vlcus est solo cōtinui quedam.
 Nūc aut̄ exiccatio est quedam itentio magis generalis q̄
 absterfio. s̄. n. generet̄ ibi illa duplex supfluitas. illa t̄n̄ du
 plex supfluitas iquantū vnaqueq̄ quedā humiditas sup
 flua est: idicat̄ debere exiccari. sed absterfionē non indicat
 debere fieri nisi illarū altera que est grossa adherēs. ergo
 si exiccatio est in itentione curatiua cōmuniōz̄: r̄ hic loq̄ba
 tur de itentione cōmuni idcirco de absterfione mētionē nō
 fecit. Secūda causa est. q̄ vt d̄m̄ est hic loq̄tur de itentio
 ne curatiua que sumit̄ ab vlcere inquantūz̄ solo cōtinui
 quedā est in qua itentione d̄z̄ esse conueniēs oīs solo con
 tinui siue sit vulnus siue vlcus. siue sit cum depditōe siue
 absq̄ depditiōe partis: nūc autem exiccatio est itentio cu
 ratiua in qua puenit oīs solutio p̄tinui: q̄ cuiq̄ debet̄ exic
 catio. Sed absterfio non est idicatio curatiua in qua cōue
 niat quelibet itentio curatiua: q̄a solū in illis cōuenit in q̄
 bus accidit sanie generari. vnde in vulnere simplici a quo
 nulla facta est depditio partis: r̄ nōdū facta est generatio
 sanie non cōuenit absterfio sicut apparuit supra in capitu
 lo de vulnerib⁹. ¶ Et si dicat̄ imo cōuenit sibi absterfio.
 q̄ id d̄m̄ Galieni in tertio de igenio. v̄r̄ applicari ad oēm
 solutionē cōtinui. ¶ Dicēdū q̄ illud d̄m̄ Galieni debet
 sic itelligi q̄ in omni solone cōtinui est aptitudo vt in ibi
 la duplex supfluitas generet̄. non tamē accidit semp̄ ipsaz̄
 generari. Nam in illis in q̄bus p̄pter subitam exiccationē
 r̄ bonitatē carnis accidit q̄ v̄nitione labioz̄ fit subito: q̄a nō
 generat̄ supfluitas grossa que putrefaciat vulnus. q̄ p̄us
 fit consolidatio q̄ ibi aggreget̄ illa supfluitas grossa. Sed
 si non accidit q̄ in eis non fiat subita exiccatio r̄ v̄nitione la
 bioz̄: tūc bene generat̄ ibi illa supfluitas rōne cui⁹ postea
 idigemus medicamē absterfio. r̄ p̄pterea i omni solone
 cōtinui: a qua facta est depditio carnis sensibilis. q̄ in ta
 li non pōt fieri subita v̄nitione. q̄ idigemus i ea regeneratio
 ne carnis accidit sanie generari r̄ putredinē rōne cuius id̄
 gemus medicamē absterfio. Sed in illis in q̄bus nō est
 facta depditio aliqua. q̄a non debet fieri regeneratio aliq̄
 possunt partes vulneris subito v̄niri. Unde pōt fieri cōso
 lidatio anteq̄ sanies generet̄ p̄pter qd̄ non idigemus ibi
 medicamine absterfio: sed tantū exiccatiua. ¶ Et p̄pte
 rea solutio cōtinui vnde solo cōtinui est solum idicat̄ q̄
 exiccatio debet fieri. non autem de itentione generali in
 dicat̄ q̄ debeat fieri absterfio. Et ideo s̄ in omni vlcere sa
 nies generet̄ quātūz̄ ē ex hoc cōpetit absterfio: r̄ non soluz̄
 exiccatio sicut postea dicit̄: q̄ tamē hic loq̄tur de itentione
 curatiua generali que sumit̄ ab vlcere vt solutio cōtinui
 est. Idcirco mentionē fecit solū de exiccatione r̄ nō de ab
 sterfione dicit̄. Scias q̄ oīa vlcera idiget̄ exiccationē quadā.
 ¶ Sc̄do est itelligēdū q̄ Auicē. dixit signanter quedam vt
 ostēderet̄ q̄ oīa vlcera: s̄ in q̄tū sunt quedā solutio p̄tinui
 idigēt̄ exiccationē: tamē ista exiccatio non est siēda equalr̄
 in quolibet vlcere. Et ista diuersitas in exiccatione pōt esse
 ex parte vlcerum fm q̄ inter se diuersificānt̄: r̄ ex parte cor
 porum r̄ mēbroz̄ in q̄bus fiūt. Ex parte qdē vlcerū fm q̄
 diuersificānt̄ iter se. q̄ quedā vlcera idiget̄ exiccationē mul
 ta sicut sunt illa in q̄bus aggregat̄ multa humiditas: que
 dam aut̄ modica sicut vlcera in q̄bus modica aggregatur.
 Ex parte autem corporis r̄ mēbroz̄. Nam in q̄busdam
 corporibus idigemus plus exiccare sicut in corporibus du
 ris r̄ siccis. In q̄busdā aut̄ minus: sicut in corporibus mol
 libus r̄ humidis. Et eodem modo de mēbris est sicut hec
 oīa declarabunt̄ inferius. quare ergo non oīa idigent̄ exic
 catione equali pro tāto dixit quedā. ¶ Circa secūduz̄ q̄
 ipse insinuat: vtputa q̄ insinuat q̄ cum in vlcerib⁹ accidat̄
 quedā componi que idicat̄ aliam itentionē curatiua q̄ sit
 illa que sumit̄ ab esse vlceris ostēdit qualis modus idica
 tionis curatiue sumit̄ ab alijs. ¶ Itelligēdum q̄ duoz̄

modoz in genere sunt illa que componunt cum vlcere a gbus sumit alia indicatio curatiua q̄ sit illa que sumit ab vlcere: quedā. n. sunt que cōponunt cū vlcere a qb̄ sumit alia indicatio curatiua q̄ sit illa que sumit ab esse vlceris q̄ nō solū est diuersa ab illa: sed est sibi ōria. Nam sicut vlcus indicat q̄ debeat fieri exiccatio ita illa dispō indicat ex parte sui q̄ debeant administrari mollitiua et humectatiua sic est in vlcere qd̄ est cū ꝓtusione. nam vlcus indicat exiccatio nem. s̄ ꝓtusiō indicat d̄bere administrari mollitiua et humectatiua. et hoc p̄pter duplicē cām. vna est: qz in talib̄ vlceribus est caro ꝓtusa. et id qd̄ ꝓtusum est necesse est putrefieri et in sanie ꝓuerti. vt d̄r 4° de igenio. gnatio aut̄ putrefactio nis et saniatōis per cala fit humida et mollitiua. Scda causa est. qz illa que mollificat et humectat sunt maxime sedatiua doloris et resolutiua humoris ꝓstricti in loco. hoc autē maxime opz attendere in ꝓtusione et attritōe: vt habitū fuit supra in ca^o ꝓtusionis et attritōis. Quapropter in vlcere cōtusiuo est aliqd̄ adiūctū cū vlcere: qd̄ indicat aliud ab eo q̄ vlcus: et sicut est in vlcere ꝓtusiuo: ita est et in gbusdā alijs sicut qn̄ ꝓiūgiū mala cōplo cū vlcere. et sicut et qn̄ ꝓiūgiū āpa cū vlcere: aut veniēs dolor. oia. n. hec indicat ōriū de bere fieri ei qd̄ indicat vlcus sic appetit iferius. Et in talib̄ qd̄ de vlcerib̄ in modo medicatōis id obseruari oꝝ: cuz vlcus non possit curari sine curatione illorum: q̄ pus debent illa curari: deide vlcus. sic tñ in cura oꝝ ꝓcedere vt qn̄ curam? illa oio nō hēamus negligētiā vlceris si possim⁹. Vñ Aui. iferius d̄c̄. Et cura qd̄cūq̄ āpa fuerit cū obseruatōe vlceris. et p̄pterea mollitiua que administrant̄ in talib̄ debēt eē minus mollitiua q̄ possimus. Et p̄pterea cyrugici talia ex qb̄ fit emplastrū mollitiuū qd̄ vlceri oꝝ administrari faciūt decog nō in aq̄ pura: s̄ in aq̄ mellita v̄l lixiuio vt ex B̄ ista aliq̄ virtutē acqrāt: p̄pter quā ꝓueniāt mō aliq̄ vlceri: et nō oio noceāt sibi: et ista que sic cōponunt cū vlcere et moduz indicatōis curatiue que ab eis sumit Aui. insinuat cū dixit. p̄pterea facta ex attritōe lacertoz. alia aut̄ sunt que cōponunt cū vlcere a qb̄ sumit indicatio alia q̄ sit illa que sumitur ab esse vlceris vñ vlc^o est. illa tñ indicatio nō est ōria idicationi vlceris sicut est in vlcere sordido i quo rōne sordiciei indicat q̄ veniēs debeat fieri abstersio sic est et in vlcere i quo est mala cōplo cala in quo rōne calitatis indicat q̄ debeat fieri ifridatio. et sili modo est i alijs multis q̄ sequuntur vlcera que indicat aliō de bere in curatōe fieri q̄ indicet solū vlcus: et ista que sic cōponunt cū vlcere et modū idicationis curatiue que sumit ab eis Sal. indicat cū d̄c̄. Et indiget qn̄q̄ dispōnib̄ alijs r̄c̄. Sed aduertēdū est circa ista q̄ istoz que sic cōponunt cū vlcere que diuersuz indicat: nō tñ ōriū ei qd̄ indicat vlcus. quedā sunt quoz curatio sil̄ pōt fieri cū curatōe vlceris. et tūc idē medicamē h̄is diuersas vtutes curat vtrūq̄: sic vlcus h̄is malā cōplonē calaz medicamē fridū et siccū ꝓfert et male cōploni et vlceri. Quedā que pus oꝝ oio remoueri cū medicamib̄ p̄puz: deide vlcus curare: sic si ad vlc^o sit fluxus humorū maloz pus oꝝ illos abscondere ꝓeuationē: et alia: deinde vlc^o eūare et exēpla v̄iuz istoz apparebūt iferius. Dis ergo ꝓintellectis facile est itelligere qd̄ Auicē. d̄c̄: et que et in toto caplo itēdit q̄tū ad plimā ptē corpis. D̄c̄ ergo. Scias r̄c̄. Et cū hoc indigent vlcera in diantiori qd̄ dispōnū exiccatoe. Istud verbum pōt dupl̄ exponi. vno modo vt referat̄ ad vlcera cōtusiua de qb̄ fecit sermonē. et tūc erit sensus q̄ ista vlcera ꝓtusiua: s̄z idigeāt mollificari et humectari: tñ ista q̄tuz ad maiorem partem et dispositionem indigent exiccatione. Nam solum ista indigent humectari in p̄n^o: et tñ q̄ recedat caro ꝓtusa et mitiget̄ dolor. postq̄ aut̄ recessit caro cōtusa semp̄ indiget̄ administratōe exiccatiū vsq̄ ad finē ꝓsolidationis. et iō et in istis est v̄ez q̄ vlcera indiget̄ exiccatoe. V̄o potest exponi vt referat̄ ad seq̄ntia. et tūc erit sensus q̄ vlcera

Im plimas dispōnes et que cōponunt cū eis exceptis p̄n eis indiget̄ exiccatoe. et cū exiccatoe adhuc indiget̄ alijs dispōsitionib̄ et itentionib̄ curatiuis: sicut mūdificatione abstersioe. et alijs q̄ntib̄ vlcera p̄ter ipsa vlcera. et indiget̄ et alijs dispōnib̄ curatiuis que sumunt̄ ab his que ꝓsequunt̄ vlcera que dispōnes curatiue sunt p̄ter ipsa vlcera. i. sunt alia ab eis que indicat vlcera vñ vlcera sunt: sic indigem⁹ in vulnerib̄ aliq̄ remouere malā cōplonē: aliq̄ malā carnes: et filia de qb̄ postea appetit. et iste modus exponēdi est etiaz verus. qz vt in plibus vlcerib̄ cū qb̄ cōponunt̄ alie dispōnes dato q̄ rōne illaz dispōnuz indicaret aliud administrari debere q̄ indicet vlc^o: tñ indiget̄ adhuc q̄ illa q̄ administrant̄ sint desiccatiue vtutis que indicat vlcus inquātū vlcus est: sicut appet̄ satis ꝓsiderādo dispōnes singulas que ꝓponuntur de qb̄ faciet mētione. qz in plib̄ et illaz cōpetit medicamen exiccās. Sed alijs d̄c̄ quō d̄c̄ Aui. q̄ vlcera indigent qn̄q̄ dispōnib̄ alijs: sicut mūdificatione et abstersione: imo semp̄ hec indiget̄. i. abstersione: qz in vlcere rōne saniei semp̄ indiget̄ vt medicamen sit abstergēs. Et d̄c̄ d̄c̄ est dupl̄. vno modo qd̄ dixit qn̄q̄ referendo hoc ad itentionē ꝓmunē que habet̄ in vlcere. vñ vlcus solū quedā solo ꝓtuitatis est loq̄ndo solū de itentione que sumit solū ab vlcere. vnde solo cōtinuitatis quedā sp̄alis ē. qz hoc modo non indicat q̄ debeat fieri abstersio. qz solo ꝓtuitatis vt solo ꝓtuitatis est hoc nō semp̄ indicat. Sed indicat istō qn̄q̄: puta qn̄ cū ipsa ꝓiūgiū sanies rōne cuius indiget̄ fieri abstersio: sicut d̄c̄m est. Vñ lz vlc^o rōne qua differt a vulnere semp̄ indiget̄ abstersioe. rōne tñ q̄ solo ꝓtuitati que dā est non semp̄ hoc indicat. Uel d̄r alr q̄ hic non loq̄t̄ Auicē. de abstersione q̄cūq̄: qz non loquit̄ de abstersione que ꝓuenit in vlcere rōne humiditatis grosse que necessario in vlcere generat̄. Sed loquit̄ de abstersioe que cōuenit in vlcere qn̄ cum ipso ꝓiūgiū sordes grossa que non necessario in vulnere generat̄. sed p̄pter aliq̄ acc̄ns malū adueniēs vlceri qd̄ cōstituit̄ ipm̄ vlcus humidū. vnde licz abstersio ꝓueniat in genere omni vlceri: tamen hoc modo abstersione non semp̄ indiget̄ vlcus sicut exiccatoe. sed hoc indiget̄ ꝓncipiū cū est vlcus sordidū. Deinde cum d̄c̄. Et quāto plus est vlcus maius et profundius indiget̄ exiccatione vebementiore et vt aggerentur labia eius vebementiori ꝓscrutatioe. et forasse est tibi necessarium suere ea. Et cōsidera ex dispositionibus necessitatis ad ꝓscrutandum in illo et eis similib̄ illud qd̄ diximus in caplo vulnerum.

In pte ista ostēso in quodā gn̄ali qlis indicatio sumat̄ ab vlcere vñ vlcus est: et qlis indicatio in gn̄e sumat̄ ab his q̄ componunt̄ cū vlcere q̄ indicant diuersum ab eo qd̄ indicat vlcus. ponit canones gn̄ales curatōis vt diuersificat̄ rōne diuersoz que ōriant̄ in vlcerib̄ a qb̄ sumit̄ diuersa idicatione curatiua. Et diuidit̄ ista pars in duas. Primo ponit canonē gn̄alē in quo ostēdit̄ gn̄alr̄ modus curatōis vlceruz vt h̄nt cārenas in mēbris absq̄ alia malitia sp̄ali. s̄. q̄ vlcera h̄nt ꝓfunditatē in mēbro. et in hoc ostēdit̄ modus curationis vlceruz que h̄nt molestiā rōne q̄tutatis eoz. et tradit canones gn̄ales in qb̄ ostēdit̄ modus curatōis vlceruz rōne eoz. que p̄nt cōponi cū vlcere que ꝓhibēt sanationē vlceris. et ibi. (Si nō est posse vt ꝓhibeas r̄c̄). Primo in duas. Primo facit qd̄ d̄c̄m est. et qz curatio istoz vlceruz ꝓcedet ex mō ligature cōueniēti ostendit̄ p̄pter q̄s causas vlcera indigent̄ ligatura et diuerso modo ligature penes illas causas. et ibi. (Et scias q̄ vlcera indiget̄ ligaturis). Primo in duas. Primo ponit modū illū in gn̄ali curatōis taliū vlcerū in quo ostēdit̄ qlia medicamēta sunt ꝓueniētia eis q̄tuz ad

virtutem eorum. secundo ostendit qualia sunt eis conuenientia
 quatuor ad modum sube eorum: et quoniam dicitur approximari talibus ulceri-
 bus. et ibi. (Et scias quod ulcera fortasse etc.) Dicit ergo primo.
 Et quoniam ulcus etc. idiget exiccatione uehementiori. et ratio propter
 ream. quoniam quoniam ulcus profundius et maius est tanto plus humiditas
 ibi superflua aggregatur ratione cuius idiget maiori exiccatione
 et ut aggregentur labia eius ueniuntur per scrutationem. id est idiget ut
 pres aduicentur adiuicentur maiori ingenio. Et ratio quoniam cum sit profun-
 dus ulcus oportet quod si debeat perfecte fieri sanatio siue unio ut
 fiat unio prius usque ad profundum. hoc autem fieri non potest nisi
 cum aliquo bene aggregante labia adiuicentur: ut cum ligatione que
 bene uniat. et aliquando oportet facere ut ipse subdit et simili modo quoniam ul-
 cus est magnus et partes adiuicentur distat magis: propter quod est diffi-
 cilis ea producere sibi. unde idiget unio per scrutationem: ad hoc
 ut adiuicentur bene uniantur. et quoniam ad hoc non sufficit solum modus li-
 gature aliquando. id est subdit. Et fortasse est tibi necessarium suere
 ea: ad hoc ut labia aggregentur adiuicentur et permaneat aggrega-
 ta. (Sed tu dices quod est hoc quod ponit Aui. hic. quoniam uidetur
 ponere curam istorum ac si eent vulnera simplicia. nam unio
 labiorum et futura competit vulnere simplici a quo non est facta
 deperditio carnis neque dum facta est generatio saniei in ulcere
 aut facta est deperditio partis et etiam generatio saniei.) Dicitur
 est ad hoc quod id quod dicitur hic Aui. est commune ad vulnera et
 ulcera. Nam ostendit in communi solum modum curationis que ue-
 nit ulcere ratione qua magnus est et profundus in membro absque
 alio modo malicie spatii. (Nunc autem ex quo profundus et ma-
 gnum est non iudicat nisi quod medicina exiccans sit uehemen-
 tius exiccans. et quod sit polio illa aggregatio labiorum cum maiori
 ingenio quam si non eent magnus et profundus. et propterea in ulceribus
 simplicibus quibus non est alia intentio hoc simpliciter obseruamus et
 nihil aliud sic appuit supra in capitulo de curatione vulnere ser-
 mone vli. Sed in ulceribus in quibus facta est aggregatio saniei
 obseruamus hoc: et quoniam sunt profundiora tanto magis admini-
 stramus medicinam exiccatiuam: et obseruamus et hoc quoniam sunt
 mudificata et nitimur ad consolidationem eorum quod cum modo li-
 gature aggregamus partes eorum uehementius quam possumus usque
 ad profundum ut citius fiat solidatio: imo in talibus cauernis
 et abscessionibus cyrugici edocti quoniam vident eas mudificatas
 perfecte non apponunt tetras amplius iterius. Sed cum modo li-
 gature aggregantur partes adiuicentur. et tunc quasi subito accidit ag-
 gregatio ipsorum et solidatio. quoniam si imponeret tenta accideret
 valde plogari solidationem eorum. Et ratio quare hoc facimus
 in talibus ulceribus est. quoniam in talibus ulceribus precipue sunt profunda
 facta est modica deperditio carnis: unde partes sunt profunda quoniam
 non est ibi superflua humiditas impediens potest adiuicentur aggre-
 gari absque generatione carnis sensibiliter iter eas: de futura
 autem nunquam obseruamus in eis. Et certe dicitur est quod raro
 futura in eis obseruamus. Sed tunc obseruaremus quoniam hoc
 ulcus profundum non esset multum distans a natura vulnere
 simplicis. tunc. n. non exite superflua humiditate in tali ulce-
 re: et exiccata est unio partes eius adiuicentur et suimus ac si
 esset vulnus simplex. Et tunc cyrugici hoc obseruat: quoniam sca-
 rificat labia eius de nouo ut egrediantur sanguis ab eis ut cum
 illo sanguine exite iter labia accidat solidationem fieri sic
 fit in vulneribus simplicibus. tunc hec suitio raro in eis fit. Nam
 propter humiditates que aggregantur in hoc ulcere ut plim est
 quod propter suitionem non potest fieri subita unio sicut fit in vul-
 nere simplici. et non facta subita unione necesse est suitio-
 nem diripi. quoniam ergo hoc raro facimus. Idcirco Aui. dixit
 fortasse. Et dixit etiam subdes. Et considera de dispositio-
 ne necessitatis ad profundandum in illo et similibus. id est considera
 bene quoniam vides hoc esse necessarium et cum suitione et cum mo-
 do etiam ligature tu possis hoc agere. Quoniam non semp
 hoc est possibile: sed solum quoniam dictum est. et illud quod diximus in
 capitulo vulnerum. id est modum suitionis: et talia faciunt ad icar-
 nationem labiorum considera ex his que diximus in capitulo de

vulneribus: quoniam ibi dicitur est de his sufficenter: quia hic modus
 curationis proprius magis pertinet vulneribus quam ulceribus.
 (Deinde cum dicit.

Et scias quod ulcera fortasse indigent in curatio-
 nibus suis administratione medicinarum qua-
 rum quedam sunt currentes penetrantes et que
 inuiciuntur profundantes: et tunc necessarius est ut
 sint unguenta et eis similia: quare oportet tunc ut
 fit illud quod apparet humidus: et quod occul-
 tum est siccum: et proprie in illis que sunt ad fi-
 stulam oportet ut sit siccitas orificio eius vincens
 humiditatem substantie eius uehementer. Et
 est quidem quandoque necessarium ut earum me-
 dicine permisceantur cum eo quod currit ut fi-
 ant viscosae adherentes. Scias ergo illud ite-
 rum in eis.

In parte ista ostendit qualia medicamina sunt conuenientia pro
 ctis ulceribus secundum substantiam in medicaminibus que admini-
 strantur iterius: et quando ipsa idigemus administrare iterius quam
 etiam in medicaminibus que administrentur exterius super orifi-
 cium vulnere. Dicit ergo. Et scias quod ulcera etc. Ulcera quod
 dem que his idigent sunt ulcera profunda in quibus non potest
 fieri exiccatio humiditatis superflua secundum profundum nisi inu-
 ciantur medicie usque ad profundum. hoc autem fieri non potest nisi
 sint in suba ligata et penetratiua. et tunc necessarium est ut sint un-
 guenta. quoniam unguenta propter molliciem potest ex eis iungi teta: et
 sic imitti usque ad profundum in eis et filia: sicut lotiones facte ex
 aqua in quibus decoquuntur medicie conuenientes talibus ulceribus
 que loture postea inuicantur iterius in ulcere. quare oportet
 .i. ut tunc sit illud quod apparet humidum et quod occultum sit sic-
 cum. id est tunc necessarium est in talibus medicis illud quod est ap-
 parens in eis sit in substantia ipsa humida cum debeant esse
 ligate currentes: et quod occultum est in eis. id est virtus earum sit sicca
 unde ista medicina secundum substantiam sit humida: tamen sunt virtute
 debet esse multum exiccatiua. id vult dicere Aui. Et oportet
 ut sit siccitas orificio vincens humiditatem substantie eius
 uehementer. hoc vult dicere Aui. quod oportet quod medicame-
 quod administretur in talibus secundum orificium vulnere sit substantie val-
 de sicce. quod autem administretur in profundum sit magis humidum
 ut possit. id est penetrare usque ad profundum. id est per orificium strictum.
 et hoc est quod vult dicere Aui. cum dicit. Et oportet ut sit sic-
 citas orificio. id est medicamis quod administretur super orificium eius
 vincens humiditatem substantie eius. id est substantie medicamis
 eius quod administretur itus in scatio et profundo uehementer. id est
 valde. Et ex hoc apparet quod istud dicitur refert ad substantias
 medicamis. quantum. n. ad hoc medicamina que administran-
 tur in profundo debent esse plus humida. Sed referendo
 hoc ad virtutem medicine que administretur in profundo de-
 bet tunc medicina esse magis exiccans ut dictum est prius.
 Et subdit postea. Et est quod est quoniam necessarium ut eorum medi-
 camina misceantur cum eo quod currit etc. hoc est dicere quod et
 in talibus ulceribus medicina dure substantie et sicce sicut sunt
 pulueres necessarium est ut misceantur cum aliquo humido.
 ut puta cum aliquo oleo et cum cera ut fiat viscosa adhe-
 rentia. et hoc est ut plus possit virtus eorum permanere et profundari
 in membro vel in loco. Et per hoc Aui. vult dicere quod quando
 tu non administras in talibus medicis in substantia ligata itus.
 quoniam administras solum ea extra supra orificium: tamen adhuc in
 talibus est necessitas ut medicine substantie sicce permiscean-
 tur cum aliquo ligido ut saltem fiant viscosae adherentes in
 loco. Verum quod illud dictum posset esse dicitur generale ad
 medicamina que administrentur in quocumque ulcere. Quia

Sen .III.

hoc etiam in alijs vlcibus: quibus est necessarius facere in medicis eoz. tñ qz hoc maxime adaptat talib' vlcibus. ideo maxime referē hoc dcm ad vlcera de qbus fecit mentionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias q' vlcera indigent ligaturis z strictura propter tres modos. Quorum vnus est vt currat sordicies: quare oportet vt sit fortitudo stricture eius apud eius orificium vt ipsius expressio bona fiat. Et secundus est vt seruetur medicamen incarnatiuum super vlcus z non indiget strictura vehementi. Et tertius est ad incarnationem labioz: z oportet vt non sit strictura in ipso mollis apud duo labia: immo complicata complicatione vehementi: z non oportet vt cum ligatura perueniatur ad lesionē: ita vt apostemef. Et opz vt sit adiuuans in phibēdo apostema: qm non est possibile cum apostemate vt curet vlcus.

¶ In pte ista: qz modus ligature est vn' ex modis curatōis p'dictoz vlcēz grā huius ostēdit ppter q's causas fit ligatura in vlcibus. z ppter q's itētiōnes. z p' qd dicit. qz ē de mō ligature dcm fuit supra in ca. de vlcibus. Et opz vt sit ligatura: qz dixerat q' ligatura que fit ad icarnādū non d'z eē mollis apud duo labia: immo complicata vt melius extendat vnū labiū vsus altez: z ipsa vniat z in vnū pducatur: modificat istud dcm. z p' qd dicit. Et pro sed. s'z opz vt sit supple medicus adiuuās in phibēdo apostema. vel vt sit supple modus ligature adiuuās in phibēdo apostema: z nō sit attrahens apostema. z hoc qdē facit modus ligature talis: qm ita fit q' est potēs expmēre humiditates a loco vulneris versus alias ptes. z non sit cum hoc ita fortis vt dolorē faciat ppter qd generet apostema in loco: qm non est pole vt cū apate curet vlcus. z ratio est ppter dolorē qui in ipso iungit qui ipedit actionē oīum vtutū: z ppter malitiā completionis que est in ipso: rōne cui' vt nō pōt opari actionē naturalem: mediāte qua fit vlcis solidatio.

¶ Et si non est tibi possibile vt prohibeas z apparet apostema: tunc occupatus sis cum apostemate z cura eius quodcūqz apostema fuerit cum obseruatione ipsius vlcis vsquequo separaueris ex curatione apostematis: z tunc remanebit sola obseruatio vlcis. Et similiter quādo corrumpitur quod est in circuitu vlcis z viridescit z nigrescit cura illud cum scapellatione z extractiōe sanguinis: z si etiam cū ventosis: deinde adbere ei spongiā ficcāz postea medicinas exiccantes. Et cum separatur vlcus: aut inuenis vlcus purum: tunc oportet vt obserues in primis an ex corpore aliquid ad vlcus effundatur aut non effundatur: im mo iā sit abscissum. Qz si nihil effundatur ad ipsuz sit intentio tua in medicando ipsum: z si aliquid effundatur ad ipsuz sis sollicitus in eo quod ad ipsum effunditur ex flobotomia: aut solutione ventris aut vomitu: quoniā vomitus quādoqz confert etiam in hoc. z Hypoc. testificatur de

De cura

eo: z in vlcibus fuerint frustra ossium: z pāniculi aut alia nō pperes in extrahēdo ea: sed fac illud qd diximus in ca. ossium.

¶ Cum dedit canonem generalē modi curationis vlcis vt vlcera profundāz z sunt cauerne in membris dat canones generales modi curationis aliarum dispositionum que cum vlcere coniungunt: z possēt diuidi in tot partes quot sunt dispositiones quas expmit que cum vlcere coniungunt: quarum dat canones generales curationis. subintelligens in hoc modum etiam generalē omnium aliarum dispositionum quas non expmit: tamen artificialius diuidendo possumus dicere q' ista pars diuidit in tres. In prima parte ponit moduz generalem curationis quādam dispositionum que cum vlcere generant vel coniungunt sine quaz curatione vlcus curari nō pōt. in secūda parte in generali ponit canonem generalē omniū talium dispositionum que cum vlcere coniunguntur. z reddunt ipsam difficilioris sanationis. in tertia parte adhuc illum moduz generalem specificat in qbusdam dispositionibus que pōt sunt coniungi cum vlcere z prohibent sanationē eius. secūda ibi. (Et opz vt remoueas causas). tertia ibi. (Et multotiens est vlcus molle). Prima in duas. pmo facit quod dictum est. ostendit enim modum remotionis illarum dispositionum. secūdo ponit canonem generalem quem obseruare oportet in curationibus vlcis cum remote sunt dispositiones ille. secūda ibi. (Et p'mū quidem oportet te pperare de esse vlcis). Prima diuidit in quatuor s'm q' quatuor sunt dispositiones quas explicat que possunt coniungi cum vlcere: quaz ostendit canones curationis generales. secūda ibi. (Sitr qm corruptū qd est in circuitu). 3^a ibi. (Et cum separat vlcus) quarta ibi. (Et si in vlcibus fuerint frustra ossium). Que dicit in oibus istis partib' sunt manifesta. Et cum separat vlcus ab omnibus malis dispositionibus que prohibent sanationē eius. Aut inuenis vlcus purum. i. sine malis dispositionibus existentibus in loco vlcis que phibent sanationē eius: tūc oportet zc. Et si in vlcibus fuerint frustra ossium z pāniculi nō pperes extrahere ea. s. subito vel cum manu vel cū alio instrumēto: hoc enim possēt esse causa vehementis doloris. z p' p' apostematis. sed fiat illud qd diximus in ca. ossium. i. obserua modū de his que dicemus i ca. de modo curatōis ossium corruptoz. s. iferius. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et primuz qdē qd oportet te preparare de cū vlcis est apertio cum medicinis suis: deinde mundificatio euz medicinis suis: deinde nascētia carnis z consolidatio. Et si inuenieris vlcus mūdum equale quod non habet pfunditatem: tūc consolidatio tñ fiat cum eo quod non habet mordicationē. In sordidis nō necessarius est abstringēs mordicans. Et in primis curant indigent mordicatione: quoniā sensus non sentit ipsum: deide gradatim pueniat ad illud qd est leuioris mordicatiōis vsquequo sentiat bona nascentie carnis.

¶ In parte ista ponit quendam canonez generalem quem obseruare oportet in vlcibus quando. s. vlcera in via rectificationis existunt z non sunt cum eis be dispositiones z accidētia mala predicta. z vult dicere. illud quod obseruare opz in talib' vlcibus. p'mū est aptio cum medicinis suis. i. studere: vt orificiū sit aptum: ita q' orificiū etiam sit latius si pole est q' sit fundus eius. Et rō est: qz tūc a tali vlcere humiditates melius z latius pnt persuere ad extra.

Et p'mū quidem qd c. que. idē est quod dicitur in cap. vnū. dicitur q' q' artificialiter oportet debet sedam portare quinqz unct. s. basali. c. c.

*Medicinas sedative
doloris.*

Ca. 5. de simplici medicina. Medicinæ sedatiue doloris sūt duoz modoz. q̄dā qdē sunt pprie sedatiue doloris. et iste sunt q̄ debētur dolori inq̄tū dolor est. q̄dā aut sunt q̄ non sunt pprie sedatiue doloris inq̄tū ē dolor. et iste sunt q̄ sedāt dolorē remouēdo cām doloris vt si dolor fit a cā cala hoc mō sedat p frida. Et si dolor fit a frida remouet p calida. iste. n. nō sunt pprie sedatiue doloris: qz nō trānt do-
lozi vt dolor ē: s; trānt sue cause. et iō tales medicinæ nō se-
dāt quēcūq; dolorē: s; solū dolorē factuz a mā cui trānt
be medicinæ. S; medicinæ pprie sedatiue doloris dicte sunt
q̄ debent solū dolori rōne doloris. et iste oēs dolorē sedāt.
Et he sunt duoz modoz. q̄daz qdē sunt q̄ nō vere sedant
dolorē: qz nō sedāt dolorē: nisi qz puant opatiōez sensus a
mēbro sicut sunt stupefaciētia. et iste dñr sedatiue doloris
equoce et fm nomē solū. Sicut hō mortu⁹ dñr hō equoce et
solū fm nomen. Quedā aut sunt sedatiue doloris q̄ vere
dolorē sedāt. et iste sunt ille q̄ in mēbro calorē nālē multi-
plicāt et pfortant. Nā calor multiplicat⁹ ipugnat omni rei
nocētī. et q̄ ē disponit oēm modū mē cāntis ad euapora-
tionē ipsi⁹ ex mēbro siue cā fuerit frida siue cala. talia at
mollitina et hūectatiua exēūt sicut sunt cala et hūida: qz q̄
iste dñr vere sedatiua doloris inq̄tū dolor ē et omni dolo-
ri ppetūt. Idcirco Aui. dixit q; doloris sedatio fit cū mol-
lificatiuis q̄ tu scis. et ista sunt q̄ sunt trāia vlceri qm vlcus
idiget his q̄ exiccāt. vtz cū nō sedat dolor nō pparat no-
bis vt curemus. s. vlc. et cā istius est dicta. **C** Lū ḡ sedatiue
ris. s. dolorē psequimur. s. curā vlcis. et qm nō mūdificānt
.s. vlcera sordida nō ē pole vt obuiet eis medicamē purū
vsq; ad corp⁹ eoz. i. nō ē pole vt veniat vsq; ad fundū eo-
rū. s. ad carnē medicamē purū et medicamē exiccatiuū qd
facit nasci carnē: ppterea qz sordes p̄hibz hoc vt ḡ possit
medicamē id puenire ad carnē d; sordes mūdari et pprie
pulueres. i. maxie medicinæ q̄ sūt in suba puluerulēta pue-
nire nō p̄nt: ppter qd medicā in suba dura et terrestri nō
sic penetrat vt in suba ligda. vt dcm̄ ē pus. **C** Et intellige
q; sordes p̄hibz puentum medicamē exiccatiuū qd gnāt
carnē et subam et fm vtutē. fm subam qdē: qm sordes stās
in medio iter talē medicinā et carnē p̄hibz puētum talis
sube medicinæ ad carnē. fm vtutē qdē: qz medicamē exic-
catiuū gnātiuū carnis nō ē sufficiēs in absterfioe talis vl-
ceris: nec ē in exiccatoe ipsi⁹. vñ virt⁹ ei⁹ nō sufficit ad re-
mouēdū in tali vlcere id qd p̄hibz gnātōez carnis. et iō o;
pus vt talis sordes mūdificet: deinde admistret medica-
mē faciēs nasci carnē. Et in mūdificatoe. i. in absterfioe
talis sordis est absterfio plus. i. maior. s. q̄ sit absterfio me-
dicinæ gnātiue carnis sicut sciūsti añ. s. in caplo isto eodē.
C Et pmū qd o; te pparare et. sicut sciūsti pus in caplo
ubi locut⁹ est de medicina gnātiua carnis. et de hac medici-
na satis dcm̄ ē pfecte. s. in tractatu de vulneribus. et iō ibi
recurrat. Et fortasse ozi⁹ caro mala in seipsa. i. male sube.
vñ o; vt corrodāt cū medicamine acuto et liniat de foris
cū infridantib⁹. s. apposito illo medicamine acuto: qz illud
medicamē facit accidere malā p̄lonē calidā. vt ḡ remo-
ueat d; liniri de foris cum his q̄ infrigidāt: deinde eradi-
ceat. s. caro causticata cū eo quo eradicat eius escara: sicut
cum butyro et his que mollificant cum quibus escara fa-
cta cum medicamine acuto cadit.

C Et medicamē qdem vnū fm qdā corpora fa-
cit nasci carnē et fm qdaz eoz est corrosiuū ve-
hemētis absterfiois cum corpora illa sint leuia
valde: aut est fm qdam eoz nō abstergēs neq;
faciēs nasci: et ppter illud eget medicamen vt
pforte aut frāgēdo cōmixtionē ei⁹ aut minuē-
do ei⁹ vnctuositatē aut inūgēdo ei medicamē

aliud in quo sint exiccatio et absterfio et in cor-
pore alio ē p cōparatōez ad ipm corrosiuū indi-
gens vt minuat de pōdere ei⁹ aut addat in vn-
ctuositate ei⁹ aut adiūgant ei stiptica aliq.

C Supius Aui. posuit quosdā canōes gnāles p quos do-
cuit modū curatōis in gnē eoz q̄ componunt cū vlcere q̄
p̄hibēt p̄solidatōez ei⁹. et posuit et canonē gnālē modū cu-
ratōis vlcis. In pte ista ponit quosdā canōes gnāles do-
cētēs nos rectificare vsuz approximatōis eoz medicami-
nū q̄ vlcisib⁹ approximat. et diuidit in tres ptes fm q;
ponit tres canones. pmus qdē canon docet rectificatōez
vsuz medicinarū q̄ admistrant ad gnātōez carnis q̄tū ad
modū pmixtōis eaz. secūdus aut canon docet quātitatē
tpis in q̄ pōt hēri expiētia de iuuamento et vtilitate medi-
cine. tertius aut canon est docēs rectificare vsuz approxima-
tionis cuiusdā medicamis spālis puta olei. 2^m canonē po-
nit ibi (Et de illis q̄ sunt necia) 3^m canonē pōit ibi (Et o;
vt elōget rē.) Prima in duas. p pōit illū canonē. 2° ex di-
ctis infert qdā correlariū ibi (Digniora qdē vlcera) Cir-
ca pmā pte itelligēdū ē q; Aui. in isto canone vult oñdere
necitatē diuerse mixtōis medicaminū faciētū nasci car-
nē fm diuersitate corporū in p̄lone. sic. n. habitū fuit su-
pra. vbi de hac mā fuit lōgī disputatū. medicinæ facientes
nasci carnē: s; ex pte dispōnis vlcis in q̄ debet sola gene-
ratio carnis et nihil aliud: non diuersificent in exiccatoe et
absterfioe: tñ o; eas diuersificari rōne diuersitatis corpo-
rū in qb⁹ fuit vlcera. et B iō: qz vt dicit Aui. medicina qdā
in vlcere cuiusdā corpis in q̄ debet sola gnātio carnis fa-
ciēt nasci carnē. in vlcere vō alteri⁹ corpis supposita q̄tū
est de se eadē dispōne vlcis si admistrat corrodēt car-
nē. in vlcere vō alteri⁹ nedū q; faciat nasci carne: imo nō
absterget neq; exiccabit sufficiēter: imo multiplicabit sa-
niē et hūiditatē in loco. Et rō h⁹ est: ppterea qz sic habitū
fuit pus medicina gnātiua carnis d; excedere in siccitate
in p gradu: et d; eē modica absterfio in eo. Nunc aut eadē
medicā in respū ad corpora diuersaz p̄lonū nō pōt can-
dē hēre opatiōez in excessu exiccatois et absterfiois. Nam
medicā q̄ respū corpis siccī excessus hēbit in exiccatoe
in p gradu et ē in absterfioe. vñ in illo corpe solū exicca-
bit supfluitatē et absterget vt p̄petit gnātōi carnis: respū
corpis mollis et hūidi hēbit excessus in exiccatoe et abster-
fioe satis plusq; in p gradu. et ppterea nō solū i ipso exicca-
bit supfluitatē q̄ ē in vlcere. supposito q; vlcē sit eiusdē di-
spōnis i eo: imo exiccabit et absterget hūiditatē bonā et iu-
uatiuā. vñ accidēt diminutio carnis. Eodē mō si pparat ad
corp⁹ valde siccū nō hēbit excessus i exiccatione respū il-
li⁹. vñ tūc in illo nec exiccabit hūiditatē vlcis sufficiē-
ter: pp qd nō gnābit carnē: imo multiplicabit hūiditas et
sanies in loco cū vsu illi⁹ medicamis: qz ḡ sic accidit q; ea-
dē medicā p̄pata ad corp⁹ h; diuersaz opatiōez. Idcirco
o; si illud medicamē debeat fieri gnātiuū carnis i diuer-
sis corpib⁹ diuersaz facere pmixtionē eius cū his q̄ dimi-
nuūt exiccatoez absterfiois ei⁹ si supflue exiccaret vt ab-
stergeret: vt cū his q̄ augēt si diminute B ageret. Et ideo
Aui. subdit. Et pp id eget vt medicamē pforte. i. vt tepe-
ret. s. cū pmixtōe ei⁹ cū altero sic q; abstergat et exiccet s;
q; o; et istud qdē: qz si pax desiccet vel abstergit in corpe
isto pforte isto mō qd subdat: aut frāgēdo cōmixtionē
ei⁹ vt. s. q; addat in q̄titate illi⁹ medicamis exiccatiui. et
nō sit sic mixtū cū alijs q̄ remittat exiccatoez ei⁹ aut mi-
nuēdo eius vnctuositatē: vt. s. qz ponit min⁹ de oleo i illo
medicamē p̄posito de oleo: qm si min⁹ apponit d oleo. et
tūc nō sic remittit virtus desiccatiua illi⁹ medicamis aut
adiūgēdo ei aliq; medicamis i q̄ sit exiccatio et absterfio:
qz tunc vigorabit virt⁹ exiccatiua et absterfina. Et sili mō

docet remittere exiccationes et absterfionem eius si supfluat in corpore alio per tres modos priores predictis. Et intellige circa hoc: quod sic diuersitas complexionis corporis est causa ut medicamentum diuerso modo confortetur in sui commixtione. simili est modo si vlcera diuersificantur in humiditate est causa ut medicamentum diuerso modo debeat confortari in sui commixtione: et sic casus humiditatis et diuersitate vlceris ducit quod medicamentum aut plus aut minus exiccet: quod tamen hic loquitur Avicenna de medicamine generatio carnis quod quidem presupponit eandem dispositionem esse in omnibus vlceribus ut declaratum fuit prius. idcirco solum fecit mentionem hic de diuersitate que accidit ex parte complexionis corporis. Deinde cum dicit.

Signiora ergo vlcera ut confortetur eorum medicamentum sunt illa quorum difficultas est solidatio.

Hic ex predictis infert quoddam correlarium: quod correlarium sic ex dictis inferri. Si. n. confortatio medicamentis sit in commixtione eius ratione diuersae operationis quam habet medicamentum ad diuersa corpora cum vlcera que difficulter solidantur sunt habere diuersas causas propter quas prohibentur a solidatione manifestum est quod medicamentum quod in eis administratur maxime confortari cum commixtione diuersa sive diuersitate illarum causarum. et ita per hoc apponitur vnicuique cause difficultas solidationis vlceris. et sic vnicuique medicamentum non potest conuenire omnibus cum non possit habere eandem operationem ad omnia propter multas diuersitates eorum. que manifestum est quod in eis medicamentum indiget maxime confortari ex permixtione secundum diuersitatem eorum. Que autem sint cause diuersae propter quas vlcera difficulter sanantur hoc ex dictis manifestum existit. Deinde cum dicit.

Et de illis que sunt necessariae ut dimittatur medicamentum super vlcus tribus diebus: deinde dissoluatur. nam si ipsum tunc non operatum fuerit non faciet suam operationem.

In pre ista ponit alium canonem de quantitate temporis in quo potest haberi experientia de iuuamento et utilitate medicamentis. Ponit autem Avicenna hunc canonem: propterea quod cognitio medicamentis non est semper omnino certa. cognoscere. n. per rationem quod illud medicamentum ad punctum tantum exiccet vel tantum abstergat vel aliam operationem faciat: hoc certe omnino cognoscere non possumus. et propterea ad certificationem cognitionis medicamentis oportet subsequi experientiam manifestam. et hoc vult Galenus in commento illius secunde pericule. i. 7. affozismi. vbi dicitur propter naturam intrinsecam quod in his que recte cognita sunt testimonium sumitur ab euentu: propterea quod ad certificationem medicamentis vix sit recte approximatum vel non oportet hoc accipere experientia. Idcirco Avicenna nobis habet determinat tempus in quo per experientiam potest haberi cognitio de utilitate aut inutilitate medicamentis. et propterea Avicenna dicit. Et de illis que sunt necessariae. scilicet ad habendum perfectam cognitionem medicamentis est ut dimittatur medicamentum tribus diebus super vlcus. non intelligas quod tu debeas ponere super vlcus et dimittatur ipsum tribus diebus perseverare absque alia permutatione: quod hoc non esset conueniens: neque est experientia illud docet: imo cum dicitur videamus bis aut saltem semel renouare medicamentum super vlcera: quod si non fieret aggregaretur materia et sanies in vlcere ex quo contingeret vulnus vel vlcus nimis putrefieri. Sed intelligo quod debeat medicamentum dimitti tribus diebus: hoc est debet medicamentum exspirare medicamentum ad minus tribus diebus. si. n. in hoc tempore iuuamentum non facit non sperat de iuuamento medicamentis. vnde oportet illud medicamentum permutare. et ratio que oportet experiri tribus diebus est: quod in minori tempore non posset perpendi operatio manifesta illius medicamentis. et propter naturam nec iuuamentum nec nocumetum ipsius. Et hoc quidem quod dicit de tribus diebus non intelligas semper quod ad punctum debeat medicamentum exspirare tribus diebus. Sed intelligit per hoc tempus latum quod est spatium trium dierum vel circa id. In quibusdam. n. citius perpenditur et in quibusdam forte

tardius patet. Deinde cum dicit.

Et oportet ut elogentur oleum quodlibet ab vlceribus. quod si fuerit necessarium. tunc oleum de kerua et oleum myrtinum et oleum masticinum.

In pre ista dat canonem in rectificatione versus cuiusdam medicamentis: quod administratur in vlceribus: quod medicamentum est oleum. et dicit. Et oportet quod elogentur quodlibet oleum ab vlceribus intelligit de oleo solum administrato: quod de oleo permixto cum alijs medicamentis non intelligit cum continue oleum administratur in medicamentis et vnguentis que in vlceribus administrantur. oleum. n. in talibus non nocet: quod acgrit virtutem medicamentum que cum eo miscetur: sed oleum solum nocet vlceri ratione vlceris. nam oleum in quantum vinctuositate precipitat addit in putrefactionem ipsius vlceris et putrefactionem humiditatis. hec autem est causa corruptio ipsius: quod si fuerit necessarium administrare oleum. scilicet vel aliud medicamentum quod apud nos non habemus. tunc. scilicet est magis conueniens oleum de kerua aut oleum myrtinum aut oleum masticinum: quia ista olea siccitate et stipticitate participant ratione eorum a quibus virtutem accipiunt hec olea. Tunc sequitur illa pars.

Et cum ibi non est nisi vlcus. tunc oportet ut allevietur in sensibili membrorum non tolerantium ipsum et caueatur a doloratione eius cum medicamentum forti. In illo vero quod est primum sensus non abstineat a necessaria medicatione. Et intrinseca quidem et sublimia preciosa et multi iuuamenti et suscipienda nocumenta velociter sunt de capite sensibili et iudicio eius et eorum propria sunt de capite insensibili: aut quorum sensus est debilis. Et propter huiusmodi causam non sufferunt vlcera intrinseca ea que sunt sicut flos eris et eis filia et propter ea que bibunt: et indigent illis que faciunt glutinationes plus sicut dragagatum et gummi. et illa quod clisterizat indigent eo quod est iter duas res.

In pre ista que diuisa fuit prius cum dedit canones generales curationis vlceris ratione dispositionum que coniunguntur cum vlcere que prohibent ipsum a sanatione eius dat quoddam canonem generale in curatione vlcere secundum quod indicatio curatiua accipitur ex diuersitate membrorum in quibus sunt vlcera. et iste quidem canon est quantum ad medicamina que administrantur in vlceribus secundum diuersitatem membrorum. Et vult dicere quod quando vlcus fit in membro vehementis sensus. tunc quanto plus possibile est caueatur a medicamentis fortibus. et hoc ideo: quod ex administratione talium in talibus membris fieret vehementis dolor ex quo accidit virtutem pesterni et attractio multorum humorum ad locum vlceris et generatio apatis in eo. Sed in membris que sunt modici sensus possumus procedere cum forti medicamentis si necessaria est administratio eius propter causam contrariam. Item etiam in membris que sunt interiora et sublimia aut multi iuuamenti debes cauere a talibus medicamentis: propterea quod timor est de dissolutione virtutis eorum. et propter naturam de destructione operationis eorum ex quo totum corpus leditur. et ideo Avicenna ex dictis insinuat quod propter hanc causam vlcera intrinseca non sufferunt ea que sunt sicut flos eris et filia: et maxime in medicamentis que bibunt. que vult dicit Avicenna quod in talibus vlceribus non administrantur medicamina fortia. et ratio est: quia talia medicamina fortia perueniunt prius ad subas. et propter naturam ad membra sensibilia et multi iuuamenti timor est de lesione ipsorum nimia ab illis. Sed si talia medicamina mittantur parte exteriori in medicamentis ad talia vlcera. sicut est vlcus in pectore quod penetrat ad exteriori. tunc talia medicamina non perueniunt ad alia membra nobilia: sed immediate perueniunt ad locum. sed adhuc talia non debeant esse fortia ut ea que administrantur in alijs. et hoc est quod Avicenna subdit cum dicit. et illa. scilicet medicamina que admini-

nistrant p̄ clistere. s. pp̄ vlcera facta interi⁹. ⁊ ista sunt illa quoz orificiū vsq; ad interi⁹ p̄uenit: idigēt eo qđ ē iter duas res. i. debēt eē v̄tutis medie iter duas res: qz. s. p̄it eē v̄tutis fortioris q̄ sint medicamīa q̄ bibunt vel accipiunt p̄ os: tñ debēt adhuc eē debili⁹ v̄tutis q̄ sint medicamīa q̄ admistrant in vlcerib⁹ mēbroz exteriorz ⁊ ignobiliū. ⁊ hec est intētio Aui. Et causa huius dicta est.

C Et de illis q̄ recta sunt in curatione vlceꝝ est vt quīeta sint membra eoz ⁊ nō moueant ⁊ si mouent in p̄cipio motu paruo minus nocumētū est q̄ si moueant post p̄ncipiū motu laborioso ⁊ pp̄rie in corpe maloz humoz.

C Supius Aui. dedit canones gnāles curatōis vlceꝝ fm̄ oēs diuersitates eoz q̄tū ad ea q̄ p̄ueniūt in curatōe ipoz rū vlceꝝ. In pte ista dat quosdā canōes gnāles i curatio ne vlceꝝ q̄tū ad ea q̄ debēt cauēri i curatōe ipoz. Et diuidit p̄ ista i q̄tuor fm̄ q̄ q̄tuor pōit canōes. in qb⁹ docet cauere qđā q̄ nocēt vlceri. 2^m canōne pōit ibi (Et oz vt ti meaf) 3^m pōit ibi (Et caue in absterfioe) 4^m pōit ibi (Et vlcera qđē) In p̄ma pte nō vult d̄re aliud nisi q̄ qđā canōn in curatōe oīuz vlceꝝ ē vt p̄hibeat mot⁹ mēbri vlcerati ⁊ p̄cipiat ges. Et cā est. qz cū de rōne motus mēbri sit distrahēre ptes abiuicē de rōne ei⁹ est impedire vnitōem ipaz. ⁊ p̄ rōne de rōne ei⁹ est impedire solidatōez. q̄re in quolibz est p̄hibēdus mot⁹ ⁊ p̄cipienda est ges. Et subdit Aui. q̄ supposito q̄ mēbz vlceratū moueat mell⁹ ē. i. minus malū est a p̄n⁹ ipi⁹ vlceris mouere ipm p̄ totum tps p̄duratōis vlceris q̄ facere ipm gescere a p̄n⁹ aliqb⁹ diebus: ⁊ deinde ipm subito mouere ⁊ p̄cipue in vlcere qđ fit in corpe maloz humoz. ex q̄ significat q̄ illud vlcus est quodāmo malignū. ⁊ iō qđ h̄ d̄r: d̄r ē ab hypo. p̄ regimīs acutoz. Et cā h̄ nō est ob aliud: nisi qz p̄mutatio subita a p̄suetudine est nociua. In p̄suetudine aut̄ ⁊ dato q̄ p̄suetudo sit mala nō sic corpe ledit p̄p̄ca: qz p̄suetudo quodāmo dispōni nāli pp̄inq̄ est. Lū ḡ mēbz vlceratū gescit a p̄n⁹. ⁊ postea subito mouet accidit q̄ pp̄ subitā mutatōez mēbri vlceratū valde ledit ⁊ p̄cipue si illud vlc⁹ sit in corpe maloz humoz: qz subita mutatio ad motuz facit accidere attractiōem maloz humoz ad locū vlceratū. vñ nocumētū multiplicat in vlcere: s; si ab ipō p̄n⁹ moueat mēbz vlceratū. tūc qz mēbz assuefcit ad motū ex motu nō recipit passiōe: pp̄ qđ nō sic nocet ab ipō. **C** Deinde cū dicit.

C Et oz vt timeat i vlcerib⁹ q̄ cadat ex vicinitate eozū icarnatio iter duo mēbra vicinātia sic adherētia q̄ accidit iter palpebrā ⁊ oculū ⁊ inter duas palpebras ⁊ iter duos digitos.

C Tunc pōit secūdū canōne in quo oīdit medicū curare debere qđā nocumētū qđ aliqñ accidit in solidatōe vlceris. ⁊ p̄ qđ dicit. **C** Deinde cū dicit.

C Et cauēre ⁊ absconsiones sunt velocis conuersionis ad fistulas.

C Nūc pōit 3^m documētū sive canōne in quo docet aliud nocumētū cauere. Et vult q̄ cū vlcera cauērosa ⁊ h̄ntia abscoīōes velociter p̄uertant ad fistulas medicus dz eē valde attentus in modo curatōis eaz vt ad fistulas non p̄ueniant. Quis aut̄ sit modus curatōis eaz supra pōit est in gnāli ⁊ in spāli p̄nef. **C** Deinde cū dicit.

C Et vlcera qđē vicinātia arterijs ⁊ venis magnis p̄ducit ad ap̄a illud qđ vicinat eis de carne molli sicut testiculi ⁊ subascelle ⁊ qđ ē post aurē sic p̄ducit scabies ⁊ eis filia de bis q̄ diximus pp̄ illā eādē cāz ⁊ pp̄rie qñ corpe ē pleni⁹

mala supfluitate. ⁊ tūc qđē vehemēs fit dolor ⁊ p̄uenit ad vlc⁹. q̄re oz vt curet illud cū mūdificatōe corpis ⁊ cū eo qđ ē dcm̄ in cap. ⁊ dum mūdificat ap̄a nō sperat ei⁹ curatio. ⁊ ē neci⁹ in huiusmodi vt tuearis vlcus ex nocumēto cū basilicō ⁊ ei filib⁹ si corpe fuerit mūdificatū: ⁊ ponas iter ipz ⁊ iter mēbz qđ distigat ⁊ p̄beat nocumētū p̄uenire ad vlc⁹ in oī dispōne.

C In pte ista ponit canōne 4^m in quo canōe itēdit docere p̄hibere euētū cuiusdā accit̄is ad vlcera facta in q̄busdā mēbris. ⁊ docet remotōez fm̄ aliqđ illi⁹ accit̄is. ⁊ istū canōne ad l̄raz Sal. pōit 3° de ige. sani. Est. n. q̄ aliqñ ad vlcera q̄ fiūt in artarijs ⁊ venis qb⁹ appropinq̄t caro mollis glādosa seq̄t ap̄a in illis locis: sicut ēt dcm̄ fuit pus in cap. de curatōe ap̄atum locoz glandosoz. q̄ ad scabiē vel vlcera existētia sup̄ extremā vel sup̄ mēbra appropinq̄tia illis locis p̄seq̄t tumefactio ⁊ ap̄a in illis locis pp̄ cāz q̄ dicta fuit pus. ⁊ p̄cipue hoc p̄tigit qñ corpus est repletū malis humoribus. ⁊ qñ fit vehemēs dolor in vlcere. ⁊ pp̄ dolore plus sunt apte materie male attrahi: q̄ veniētes ad illa loca vacua pp̄ debilitatē illoz locoz: ⁊ ēt vacuitatē eoz rū retinent ille materie in illis locis: ⁊ ap̄ant ipsa. ⁊ h̄ est qđ vult d̄re Aui. cū dicit. Et tūc qđē vehemēs fit dolor ⁊ p̄uenit ad vlcus. i. tūc qđē maxime qñ fit vehemens dolor in pte in q̄ ē vlc⁹. tūc. n. maxie talia vlcera attrahūt ap̄ata in locis p̄dictis. in h̄s ḡ vt p̄hibeat hoc ap̄a ⁊ ēt vt curet ap̄a in illis locis si icipiat gnāri ei⁹ corpe mūdificare ⁊ p̄cedere sup̄ illa loca ap̄ata cū bis q̄ dicta sunt in cap. p̄dicto de cura ap̄atū glādosoz. ⁊ h̄ ē qđ dicit Aui. q̄re oz vt curet ⁊c. dū nō mūdificet ap̄a. i. ⁊ dū in tali ap̄ate qđ tū mef gnāri nō sit mūdificatio corpis nō sperat q̄ p̄hibeatur bñ aduētus ei⁹ nisi corpe mūdificet pus. illud vult dicere Aui. q̄tū ad partē vlceratā necessarium est p̄cedere cum bis q̄ dolore nō faciūt neq; fiat attractio materie ad loca in qb⁹ sunt: s; ad loca pone empla mollificatiua mitigatiua doloris. S; qz nocēt talia vlceri. idcirco oz ponere sup̄ vlcus vnguētū mūdificatiuū qđ p̄hibeat p̄uenire mollicie ad vlcus: ⁊ deinde ponere supius talia empla. ⁊ hoc ē qđ vult dicere Aui. hic. l; obscure loquat̄ dicēs. ⁊ ē necessariū in h̄s dispōne. s. qñ intēdis ad mitigandū dolozes vlceris. ⁊ in vulnere isto p̄pter qđ ē aptū accidere ap̄a in locis p̄dictis vt tuearis vlcus. s. a nocumēto. s. istoꝝ mitigatiuoꝝ doloris. Basilicon est vnguētū p̄ueniēs vlceri cum sit vnguētū mūdificatiuū. ⁊ tñ hoc basilicō est vnguētū qđ nō multū nocet doloz: p̄pterea qz pauce exiccationis existit. vñ ponit q̄si digestiuū sicut appet ⁊ s; Serapione in suo atidotario in q̄ docet p̄structōez talis vnguenti. Et subdit postea Aui. dicēs modū quo tu debes cauere p̄ basilicō nocumētū illoꝝ mitigatiuoꝝ doloris dicēs. Et ponas iter ipz ⁊ inter mēbz qđ distigat ⁊c. i. ⁊ ponas inter mēbz vlceratū ⁊ tale empla mollitiuū aliqđ. s. tentā iunctā basilicō qđ sepatōez faciat iter tale empla ⁊ vlc⁹ ita vt p̄hibeat p̄ p̄uenire nocumētū illoꝝ ad vlc⁹. id ḡ vult d̄re qđ p̄fecte exhibē v̄bis. s. 13. de ige. sani. **C** Deinde cū dicit.

C Et oz vt audias sermonē cōem ⁊ ē q̄ de illis q̄ sunt necia est vt sit illud quo curat vlcus aut p̄ueniēs aut incōueniēs. Et p̄ueniēs. l; nō p̄ferat in dispōne tñ nō associat ei nocumētū. ⁊ incōueniētie diuersificatio aut ē: qñ ipm ē debilis ⁊ significat illud additio eius qđ est cōtrariū ei qđ ex ipso expectat de exiccatione aut mūdificatione aut alijs p̄ter corruptionē aliam:

quare opz vt addat in virtute ei? aut est diuer-
fitas ppter modos alios: sicut qz ipz calefacit
vltra qz nece fit ei qre facit accidere rubedinez
z inflamatōez: quapropter oz vt minuat de for-
titudine ei? z extinguat de inflamatōe ei? cū em-
plastro infridate: aut declinat cū eo ad nigredi-
ne z obfuscatōez: quare scif qz ifridat ipm aut
nō calefacit ipm mēsurā qua idiger. ergo oz vt
addat in virtute calefactōis eius. Aut mollifi-
cat ipz: quare idiger vt addat in virtute stiptici
z exiccatiuoz sicut sunt balaustie z galle z ei si-
milis qz exiccant vt succurrat cū exiccatiōe eozū
de illis de qbus diximus tibi. Aut corrodit z
pfundat ipsū sicut onsum est: quare opz vt
frangat fortitudo absterfionis.

In pte ista Aui. ponit quedā canonē gnālē de cognitiōe
medicamē qd approximat vt sit ueniēs ex mō appro-
ximatiōis ei? qd appet: z duo facit. pponit hūc canonē. z
ipe explicat vnā ex causis pp quā ptingit qz medicamē est
incōuenienter administratū. z ibi (Et multotiēs qdē rē.)
In pte nihil aliud dicit Aui. nisi qz ofidit quedā can. in
genere fz quē tu potes cognoscere qz medicamē admini-
stratū i vlcere sit ueniēs vl nō. Et iste modus cognitōis
accipit ex eo qd impmit medicamē in pte ista in qz ē vlce?
nā medicamē qz curat vlcus pūit vlceri aut nō pūit. Si
qdē sit ueniēs. tūc ex approximatōe talis medicamē. lz
nō appeat statiz z subito iuuamentū: tūc ex approximatōe
ei? nullū appet nocumētū. g si ex approximatōe medica-
mē nō appeat nocumētū signū ē qz nō ē icōueniēs neqz
nocitiuū. Sz qre nō sic cito iuuat ē vel pp iuuamēti debi-
litatē illi? medicamē vel pp maliciā vlceris. Si at sit in-
cōueniēs. tūc aut est incōueniēs in desiccatiōe z mūdifica-
tiōe aut in alijs dispōnib? ei?. Si qdē sit incōueniēs in de-
siccatiōe z absterfōe: aut B est: qz est debilis desiccatiōis z
absterfōis. z tūc signū h? est qz appet rriū ei? qd expecta-
tur de exiccatiōe z absterfōe pter aliqz corruptōez quā fa-
cit in vlcere. Nā z tu expectares qz exiccaret hūiditatē vl-
ceris z abstergeret sanie z appet rriū: qz sit multa hūidi-
tas z sanies in vlcere. z tūc oz addere vtutē desiccatiōis z
absterfōis eius: aut cōtigit qz nimis exiccet z abstergat. z
tūc signū ē qz pfundat z cauat vlcus. z sic ēt dicit in se-
quēti caplo. Eger sentit maximā mordicatiōem z sit ēt in
vlcere calefactio qdā. z tūc opz dimittere de exiccatiōe z
absterfōe ei?. Si aut B medicamē sit incōueniēs in alijs
dispōnib? z tūc aut B est: qz calefacit mēbrū vltra qz opz.
Et hui? signū est rubedo appens in loco z inflamatō sine
malicia aliqz. z tūc oz miscere secū ea qz ifridat. Aut hoc ē
qz nimis ifridat. z signū ei? tūc est: qz accidit nigredo z
obfuscatō quedā in mēbro. Aut medicamē nō calefacit
mēbrū vlceratū tātum qzū debz. dcm est. n. pus qz calo
valde debet calm valde. z frido valde fridū valde. z tūc
opz vt in ambob? his casib? pmisceas cū medicamē ali-
qd qd addat in calefactōe ipf? sic qz calefaciat cū mensu-
ra. Aut B: qz medicamē mollificat vlcus. z signū eius est
mollicies appens in vlcere. z tūc opz vt adiungat ei ea qz
sunt stiptica. sicut galle balaustie z filia. z hoc est qd vult
docere Aui. (Deinde cum dicit.

Et multotiēs qdē nō puenit medicamē ppte-
rea qz ppo ifirmi est supflua in caplo ei? cuius
medicamen opz eē fortius in ptabendo illud
caplm adeo donec reducat ipsū ad pponem

suā: aut debilis in cap. cōueniēte ei.

In parte ista: qz dcm est qz medicamē aliqū est incon-
ueniēs: aut quia nimis vel debiliter exiccaret. z sic de alijs
pditōibus: vult ofidere vnā de causis ppter quā hoc acci-
dit vt p hoc ofidat qz nō solū hoc pōt ptingere ex parte di-
spōitiōis vlceris: vtz ēt ex parte dispōis mēbroz z coz-
poz in quibus fiūt vlcera. Et dicit. Et multotiēs qdē non
competit medicamē ppterea qz ppo ifirmi est valde su-
perflua in caplo ei? rē. i. ppterea qz ppo ifirmi est multū
excedens in illa intentōe. vñ opz medicamen esse fortius
ad hoc vt cōueniat pponi illius corporis. Est. n. aliqū qz
qz ppo ifirmi est valde sicca. z medicamen qd approxi-
mat illi corpori nō sufficienter exiccet neqz abstergit. Si-
mili modo: qz cōplexio ifirmi est valde calida medica-
men nō sufficienter calefacit. vñ opz ipsūz facere fortius
ad hoc vt cōueniat in pplone talis ifirmi. z hoc est quod
vult dicere Aui. cū dicit. Lius medicamē vult esse forti?
in attrahendo id calm adeo vt reducat ipm ad pponem
suā rē. qn debilis in caplo pueniēte ei. i. aut medicia est ei
inconueniēs ppterea: qz ppo ifirmi est debilis respectu
illius medicamē: qz illud medicamen nimis excedit vel
in siccitate vel in absterfōe vel in alijs dispōnibus respec-
tu pponis ifirmi: quare opz minuere virtutez eius vt
reducat ad cōuenientiā illius. z de hoc dcm fuit supra in
illo. s. Et medicamen qdē vñū fm quedam corpora facit
nasci carnem rē. Dic finit expō dicti capli: in quo caplo z
pdicto sicut fecimus amplā expōnez: qm intellectis his qz
dicta sunt in istis capitulis facillimū est intelligere oīa ea
qz ofit in hoc tractatu de vlcerib?. z id ea qz sequunt quo-
dāmo pcurremus: cū tāta expōne nō egeat.

De curatione vlcey virulentoz. CAP. III.

Necessariū est vt i eis admistrent me-
dicie exiccatiue vt mūdificet vir? dei
de sit occupatio i nascētia carnis. Oz
si fuerit mollia: tūc admistrent sup ea
medicie ad faciēdū nasci eoz pfunditatē z ipo-
rū margies ppter debilitatē cozpoz illoz vlce-
rū: fz opz vt exiccet in primis: deide admistre-
tur. Et cum tu adminstraueris medicamē z nō
iueneris humiditatē minui aut videris eā au-
geri: tūc scias qz medicamē fm illud corpus nō
est exiccatiuū: quare adde in pfortatiōe eius z
ipsius exiccatiōe z adiuna ipm cū absterfione
pauca. sicut ē mel. vbi gratia: z medicis stipti-
cis sicut sunt balaustie z alumen: z minora de
virtute olei z pone ipz oleum in quo sit exicca-
tio. Oz si videt vlcus iā supfluere itez in exicca-
tiōe. tūc minue de virtutib? oibus. i. exiccatiōe
z absterfōe z stipticitate: z serua hoc pceptū
in medicinis faciētibus nasci carnē vlcey z nō
faciat te errare qdaz: z est vt sit medicamē ma-
gis absterfūū qz opz: quare corrodit mēbrū
z resoluit carnositatē eius ad humiditatez cur-
rentem quā existimas virus z addis in virtu-
te absterfionis. z huiusmodi qdē medicamen
ponit vlcus pfundius z calidius z magis simi-
le cum apostemoso z sentit ifirmus mordica-
tionem manifestam.

agua alumina

Sen .III.

CSupi^o Aui. dedit can. gnales in mo curatiois vlcey ro/ ne oiu3 dispõnũ q̄ p̄nt iungi cũ vlcerib^o phibētib^o ea a sa/ natõe eoz. In pte ista i spali dat canões p quos docet mo/ du3 curatiois vniuscuiusq; dispõnis q̄ iungi põt cũ vlcere q̄ reddit eũ difficilis sanatiois. z diuidit ps ista in tot pres quot sũt capla q̄ põt de mo curatiois taliũ vlcey cũ qbus iungunt be dispõnes q̄ phibēt sanatioes ipoz. p^m. n. qz vir tus e vnũ ex his q̄ aliqui pponũt cũ vlcere z phibēt sana/ tioes ei^o. dat modũ curatiois vlcey virulētoz q̄ sunt vlce/ ra in qb^o aggregat mã multa z subtilidigesta supflua vl/ tra illã q̄ gnatur in vlcere. vñ solo p̄tinui qdã e. Et duo fa/ cit. p̄ dat modũ curatiois taliũ vlcey. z^o explicat medica/ mia simplicia z p̄posita p q̄ ille modus curatiois pficif. z^a ibi (Et scias q̄ mediciaz exiccantiũ) p̄ma in duas. p̄ ondit gs e modus curatiois taliũ vlcey. z^o dat canonẽ p quẽ do/ cet cognoscere icõueniẽtiã admistratiois medicamis. z id medicamẽ qñ est icõueniẽs docet corrigere. z^a ibi (Et cũ tu admistraveris) z iste canõ quẽ põt in ista pte fuit posi/ tus s̄. in p̄cedẽti ca^o. i q̄ pte Aui. tria fac: qz p̄ põt hũc can. in talib^o medicis. z^o apliat ipz ad medicias gnãtiuas car/ nis. z^o docet ex dictis cauere quẽdã errozẽ q̄ possit ex di/ ctis p̄tingere in cognitõe z curatõe vlceris virulēti. z^o ps icipit ibi (Et obserua B̄ p̄ceptũ) z^a ibi (Et nõ faciat te er/ rare qdã) Que dic in oib^o istis p̄tib^o q̄ si oia sunt mãifesta ex p̄dictis. Dicit ḡ neciũ e zc. vt mũdificet vir^o. alia lra h3 vt exiccet. z e melior: qz in viru p̄petit exiccatio sic i sorde absterio vt pus. tñ qz in vlcere virulēto q̄ tũcũq; sit viru lētiũ adhuc p̄ueit aliq̄lis absterio: qz nõ est pole gn ibi sit aliq̄ hũiditas q̄ absterioe idigeat. z iõ p̄t saluari vt mũdi ficet zc. Qz si fuerit mollia. Lcorpa in qb^o fiunt talia vlce/ ra virulēta. tũc admistrabunt sup ea medicie ad faciẽdũ nasci eoz p̄funditatẽ. i. ad faciẽdũ replei eoz p̄fundita/ tẽ carne z eoz margies pp̄ debilitatẽ corpoz i qb^o sunt il la vlcera. z p̄ vult d̄re id qd̄ d̄cũ e multoties q̄ si talia vlcera fuerit in corpb^o mollib^o z debilibus dz cauere ab admistratõe supflue exiccantiũ: s3 admistra illa fm q̄ p̄ue nit p̄ploni illoz corpoz. s̄ e qd̄ vult d̄re. A. z oia alia q̄ se/ quũt plana s̄ ad lraz z exposita i p̄dicti. **C** Deide cũ dic.

CEt scias q̄ mediciaz exiccantiũ vlcera qdã sunt que sunt vebemētis infrigidationis sicut ynsquamum albũ z opium z radix mandrago re: z quedaz sunt vebemētis calefactõis sicut refina z pix. quare tibi inest vt tẽperes vnã ea/ rũ cũ alia. z fm̄ oppositõez alicui^o p̄ploni p̄ti/ enlarũ. z medicie qdẽ mundificantes virus sunt iste medicie exiccatiue sicut alumẽ z galle z cortices granatoruz z cortex turis z merda sengi z faria ordeĩ z ei^o sauc z flores papaue ris ruffi z folia arboris salicũ. Cũ ergo sit em/ plastrũ cũ folijs nucis recẽtis z sit emplm̄ cuz nuce sicut est aut decocta cũ vino cõfert valde z exiccat hũiditates absq; nocumẽto. Emplz bonũ: sumat merdasengi z ibibat aceto vice vna z vice alia oleo donec albescat: deinde su mat antimonij z calcucecanmenõ z venaz z gallaz z balaustiarũ: z san. dra. z alumis z cli mie argẽti oium ptes equales: terant bene: z sit de vnoquoq; sexta ps ei^o qd̄ p̄paratũ est de merdasengi: z misceat oia z admistrent medi cine quas dicemus in q̄tdotario i vlcerib^o p̄

De cura vlcey sordidoz

fundis. z de illis e aqua maris. **A**q̄ vo alumis abluat z reputit z exiccat. z oẽs iste medicie p̄dicte nũc nocet si cũ vlcere e a p̄a: z aq̄ in qua decocta sũt eipi est bona ad exiccatoes. z deco ctio myra. citr. z belyricozũ z emblicozũ z de/ coctio cetarach z folia asedre sũt bona i illo.

CIn pte ista in spali põt medicamia p q̄ pficif mod^o cura tiois p̄dicte. z p̄ qz cũ talib^o vlcerib^o aliqui iungit modus malitie p̄plonis cale vel fride explicat medicamia q̄ p̄ue niũt i talib^o vlcerib^o. z cũ s̄ repugnat male p̄ploni exũti vlcere. z docet et modũ admistratiois taliũ medicaminũ p̄ p̄mixtionẽ eoz. z^o explicat medicamia q̄ absolute p̄ue niũt talib^o vlceribus virulētis. z^a ibi. (Et medicamẽ qdẽ mũdificatiũ) In pte ista duo fac. p̄ expli cat medicamia ista. z^o ondit qñ e p̄ueniẽs eoz additio z addit qdã alia medicamia. z^a ibi (Et oẽs medicie p̄dicte nocet) Qd̄ dic in oib^o istis p̄tib^o notũ e. merdasengi. i. litargiz. Sauc fit qñ decogt ordeũ in aq̄ sic e vsq; ad spissitudinẽ. nã aliud est sauc z aliud e faria ordeĩ. l3 qñq; vnũ accipiat p̄ alio. folia arboz culicũ. arbor culicũ põt eẽ qdãz sp̄es salicis. z alio noie d̄r arbor edaliuz ad dirdar aut arbor culicũ vt qdã dicũt e vlm^o. qdã dicũt q̄ sit frasĩn^o. v̄eaz terre. ab/ solute itelligũt radices. qdã aut dicũt q̄ itelligũt rubee tictoz radices sic h3 alia lra q̄ dicũt rubee tictoz. qdã at dicũt q̄ itelligũt radices celidõie: s3 dicẽdo vene terre in/ telligũt lũbrici terrestres. z dicẽdo vene cucume itelligũ tur radices cucumeris asinini. z iõ dicẽdo vene itelligũt. tũc apte q̄ sint radices celidõie. Climia argẽti e illud qd̄ p̄ fumũ resolutũ adheret parietĩ loco in q̄ fundit argẽtũ z sili mõ climia auri: z oẽs p̄dicte medicie nocet. Si cũ vl cere est a p̄a: qñ a p̄a idiget his q̄ mollificat z q̄ mitigãtia sũt doloris. talia aut valde exiccatiua existũt. accedrac z asedre arbozes sunt quaruz folia sunt exiccatiua valde z iste arbozes non bene apud nos sunt note.

De curatione vlcerum sordidoz. CAP. III.

Portet vt in eis admistrent medicie abstergetes: z icipiat in primis ab eo qd̄ e fortis mordicatõis fm̄ q̄ dixim^o in canõe. deide gradatiz pueniat ad il lud qd̄ e sic taphia z aristologia cũ melle z pau co aceto. et iterũ glutinũ alboti cũ equali m̄su ra sui olei ro. aut butiri. z itez radix lilij cũ mel le: et iterũ faria herbi z herba opopõaci. Et d̄ p̄positis eplm̄ idũ et vngueta viridia oia cũ flo re eris et simplicia aut p̄mixta cuz amoniaco et silib^o: et empla corticalia et empla facta cũ fa rina herbi: et emplm̄ de sale. et trocisc^o niger et troscisc^o viridis et medicie ex exiccantiũ su manẽ fecis olei et mellis et alumis iameni par tes equales et sumat ceruse et polij pres equa/ les et qñ vebemēs sit sordities sumat p̄assius cũ melle. Et de emplis bonis sunt oliue salite: et qñq; accidit necessitas hic itez admistrandi aliqd̄ de currẽtib^o quo abluat fm̄ q̄ dicemus in cap. p̄fundoz z oia ledũt ea si fuerit a p̄a.

CIn isto caplo: qz sordes est vnũ ex eis etiã q̄ phibz sana tionẽ vlceris põt modũ curatiois vlcey sordidoz. Quid aut sit sordes z in quo differat a viru habituz fuit supra.

id duo facit. Primo dat modū curatōis taliū vlceꝝ sordi
doꝝ ꝛ explicat medicinas ꝑ quas ꝑficiē ille modus cura
tōis ꝛ oñdit ordinē admīstratōis illaz medicīaz. 2° ostē
dit in qb^o ꝑueniēter fit admīstratio taliū medicīaz. 2° ibi
(Et oīa ledūt ea) Que dicit in istis ꝑticulis plana sunt ex
ꝑdictis. glutinū alboris est terbetina. vnguēta viridia cū
flore eris fiunt sicut vnguētū aploꝝ: qđ ponit 5° can. qđ ē
in istis vlcerib^o putile de quo facta fuit mētio. cap. de cu
ratōe scrofulaz. ꝛ ꝑla corticalia dñr eē vnguēta vel em
plāstra que fiunt cū cortice eris vel ferri: qñ isti cortices
vite absterfua ꝑcipāt multotiens sicut appet ꝑ Sal. 5°
de simplici medicīa. trocisc^o niger est trociscus androny.
Lui^o descriptio fuit supra posita. trocisc^o viridis ē trocisc^o
in q̄ igredit^o flos heris alumē iamenū. i. alumē sifuz.

De cura vlcerum profundoz ꝛ cauernarum ꝛ abscon
sionum.

CAPITVLVM. V.

**Sta indigent in curatione sua vt car
ne repleantur. Et illud qđ nō fit nisi
cum vbertate cibi ꝛ sanguis. Et sunt
necessarie in hoc medicie vebementis
rictatōis ꝛ mundificatōis simul.**

Quia ex vlcerib^o que difficulter sanant. ꝛ hñt aliū mo
dū curatōis vlceris qđ sit ille q̄ debet vlceri solū vt solu
tio ꝑtinui est. qđā. n. sunt vlcera q̄ hñt cauernas ꝛ abscon
siones in mēbris vt appet ex ꝑdictis. idcirco in hoc caplo
dñi. docet modū curatōis vlceꝝ taliū que dñr cauerne ꝛ
abscofōes: ꝛ diuidit ꝑs ista in duas. ꝑmo ꝑōit modū cura
tōis hoz vlceꝝ. 2° qz dñi est qđ vn^o modus curatōis eo
rū ē gnātio carnis dat can. de mō regnatōis carnis in his
vlcerib^o. ꝛ in alyz. 2° ibi (Opz vt creet caro) ꝑma i duas.
ꝑmo ꝑōit modū curatōis hoz vlceꝝ. 2° qz in vlceribus
maxie in talibus accidit gnāri vmes ꝑōit modū destru
ctōis ipoz. 2° ibi (Et ex reb^o cōferētib^o) ꝑma ꝑs diuidit
in duas. In ꝑma ꝑte oñdit qđ ē intentio curatiua in his vlce
rib^o ꝛ fm que moduz ꝑficiē illa intentio in gnāli. In 2° ꝑte
docet illū modū in spāli. 2° ibi (Et opz vt situs eoz) In
ꝑma ꝑte nō vult aliud dñe nisi qđ itētio curatiua in talib^o
vlcerib^o est qđ concuitas in eis repleat carne. ꝛ hoc iō: qz
ꝑ hoc ꝑsolidatio istoz fit. hec aut ꝑficiē cuz duob^o. ꝑmo
qdē cū aliquo qđ māz generat laudabilē ipsi^o carnis. ꝛ il
lud fit cū cibo laudabili ex quo generat sanguis laudabi
lis qđ est mā carnis. 2° fit cū his q̄ remouent id qđ ꝑhibet
gnātōez laudabilis carnis. id aut qđ ꝑhibet est hūiditas
multa ꝛ sordes q̄ aggregat in talib^o vlcerib^o cōcauis ꝛ ꝑ
fundis. ꝛ ꝑpterea oꝝ vt medicie q̄ admīstrant in talibus
sint vebementis exiccātōis ꝛ mūdificatōis. Tūc cū dñe.

Et opz vt sit situs eoz talis ne in eis retineat
virus: imo currat. ꝛ si iuenis hunc sitū contue
nientē ꝛ est i eo radix vlceris mēbri ad supiora
ꝛ orificiū ei^o ad inferiora tunc iste est. Qz si fue
rit diuersum illius: ꝛ fuerit pole boi vt alteret
sitū ꝑfundi cū eo qđ ꝑōt facere de preparatiōe
ꝛ alteratōe naturali faciat. ꝛ si nō est ei pole nō
est excusatio qñ seceꝝ vlcus vlqz ad radicē suaz
sectōe exq̄sitiū qđ nō relinquat cauernā aut
qñ fiat vt accidat cursus aut meatus in radice
sua ꝑter eius orificiū talis vt recipiat salutē. ꝛ
obseruet in hoc dispō mēbri ꝛ an accidat ei ti
mor ex illo. Cuz ergo factū fuerit illud strigat
vlcus cū ligatura icipiēdo ab orificio ei^o ꝛ ꝑue
niēdo ad radicem a qua detectio facta est. ꝛ in

ꝑncipio econtrario illius ꝛ ponat strictura in
ꝑte supiore in duob^o modis simul. Et nō opz
vt ꝑueniat cū ligatura ad dolorē.

Hic i spāli docet fm que modū fit exiccatio hūiditatis
isti^o vlceris q̄ ꝑhibz ꝑsolidatōem. ꝛ qz iste modus exicca
tōis hūiditatis fit duplr. vno ꝑ ꝑparatōez mēbroꝝ vlce
ratoruz sic qđ hūiditas ad exteriora ꝑfluat ꝛ ꝑ modū liga
ture. 2° mō fit ꝑ medicias q̄ ponunt iteri^o. Idcirco dñi. ꝑ
oñdit qđ B fit fm ꝑm modū. 2° oñdit qđ id fit fm modū
scōm. 2° ibi (Et qñ nō ē tibi pole) Dicit g^o ꝛ. Et oꝝ ꝛ. tūc il
le ē sit^o ꝑueniēs qđ si fuerit sit^o. i. mēbri nālis icōueniēs: vt
qz orificiū sit in ꝑte supiori ꝛ fundū in ꝑte inferiori. tunc si
pole est vt ꝑmutet mēbz illud ꝛ situet artificialr qđ orifi
ciū sit decliue. ꝛ si nō ē illud pole. tūc vel seceꝝ vel scindat
totā cauernā vsqz ad fundū vt statū fiat orificiū in fundo
vt possit hūiditas ad exteriora ꝑfluere ꝛ nō retineat in vl
cere ꝛ obseruet in B dispō mēbri. Dicit g^o ꝑ artarias ꝛ ner
uos vt. i. nō incidant vt nō accidat ex B maior timor: puta
spasmus ꝛ flux^o sanguis. Cū g^o factū fuerit illud. i. orificiū
aliud i fundo strigat vl^o cū ligatura icipiēdo ab orificio
ei^o ꝑueniēdo ad radicē. i. ad orificiū qđ factū ē in radice. ꝛ
B vt fiat exꝑssio hūiditātū ꝑ id orificiū. Et in ꝑn^o ecōtra
rio illi. i. ꝛ ista ligatura in ꝑn^o anqz illud orificiū eēt scōm
fit ecōtrario mō: qz anqz illud orificiū eēt factū oꝝ vt liga
tura icipiat a fundo vlceris stricta vt fiat exꝑssio hūidita
tū vsus orificiū vlceris sic habitū fuit ꝛ ponat strictura in
supiori ꝑte a duob^o modis sil. i. cū ligatura illa ꝑueit ad il
la duo orificia vlceris opz vt sit magna strictura a ꝑte su
piori: ꝛ maior mollicies sit in ea cū ad orificiū vtrūqz ꝑue
nit. ꝛ cā ē vt ꝑ vtrūqz orificiū accidat exꝑssio hūiditātū il
li^o vlceris. vñ oꝝ qđ ligatura fiat mollior sup orificia ꝛ stri
ctior sup ꝑtes q̄ sunt s orificiū vtrūqz. Deide cū dñe.

Et qñ nō est tibi pole vt scindas administra
ablutōez ꝛ intromitte tentas facientes nasci ꝛ
mundificātes quarū mundificatio nō destruit
eius natiuitatē ꝑpter virtutes duaz rez in eis.
ꝛ nos qđē iam exꝑti fuimus emplm apostoli
con: ꝛ fuit bonuz vltimū conferens per medi
catōez: ꝛ centaurea quādo ab ea impleꝝ est mi
rabilis valde: deide susoton postea ireos: dein
de faria herbi. Et abscofionibus qñ nō succur
rit nō adheret cutis conglutinatōe bona. Vez
est possibile vt exicceꝝ curis ita vt conglutinet
conglutinatōe simili sane.

Oñdit qualr sint exiccatio ꝛ mūdificatio taliū vlceꝝ ꝑ
medicias qñ nō ē pole facere ꝑ icisionē. ꝛ duo facit. ꝑ fac
B. 2° oñdit qđ est signū sanatōis talis vlceris ꝑ medicias
ꝑdictas. ꝛ illud qđ dixerat ꝑfirmat ꝑ modū fm que aliqñ
curant hec vlcera cū talib^o medicis ꝛ cuz mō ligature oi
cto. 2° ibi (Et significatio qđ ipz ꝑglutiat ꝛ.) ꝑma i duas.
ꝑ oñdit qđ les medicie ꝑueniūt in talibus vlcerib^o qđ ad
vtutē ipsaz. 2° oñdit qđ les eis ꝑueniūt qđ ad modū sube
ipaz. 2° ibi (Et vlcera qđē ꝑfunda ꝛ abscofōes) ꝑma
in tres. ꝑ oñdit qđ les medicie istis vlceribus ꝑueniūt qđ ad
ad vtutē eaz. 2° enūerat aliqz medicinas q̄ sunt talis vtu
tis. 3° oñdit nocumtū qđ seqt qñ nō recte admīstrant me
dicie in talibus. 2° ibi (Et nos qđē iā exꝑti fuimus) 3° ibi
(Et abscofōib^o qñ nō succurrit) Qđ dicit in istis ꝑticul
qñ māifestū ē. Dicit g^o. Et qñ ꝛ. quoz mūdificatio nō de
struit natiuitatē ei^o. i. carnis ꝑ vtutē dictaz rez. i. ꝑ
ꝑter supfluitatē duplicis vtutis q̄ est in medicīa desiccati
ua ꝛ absterfua: qñ velit dñe qđ debet esse tales medicie

desiccative et absterfivae: sed non superflue ut per hoc distrabatur generatio carnis. Emplum apostolicum intelligit quoddam emplum apostolorum quod est exiccativum et mundificativum bonum in talibus ulceribus et abscessionibus quando non succurrit. scilicet perfecte exiccando et mundificando cum preparatione membri et medicis non adheret. scilicet cutis cum carne agglutinatione bona. id est perfecta. Ulex est pole. id est pole est ut propter aliqualem exiccationem videatur quod fiat agglutinatione ac si esset solidatum et sanatum perfecte: tamen non fit. unde postea rescidit. et de hoc habitum est supra in primo capitulo. et quomodo sanantur ulcera etc. Deinde cum dicit.

Et ulcera quod profunda et abscessiones et cavernas non mundificant medicie mundificatione ultima: neque faciunt in eis nasci carnes nisi fiant curretes laevantes que in ea injiciuntur cum injectoriis aut mittuntur cum tectis et propter quod eorum figura non est figura in mundificatione quorum sufficiantur preparatione et expressio ligature secundum quod ostendimus. et mel quod est ex laevatis et propter quod mixtum cum vino: et in aqua cineris est ablutio fortis quam non suffert quod ex ulceribus parum est sordidum. et aqua maris prope est illi: quoniam ipsa laevat et exiccatur. Et aqua alumiosa est laevativa et cum hoc est prohibitiva et quod attrahit ad membra: et quoniam est aqua non puenit aliquid de illis neque vinum. et oportet ut ponantur super ista ulcera supra medicinas in ligaturis earum panis liniti ex eis quibus indiget membrum in rectificatione sue propter quod et quibus indiget ad rectificationem emplis que iterum administrantur: et super orificium ulceris panis alius linitus cum eo quod oportet ex medicamine. Et significatio quod ipsum agglutinat est paucitas eius quod currit et descensio eius ad inferiora. et fortasse exprimitur ab eo cum ligatura et virtute medicine humiditates plurime subito: deinde de exiccatur et conglutinetur.

In parte ista ostendit quales medicie competant predictis ulceribus quantum ad modum substantie ipsorum. ostendit. nam quod ille sunt bone que sunt in substantia ligida ita ut cum ipsis talia ulcera possint laevari. et primo facit hoc. 2. explicat nobis aliquos ex loturis puenientibus talibus ulceribus. 3. quod ex quibusdam loturis est aptum accidere aliud nocumetum in membro: puta supercalectio ex acuitate earum docet prohibere ne accidat illud nocumetum. 2. ibi (Et nihil quod est) 3. ibi (Et oportet ut ponatur desuper) Quod dicit in omnibus istis particulis notum est ex his que dicta sunt prius. Et mel est ex loturis propter quod misceatur cum vino. Vinum mellitum. ut dicit Albucasis est optima medicina in laevando: quoniam ratione mellis mundificat et abstergit. ratione autem vini exiccatur et stipticat. unde facit adherere simul. omnia que dicit in hoc capitulo sunt satis intelligibilia etc.

De curatione vermium vlcery. CAP. VI.

De rebus conferentibus ad illud est succus calameti fluuiialis et medicine que diximus in capitulo vermium auris in libro tertio.

Quia aliquando in ulceribus et precipue in cavernis et abscessionibus accidit propter putrefactionem humiditatis vermes generari ponit curam eorum. et patet quod dicit: quia pro cura istorum perfecta remittit nos ad tertium canonem in capitulo de vermibus aurium.

De nascentia carnis in vlcerybus. CAP. VII.

Portet ut non trabatur caro donec mundificetur: aut trabatur ad ipsum nutrimentum si minoratur et non puenit ad ipsum. Quis ergo mundificata est. tunc elogetur omne modum dicativum et absterfivum cum fortitudine qualiacumque sint ulcera: et ubicumque sint. et oportet ut in administratione obseruentur medicinas faciendum nasci carnem precepta predicta de eo quod oportet ex superfluitate humiditatis: aut superfluitate exiccationis. facit illud quod diximus in capitulo. vlcery virulentorum et non in quantum remanent ulcera humida aut fuerit sicca exiccatione vehementi: imo quantum ad carnem que creatur cum est vehementis humiditatis: aut paucitate exiccationis. Et de illis que minoratur exiccationem eius est additio in cera eius et ipsius oleo si est emplum. et de eis que additio in eius exiccatione est ut ingrossetur et inspissetur et minoratur eius vinctuositas et multitudo medicinarum: aut addatur in eis sicut mel.

In isto capitulo: quod in predictis ulceribus intentio erat regeneratio carnis ostendit modum secundum quem debent administrari medicie generatiue carnis in predictis ulceribus. et in alijs in quibus indiget carne generari. Et diuiditur in partes duas. Primo facit quod dicitur est. 2. in speciali exprimit quoddam medicinas iuuatiuas in ulceribus predictis ad generationem carnis per hoc quod exiccant illa ulcera et abstergunt. 2. ibi (Nos quidem iam diximus medicinas) Prima in tres. primo dat canonem. de tempore administrationis talium medicinarum que administrantur ad generandum carnem. 2. dat canonem circa administrationem ipsarum quantum ad virtutem ipsarum. 3. dat canonem administrationis earum quantum ad modum subiectionis in qua debent administrari. 2. ibi (Cum ergo mundificatum est. tunc elongetur) 3. ibi (Et creatio quidem carnis in eis cum emplis) Dicitur primo. oportet ut non creetur caro donec mundificetur vlcus super. a virtute et a sanie grossa: quoniam perfecta mundificatio est causa ut possit generari caro bona. Si autem admittentur medicie generatiue carnis ante perfectam mundificationem. tunc caro que regeneratur non est laudabilis: propterea quod non subicitur. scilicet per materia sanguis mundus: sed immundus et attrahit nutrimentum ad ipsum etc. Et ratio: quoniam hec est materia ex qua generatur caro. attrahit autem nutrimentum cum multiplicatione boni chimi et laudabilis et fricatione illius membri et similibus que sanguinem attrahunt ad locum aliquem. Tunc cum dicit (Cum ergo) dat canonem in administratione ipsarum quantum ad virtutem earum. et primo ostendit quod absterfione debet participare. et docet cognoscere quoniam medicamen est abstergens superflue. 2. ostendit quali exiccatione debet participare. et docet cognoscere et debile aut superfluum exiccationem remittens nos ad predicta. 3. docet modum secundum quem cognosci potest medicamen quoniam superfluit aut debile est in exiccatione vel absterfione. 2. ibi (Et oportet ut obseruetur) 3. ibi (Facit id quod diximus) Quod in prima parte dicitur est manifestum ex eo quod dictum fuit supra in capitulo generali. In secunda parte vult dicere quod ad cognoscendum vtrum medicamen quod administratur sit superflue humidum et parum siccum obserua predicta precepta et predictos canones que supra sunt dicti multotiens. In 3. parte vult dicere quod quoniam tu vides medicamen aut superfluere in exiccatione aut diminui fac illud quod dicitur est in capitulo vlcery virulentorum. unde ipse dicebat supra. Et obserua hoc preceptum in medicinis faciendum nasci carnem etc. in quantum remanent ulcera humida aut fuerit sicca ex exiccatione vehementi etc. q. d. Aui. quod id preceptum debet obseruari de diuersitate medicinarum in exiccatione

vinum melitum.
aqua alumiosa
pluit de fimo
repercutit.

pauca vel supflua nō in q̄tum vlcera sunt humida aut sicca. i. nō rōne diuersitatis vlcerū in humiditate multa vel pauca. In vlceribus aut virulentis cōtingit q̄ medicamina exiccēt supflue aut debilitē ppter debilitatē vlceruz in modica humiditate vel multa. s̄z in vlceribus in q̄bus solū attendit gnātio carnis nō est hec diuersitas in humiditate multa vel pauca. vñ rōne vni⁹ non accideret q̄ hec medicina id vlcus supflue exiccaret: et id diminute: sic declaratū fuit supra de vulnerib⁹ in q̄bus cōpetit solū generatio carnis nō est diuersitas penes humiditatē multā vñ pauca. imo in eis eq̄liter est humiditas. S̄z id p̄ceptuz qd̄ dicitū est in vlceribus virulentis obseruat in talib⁹ vlceribus in q̄bus cōuenit sola gnātio carnis rōne diuersitatis carnis que gnātur s̄z q̄ et diuersa est caro que preexistit in vlcere. puta s̄m q̄ caro que gnātur d̄z eē mollis et humida aut pauca siccitatis sic d̄z gnāri caro mollis: aut s̄m q̄ caro q̄ gnātur d̄z eē caro sicca et dura sic eē caro q̄ d̄z gnāri in corpe duro et sicco. Scdm̄ enī hāc diuersitatē carnis in vlcere in q̄ d̄z tātū caro gnāri p̄t diuersificari me⁹ in siccitate. vñ supflue exiccāt vlcus in hoc corpore: debilius aut in illo. q̄ rōne istius diuersitatis carnis q̄ p̄t esse in vlcere in quo est gnātio carnis obseruādū ē p̄ceptū p̄dictū in ca: vlcerū virulentoz. puta q̄ si mediū supfluat in exiccatione d̄z diminui exiccatio. si autē diminuit d̄z augeri et addi vñ dicit ibi. q̄ ille canon qui dicitur est ibi obseruādus ē hic. S̄z pp̄ aliud obseruat ibi. et pp̄ aliud hic. qz ibi obseruatur ex eo q̄ medicina deficit vel supfluit pp̄ diuersitates humiditatis vlceris. hic autē obseruat ex eo q̄ medicina deficit vel supfluit pp̄ diuersitatē carnis q̄ d̄z gnāri. Et h̄ est qd̄ vult dicere Auic. cū dicit. imo q̄tū ad carnē q̄ creatur cā est vehemētis hūiditatis aut p̄ vel pauca exiccationis aut m̄te siccitatis. aliud at̄ qd̄ dicit planū ē. Deīn cū dicit.

Et creatio q̄dez carnis in eis cū emplis cōuenientior est et tardior et cū puluerib⁹ difficilior et velocior. et q̄nq̄ idurat caro et est tunc de rectificatione vt puluerizent pulueres et circūdet cū emplastris et vino et pp̄rie stiptico. Adedicamen bonum ad omnia vlcera cum eo quod lauat et exiccāt.

Et dat canonē de administratiōe taliū medicinarū q̄tū ad modū sube in quo admistrat. et vult dicere q̄ creatio carnis et solidatio q̄ fit cū vnguetis est p̄uenientior et p̄fectior: s̄z est tardior illa q̄ fit cū medicina q̄ admistrat in suba pulueris ipsa ē citior ipsa ē difficilior. i. nō sic cōueniēs et p̄fecta. Rō aut̄ hui⁹ ē hec q̄re. i. cōsolidatio fit p̄fectior cū vnguetis. qz vnguetā p̄dicta meli⁹ penetrāt in quācūq̄ p̄tē q̄ pulueres. et p̄pterea caro q̄ gnātur simplr̄ est bona siue laudabilis. pulueres aut pp̄ subam terrestrē in qua admistrant nō sic. s̄z oēm p̄tē mundificāt. Sed credo q̄ consolidatio eius citius fiat in suba pulueris q̄ in suba vnguenti. et hoc p̄pterea qz vnguentū rōne vinctuositatis quaz h̄z ab oleo quodāmo p̄hibz cōsolidationē et coagulationē sanguis in carnē faciēdo sanguinē fluidū. in suba at̄ puluerulēta p̄t ad hoc adiuuat. q̄ p̄pter citior fit cōsolidatio a medicina in suba puluerulenta q̄ in suba vngueti l̄z nō sic cōueniēs. Et subdit postea. Et q̄nq̄ idurat caro. q̄ si p̄ hoc volēs inuere Auic. q̄n maxime cōpetit admistratio medicaminis in suba pulueris: qz q̄n accidit q̄ caro idurat: et hoc ē quādo iā vlcus incipit p̄uenire ad cicatricē. i. tunc est neciū vel rectū vt puluerizent pulueres. i. vt admistrent medicīne in suba pulueris. Et hoc ideo: qz plus indigemus eo qd̄ stipticat et carnē idurat. hoc aut̄ medicamen plus facit in suba pulueris q̄ in suba vngueti. Et ideo tunc est melius puluerizare pulueres itus et exteri⁹ circūdare empla et vi-

num stipticum que faciunt ad indurationem carnis et vlceris et cicatricationem.

¶ Nos q̄dem iā diximus medicinas creatiuas carnis i. c. vulnerū. et fortasse remeozabimur de electozib⁹ earū hic aliqd̄: et ē dignius in hoc loco et ē antimoniu⁹ adustū et sarcocolla et glutinū pisciū et limacie aduste et scorzia ascerebacham et plumbū adustū et acor⁹ et bereniasif et dracontea et ciperi et proprie ad sordida. et polium est forte: et centaurea est vltimum. et nitrum adustum est mirabile in exiccatione eozū et ipsozū consolidatione.

¶ In isto. s̄. Auicē. exp̄mit quasda⁹ medicinas in sp̄ali que vt in pluribus vlceribus et p̄cipue p̄fundis sunt vtilēs ad desiccādū et in regnātionē carnis in eis. enumerat has medicinas et p̄z. Et itelligo q̄ iste medicine sunt diuersarū virtutū. Tu aut̄ iā sciisti ex p̄dictis q̄n cōuenit admistrari id qd̄ magis exiccāt. et quando id quod minus exiccāt. et in talibus nō est amplius imozandum.

¶ Curatio vlceꝝ corrodentū se. CAP. VIII.

Canon vñs in curatiōe corrosiozū et fraudulentoz est vt mundificetur corpus et membrū si fuerit corpus mundū cū ventosis et missiōe sanguisugarum sup̄ ipsuz et p̄mutatione cōplonis eius cū ep̄thimatibus et rectificatione cibi absq̄ tarditate et dilatatione. nā dilatatio in hoc est ex eis que addunt in malitia eozū. et quādoq̄ facit esse necessarium ambulatio corrosionis vt incidatur membrum.

¶ Quia in vlcerib⁹ q̄ difficilis cōsolidatiōis existūt. et in q̄bus ē alia itētiō curatiua q̄ illa q̄ debet solū vlceri. vñ vlcus ē sunt vlcera corrosiua et putrefactiua. idcirco Auic. h̄ tradit modū curatiōis ipsoꝝ vlceꝝ. et p̄ tradit modū curatiōis ipsoꝝ vlcerū in q̄b⁹ ē corrosio. 2. vlcerū in q̄b⁹ est putrefactio siue sunt tēdētia ad putrefactionē. 3. ibi. (Voz maloz vlcerū.) 1. p̄ in tres. p̄ oñdit modū curatiōis istoꝝ vlcerū q̄n in ipsis nō ē veniēs corrosio ambulās vehemēter in mēbro: neq̄ ē in eis putrefactio p̄mixta. 2. ponit mōz curatiōis eozū q̄n ē veniēs corrosio in mēbro et cū putrefactiōe p̄mixta. 3. epilogat medicinas i sp̄ali p̄ q̄s p̄ficiēt modus curatiōis taliū vlcerū in q̄b⁹ nō ē vehemēs malitia q̄ polia sūt p̄ medicinas curari. 2. ibi. (Et q̄n fac̄ necariū.) 3. ibi. (Et p̄fert corrosiuis in q̄b⁹ nō ē putrefactio.) Dicit ḡ. Canon t̄c. vt mundificet corp⁹. i. pus cū his q̄ euacuāt hūozē in q̄ ē acuitas et calefactio pp̄ qd̄ ad mēbz p̄ueniēs ipz corrodit sic hitū fuit supra in ca: de fornicā et p̄una et igne p̄fico. et in berisipilla. qz talia ap̄ata fiūt ex mā p̄portionali māe corrosiue. et sic dicit̄ ē d̄ eūone cū farmaco et cū flōmia p̄portionali. Et h̄ itellige. et mēbz ei⁹. i. mūdificet vel euet̄ et mēbz a tali hūoze corrodetē cū his q̄ ex mēbro eūant siue v̄tose siue alie q̄ ponent̄. ḡ opz pus corpus eūare deide mēbz. o. n. in his vlcerib⁹ eūonē facere q̄n cū his vlcerib⁹ ē cā hūozalis p̄iūcta. Hal. at̄ dicit̄ i tegni vñū cōe p̄ceptū. et ē p̄ cāz abscidere deide venire ad egritū dinē q̄ scā ē ab illa cā. s̄z pus o. z. eūare corpus q̄ mēbz. q̄n eūatio q̄to cōior ē tāto magis p̄cedere d̄z sic declaratū ē p̄mo can. fen 4. c. 3. ¶ Itē et eūo q̄ eūat ex toto corpore ē eūo respectu cāe ant̄is. s̄z eūo ex mēbro est eūo magis respectu cause coniuncte. pus aut̄ o. z. cām ant̄ez abscindere

deinde puenire ad diuctā. qm̄ cā añs est sicut cā respectu
cause diuncte sic apparet hec oia ex canonibus vlibus in
li: p. sen 4. qz qz corpus pus eūare z deinde puenire ad
membz. Idcirco subdit Auic. Et ppter ea si corpus fuerit
mundū cū ventosis zc. Subdit aut q opz attendere post
eūonē cū pmutatione cōplonis cū epithimatibus silibus
supra mēbzū. z hoc iō qm̄ rectificatio cōplonis est cā faciēs
ad solidationē istoz. In istis tñ vlcēibz pp acuitatem z
ebullitionē hūozū fit mala ppo calā in carne q̄ p̄hibet so
lidationē eoz z cū hoc ē hūiditates q̄ sunt in loco exacu
unt q̄ exacute addūt in corrosionē vlcēis. Et rectificatio
ne cibi vt generē sanguis laudabilis hñs malā q̄litate.
Et maxime itelligo q̄ cibi qui administrant̄ debeant hñe
dri: q̄litate q̄litate hūozū a qbus corrosio fit. vñ debēt
esse ifridates z ipissantes vt generē in sanguine ifrida
tūo z coagulatiūo q̄ sunt oppositē q̄litate q̄litate hūozū
ris corrosiui. Et q̄qz facit ne cū ambulatio corrosionis
vt icidat mēbz. Et hoc qdē est qm̄ in mēbro intātū ipressa
est malitia vt p medicinas rectificari nō possit. tunc eni vt
nō ledant̄ alia mēbra melius est vt totū illud membrum
incidatur. Deinde cum dicit.

C Et cōfert corrosiuis cū qbus nō ē putrefactio
embrocatio cū aqua frā z aqua myrti z aqua
ro. z aqua virge pastoris z vino stiptico si nō
fuerit caliditas et aceto p̄mixto cuz aqua ro. et
aqua pura pluria si fuerit caliditas et silibus ex
aquis ifridatibz exiccantibz. Et si fuerit illic
putrefactio tñc aqua maris et reliqua de illis q̄
dicemus i capitulo putridoz. Ampli⁹ melior
curatio eoz ē administratio stipticorū exiccantūz
ifridantiū sic cortices granatoz et lētes et fo
lia mastice et sem̄ rosarū et spina egyptiaca: et
grana myrti et embroce haz medicinarū. et cō
fortent̄ huiusmodi cuz alumie. et similibz: et si
militer emplastratio cū folijs acetose z ramis
eius bulitis cū vino. z emplastratio cū boloar
meno p̄fecto: aut sirupo acetoso: aut cucurbi
ta sicca adusta aut arnoglossa cum saucibz aut
folijs oliuarum.

C In parte ista explicat in speciali locales medicinas cōfe
rentes vlcēibus corrosiuis in qbus est possibilis curatio
cū medicinis que medicine in hoc pueniunt q̄ ipse exicca
tione sunt vt humiditātē retentā in vlcere corrosiuo consu
mant z ifridatiue vel alteratiue cōplonis male existant
vt p̄hibeant ne in vlcere amplior fiat ambulatio z corro
sio: z cū hoc etiā stipticitate p̄cipent vt p̄ stipticitatē p̄hi
beant fluxum hūozū ad locū siue ad vlcus. Et duo facit.
Primo cōnumerat aliquas medicinas cōferentes talibz
vlcēibus: vt hec vlcera cōparantur ad putrefactiones. z
explicat in gnāli que medicine sunt maxime conferentes
talibus vlcēibus absolute. scda ibi. (Amplius melior cu
ratiō eoz.) Dicit q̄. cōfert corrosiuis in qbus nō est putre
factio embrocatio cū aqua frida. Et itelligo q̄ Auicē. nō
itelligit q̄ aqua frida intus apponat̄ in vlcēibus. qz in oī
bus in q̄tum vlcera sunt nocet friduz z p̄cipue fridum in
tensum sicut frigidū aque. Un̄ Hyp. Frigiduz in vlcēibz
mordax. Sed itelligo q̄ embrocatio fiat in circuitu. z id
p̄cipue debet fieri quādo in membrū esset veniens cali
ditas: ita vt per venientē caliditatem que est in membro
contingat q̄ humiditates que sunt in membro fiant acu
te z corrosiue. **C** Tamē itelligo q̄ v̄plm̄ non est conue

niens administratio aque frigide pure ppter id q̄ ipsa no
cet vlcēi in q̄tum vlcus est ppter id q̄ ex ipsa nimia ifri
gatione poros constringit. Dixit etiā signanter Auic. in
qbus non est putrefactio ppter ea qz si cū tali vlcere cor
rosiuo cōiungeret̄ putrefactio non esset conueniens. nam
putrefactio maxime auget̄ ex humido cuz putrefactio in
humido icipiat. vnde videmus q̄ quādo membrū incipit
putrefieri in mollitiē tendit. z ppter ea qz aqua humectat
nō est conueniens quādo est putrefactio. sed tūc cōueniūt
ea que maxime exiccāt adeo q̄ in putrefactione quando
iam est in vlcere qz magis curamus de exiccatione admi
nistramus ea que vehemēter exiccāt: z dato q̄ caliditate
participēt sic est aqua maris z similia vt ipse dicit. **C** Am
plius melior curatiō. s. que conuenit vlcēibus corrosiuis
vnde corrosiua sunt est administratio stipticorū z exiccā
tium z ifridantiū. z hoc ideo qm̄ ex hoc aggregant̄ oēs
itentiones que cōueniunt in curatione vlcēis corrosiui.
sunt enim hec p̄mutatiua male cōplonis membzi z hu
mozis: ppter quā accidit corrosio: et rōne exiccatiōis sunt
cōuenientia vlcēi z cōsumantia etiā humiditātē que cor
rodit. sunt etiā p̄hibentia fluxus hūozū ad membrū rō
ne stipticitatis quaz habet. z ideo ista inter oia medicami
na talibus vlcēibus supposito q̄ in his nō iūgantur alia
accidentia sunt magis vtilia.

C Curatio vlcēz putridoz z maloz. CAP. IX.

Melior curatio maloz vlcēz curatio melior est
mūdificatio corporis aut mēbz ipsi⁹
si corp⁹ fuerit mūdum cū eo quod mūd
dificat ipsuz soluz ex v̄tosis sanguisu
gis z epithimatibz rectificantibz cōplexiōem
secundū q̄ diximus multotiens et similibus et
cibo. Et nō oportet vt sit dilatatio in curatione
eoz. nam eoz putrefactio addit ipsoz malitiā:
et oportet vt prohibeantur eis apata calida. et
de illis que eaz sedāt est semen iusqami albi cū
saucibz. et itez cū huiusmodi vlcera supfluit in
corruptiōe fit ne cārū vt eleuēt̄ cuz cauterio
cū igne aut cū medicamie acuto: aut cū icisiōe:
vt nō remaneat nisi caro sana cognita p̄ bonita
tem sanguinis ei⁹ aut coloris ipsius et os sanū
album mundū. Et medicamen qdēz acutū ac
cipit oēs ostracitatē et extrahit ipsā et succurrit
p̄plemēto eius cū butyro ponēdo desuper vice
vna post alia. ista. n. lz nō sint fistule neqz ostrac
cata: tamē sunt mala fraudulenta. Et fortasse
fit necessariū incidere membruz vt saluetur ex
putrefactiōe sua. et embroce que pueniunt eis
sunt sic aqua maris et aque predictē in ca. fistu
laruz. et cū super ista vlcera et alia administran
tur medicīne oportet vt dimittātur diebus ali
quot et non soluantur.

C In isto. ca. Auic. oñdit modū curatiōis vlcēū in qb⁹ est
putrefactio. z vidiē ps ista in duas. In p̄ pte oñdit mōz cu
ratiōis istoz vlcēū. In 2. pte explicat nobis medicīas in
spāli: p̄ q̄s ille modus curatiōis p̄ficiē. z. ibi. (Et embroce
q̄ pueniūt eis.) P̄ria in duas. p̄ ponit modū curationis vlcē
rū in qb⁹ incipit apparere putrefactio z adhuc est modi
ca putrefactio. z. ponit modū curatiōis vlcēū qm̄ in eis ē
putrefactio p̄firmata z veniens ē putrefactio. z. ibi. (Et

iterū cū huiusmodi vlcera.) Que dicit in oibus istis pteicu
lis nota sunt ex p̄dictis. ⁊ p̄pterea nō curamus eas singu
lariter exponere. Tūc cū dicit. Et embroce explicat in spe
ciali medicinas q̄ istis cōueniunt. ⁊ duo facit. p̄mo ostēdit
quales embroce sunt eis p̄uenientes ⁊ q̄n in eis necessarie
sunt embroce. ⁊ hoc est q̄n vlcera cū hoc q̄ sunt vlcera pu
trida h̄nt cauernas ⁊ abscessiones in mēbro. ⁊ oñdit qua
les sunt eis p̄uenientes q̄ administrant̄ in suba vnguenti
vel pulueris. ⁊ ibi. (Et sup vlcera ista ⁊ alia.) Qd̄ in p̄ma
pre dicit manifestū est. qz embroce q̄ eis cōueniunt sunt q̄
vehemēter exiccāt q̄n he remouent humiditatē a mem
bro in quo inducī putrefactio. vñ ⁊ tales p̄seruant a pu
trefactiōe ⁊ remouēt putrefactionē. Et itellige q̄ ex tali
bus embrocis succederet supcalesfactio. tunc oz succurre
re cū his q̄ membrū alterāt ⁊ exiccant ⁊ ipugnant calitati
eoz. Sc̄da pars diuidit̄ in duas. qz p̄mo oñdit quanto tpe
debeant p̄seruare tales medicie q̄ administrant̄ in talib⁹
vleribus. ⁊ ibi. (Medicie quas ⁊c.) Dicit ḡ p̄mo. s. vlcē
ra ista sunt in q̄bus est putrefactio ⁊ alia in q̄bus est siml
melācolia oz vt dimittant̄ medicine diebus aliquot ⁊ nō
soluant̄. ⁊ hoc ideo. Nā ex talibus medicinis cū h̄nt acui
tates aliqua ⁊ fortē exiccationē accidit in membris ex eis
fortior ipressio vnde accidit humiditati melior exiccatio
in q̄bus attenditur putrefactio. s. in vleribus in q̄bus est
sola itentio regeneratio carnis nō est bonū dimittere me
dicamina tot diebus ⁊ nō soluere. qz cum talia medicami
na non sint fortis virtutis accideret nimia multiplicatio
humiditatis in loco ex quo plus vlcus cōcauatur. ⁊ p̄ oīs
etiā putrefieri posset. Tunc cum dicit.

Et medicine quas oz administrare in istis sunt
sicut farina ordei ⁊ farina herbi cū aliquātulo
aluminis aut caro pisciū salita sicca cū aliquan
tulo medulle panis ⁊ aristologia ⁊ radix caulis
⁊ radix sicle ⁊ radix cucumeris asi. ⁊ semē lini
⁊ tritū cū calcadis ⁊ basce cū passis aut ficub⁹ cū
melle aut empla cū cepa muris decocta cū mel
le aut caulib⁹ aut cucurbita sicca cōbusta ⁊ fo
lijs oliuarū recētib⁹. Cōpositū. Re. arist. ⁊ suc
ci foliorū alcherua ambozum ana. ptē. i. floris
eris ptē. 5. fiat ex eo linimētū cū aq̄ in spissitudine
mellis. ⁊ fortasse est necessariū vt p̄fortet cum
succo cucumeris asini. ⁊ alsurie ⁊ ponāt desup
pāni sicci. ⁊ iterū aristol. ⁊ gallaz ⁊ olei eq̄les
ptes: fiat ex eis linimētū vlceri ⁊ in circuitu ei⁹
aut calcis colcotar ptes eq̄les arsenici prem. 5.
Et itez alsurie ptes. xxij. colcotar. x. dragā. iij.
fiat ex eis linimētū: decoquātur in aceti fortis
media corilla donec p̄sumat̄ acetū: dein sumat̄
ex eis infrātis ⁊ posta liniat̄ cū eis vlc⁹. Et itez
sumant̄ colcotar dragāti amborsū añ. xx. corti
cū ferri. xvi. gallaz p̄forataz. x. aut sumat̄ salis
ps. i. aluminis vsti ⁊ corticū eris abrotani vsti
ps. 5. Emplastrū bonuz sarcoecolla calcucecau
menon ⁊ gallarum ⁊ flos eris ⁊ aristo. aggre
gentur cum aliquātulo glutini vt medicinis sit
cōglutinatio ⁊ administretur post mundifica
tionem vlceris. Medicamen vltimum exper
tum: draganti rubei. xxij. calcis vine. xvj. alu

minis. xvj. corticū granatorū. xvi. thuris ⁊ gal
laruz amboz ana. xxij. cere. cxx. olei antiqui co
tilla. i. Aliud bonuz: plumbi vsti cum sulfure
eris vsti ceruse plūbi turis merdasengi climie
āmoniaci oppoponaci masticis oīuz ana. 3. ij.
adipis renuz vacce resine glutinis alimbat olei
myrtini cere omniū ana. 3. ij. soluantur que sol
uenda sunt in quantitate equa ⁊ cōficiantur ea
que soluantur ⁊ que teruntur p̄ficiantur. Ade
dicamen conferens quod Sal. ⁊ alij aggrega
uerūt Re. scorie eris. 3. i. floris eris fricati. 3. i. ce
re lib. 5. parua lindris. 3. i. 5. fiat ex eis emplastrū
p̄m descriptionē suā soluantur ea que solunt̄
⁊ terantur ea que teruntur ⁊ addat̄ cera ⁊ mi
nuatur p̄m q̄ntitatem necessitatis ⁊ diligunt vt
miscantur cum eo. ⁊ quādo fuerint vlcera dif
ficilis sanationis administrantur in eis charte
combuste. ⁊ medicamen andronij ⁊ cucurbi
ta sicca combusta aut lana sordida combusta
aut emplastrum foliorum cupressi aut foliorū
dulb adustorum.

In pte ista ponit has medicinas vtilis p̄dictis vlerib⁹.
Circa qd̄ itellige q̄ ipse ponit diuersa medicamina iter ipsa
in genere. ⁊ hec est diuersitas. qz q̄dam exiccationē fortē
h̄nt absqz hoc q̄ causticēt vel corrodēt. Quedā aut sunt q̄
acuitate multa p̄cipāt ita vt causticent vel corrodāt. pri
mis q̄dez vtēdū est p̄cipue quādo membrū vlceratū inci
pit tēdere in viā putrefactōis: nō tñ in ipso corrosio ē mul
tū p̄fecta. Sc̄dis aut vtēdū est q̄n carnē putrefactā a mē
bro remouere opz ⁊ times ne perambulet putrefactio. Et
ista pars posset diuidi in tot ptes q̄t sunt medicamina q̄ ipse
ponit. ⁊ cōsidera virtutē medicaminū p̄m virtutē simpli
ciū q̄ ipsa cōponunt: ⁊ tu scies modū rectū oīuz ipsoz. Nō
enī itendimus examinare qd̄libz medicamē singulariter.
plongaret̄ enī opus n̄m vltra p̄positū. Dicit ḡ. Et medi
camē ⁊c. calcadis. i. vitriolū albū. basce. i. yfopus. alij expo
nūt. i. santonicū. cepe. i. cepe squille folioz alkerue. d̄r q̄ ē
tornasole magnū. alsurie. i. vitriolū rubeum. colcotar. i. vi
triolū citrinū. dragaganti. i. vitriolū viride ⁊ ceçi vitrioluz
⁊ calcantū idē est folioz dulba. i. nespili.

Curatio eoz que sunt difficilis consolidationis ⁊ aliorū
que sunt in vltimo malitie. CAP. X.

Sias q̄ vlcera difficilis cōsolidatiōis
absolute sunt p̄ter corrosiua ⁊ p̄ter
putrida sic est cōe p̄ter p̄pziū. ipsa enī
ambo sunt ambulatina: ⁊ cū istis q̄n
non est ambulatio ⁊ stant p̄m dispōnem suam
per aliq̄d spatii. ⁊ ista sunt p̄ter fistulas iterū:
q̄n opz vt ipsa sint incidētia. ⁊ ad vltimū corro
siua putrida. ⁊ fistule sunt ex summa difficilis
p̄solidatiōis absqz p̄uersiōe. Alierenati nō sūt
vltima in corruptiōe i elōgatiōe ⁊ p̄solidatiōe.

P̄ius Aui. docuit modū curatiōis vlcerū rōne quorum
dā q̄ p̄nt cōponi cū vlcerib⁹ ⁊ reddūt ipsa difficilis p̄solida
tiōis. in isto ca? qz sunt et alie dispōnes q̄ reddūt vlcera dif
ficilis p̄solidatiōis. phibentes ipsa a sanatiōe eoz vult da
re canōes in mō curatiōis ipsoz rōne oīum aliarū disposi

tionū que possunt iungi cū vlcerebus z faciūt ipsa diffi-
 lis cōsolidatiōis. z sic pcedit. In p̄ma pte ipse ponit modū
 curatiōis taliū vlcereū. In sc̄da pte circa quādā illarū cau-
 sarū puta circa fistulā: qz fistula est vnū ex vlcerebus diffi-
 cilis cōsolidatiōis ponit caplm sp̄ale de modo curatiōis il-
 lius. ibi z^a. (In fistulis z earū iudicijs.) P̄tia in duas. In
 p̄ma pte ostēdit q̄ p̄ter corrosiua vlcera z putrefactiua ēt
 sunt alia vlcera que sunt difficilis sanatiōis z cōsolidatio-
 nis lz corrosiua z putrida sint ēt de numero difficulter cō-
 solidabiliū. In sc̄da pte ostēdit modū curatiōis taliū vlc-
 erū q̄ sunt p̄ter corrosiua z putrida z sunt etiā de nūero vl-
 cerū difficilis cōsolidatiōis. z^a ibi. (Et cañ. in curatiōe vl-
 cerū.) In p̄ma pte vult hoc dicere Auicē. q̄ vlcera diffi-
 cilis cōsolidatiōis gn̄aliter non sunt solū corrosiua z putri-
 da: imo ad q̄dā alia se extendunt. z p̄pterea vlcera diffi-
 cilis cōsolidatiōis se habēt ad vlcera corrosiua z putrida si-
 cut cōe ad p̄p̄riū. z sicut sup̄ius ad iferius. Oīa ḡ corrosiua
 z putrida sunt difficilis cōsolidatiōis: z tñ. nō conuertit q̄
 oīa vlcera difficilis cōsolidatiōis sint corrosiua z putrida.
 nā sunt q̄dā vlcera difficilis cōsolidatiōis q̄ nō sunt corrosi-
 ua z putrida. Nā in vlcere putrido z corrosiuo est ambula-
 tio: lz aliq̄ vlcera sunt difficilis cōsolidatiōis in q̄bus nō est
 ambulatio. z iō vlcera difficilis cōsolidatiōis cōparātur
 ad corrosiua z putrida sic cōe ad p̄p̄riū. sic vbi ḡa. oīs hō
 est aīal. nō tñ oē aīal est hō. qz est aliq̄d aīal q̄d nō ē hō. ita
 ēt oīa vlcera corrosiua z putrida sunt vlcera difficilis con-
 solidatiōis. nō tñ oīa vlcera difficilis cōsolidatiōis sunt cor-
 rosiaua z putrida: qz p̄nt esse alterius maneriei. z hoc est q̄d
 vult dicere Auic. in p̄n: cū dicit. Scias q̄ vlcera difficilis
 cōsolidatiōis absolute sunt p̄ter corrosiua zc. Et subdit po-
 stea. z ista sunt p̄ter fistulas q̄si p̄ hoc vult dicere q̄ ēt vl-
 cera difficilis cōsolidatiōis cōparant̄ silī mō ad fistulas sic
 cōe ad p̄p̄riū. nā oīs fistula est vlcus difficilis cōsolidatio-
 nis. nō tñ oē vlcus difficilis cōsolidatiōis est fistula. qz non
 oīa q̄ in oī vlcere difficulter cōsolidabili fiant accūtia q̄ ap-
 parēt in fistula. z hoc est q̄d ipse subdit. Quā nō oīa vt sint
 icedentia. z istud pōt dupl̄r exponi. vno: q̄ nō oīa vt vlcera
 difficilis cōsolidatiōis oīa sint incedentia. i. pfundantia se
 in mēbro z habētia p̄cauitatē in mēbro sic hz fistula. Uel
 aliter vt qdā habēt aliā l̄am. Quā nō oīa vt sint sudātia. z
 tūc exponit. i. q̄ nō oīa vt q̄libz vlcera difficilis cōsolidatio-
 nis sint sudātia. i. ab eis resudet mltitudo virulētie sic resu-
 dat ex fistulis. lz hnt in se aliā dispōnes p̄pter quā difficul-
 ter cōsolidant̄. sic ḡ vlcera difficilis cōsolidatiōis in plus
 se habēt q̄ vlcera corrosiua z putrida z fistule. oīa enī ista
 sunt difficilis cōsolidatiōis. nō tñ q̄dlibet vlcus difficilis
 cōsolidatiōis est aliq̄d istoz. qz pōt eē p̄ter ista. z hoc est q̄d
 vult dicere Auic. cū subdit. Et ad vltimū corrosiua z putri-
 da z fistule sunt ex summa difficilis cōsolidatiōis absq̄ cō-
 uersione. i. absq̄ hoc q̄ fiat p̄uersio. puta q̄ oīa vlcera dif-
 ficilis cōsolidatiōis sint aliq̄d illoz sicut nos diximus q̄
 oīs hō est aīal: nō tñ ecōuerso. qz nō omne aīal est hō. ita q̄
 ibi nō fit cōuersio. qz nō omne vlcus difficilis cōsolidatio-
 nis est aliq̄d istoz. Et totū hoc Auic. nō dixit ob aliud nisi
 vt ostēderet q̄ p̄ter istas dispōnes sunt etiā alie dispōnes
 que faciunt vlcera difficilis cōsolidatiōis. vñ oportebat
 caplm facere de mō curationis illoz p̄ter caplm in quo
 traditur curatio vlcerebus corrosiuoz z etiā putridoz z
 etiā fistularum. Et subdit postea. Algeromati sunt vlti-
 ma in corruptione zc. quasi velit dicere q̄ illa vlcera que
 curabantur ab illo Algeromati philosopho erant vltima
 in corruptione z vltima in difficultate cōsolidatiōis. cau-
 sa aut difficultatis cōsolidatiōis eoz nō erat nisi aliqua
 causarū quas hic Auic. ponet z docebit modū curationis
 eoz qñ. i. illa cā ē valde in malitia vltimata. z hec ē itētio
 Auic. in isto. lz dicant̄ vba obscura. Deide cū dicit.

Et canō in curatiōe hoz vlcereū est vt si causa
 fuerit malitia p̄plonis rectificetur: aut si fuerit
 malitia sanguinis ponat̄ cibus qui generet san-
 guinē bonuz contrarium illi aut paucitas eius
 multiplicatio ei⁹ z dilatatio in cibo bono. Qz
 si cā fuerit mollificatio z sordidatio: tunc cura
 curatiōe mollis z sordidi. Et si cā fuerit exicca-
 tio sup̄flua z nō fuerint fistule ad huc: tunc cu-
 ra cum humectatiōe equali. Et de eo q̄d bonū
 est in illo est vt facias ea sudare cum aqua cali-
 da vsq̄quo sudet membrū z rubeat z isletur:
 deide abstine z nō pertrāseas illam q̄t̄ratem:
 qm̄ attrahes cū eo mām plurimā z nocumētū
 maximū ad membz. Et fac vt medicamē post
 illud sit minoris exiccationis. z fortasse cōferet
 ponere pānos ifusos aq̄ tepida. Et qñz ē neces-
 sarium fricare vlcus z fricare membrū eius z
 administrare emplastra attractiua picea. Et si
 cā fuerit malitia dispōnis accidentis ei q̄d con-
 tinetur cuz eo de carne: cura cum eo q̄d sciuit̄
 ex scalpellatiōe z extractione sanguinis z suc-
 cursu cū exiccationis. z si cā fuerit vitis ambula-
 tiua incide eas z fac currere sanguinē eius: aut
 extrabe eas: qm̄ multotiens facit q̄scere illud
 z si fuerit repletio tunc incipe cuz floboromia
 z esione humoris eius melācolici si fuerit: de-
 ide obuiaviti z fac currere ex ea sanguinē quā-
 tum tibi possibile est vt nō accidat ex obuiatio-
 ne tua adiuicē quod est deterius vlcere primo.
 deide curavulnus q̄d accidit ex vite: postea vl-
 cus difficile. z si cā fuerit debilitas membri z
 illud est p̄pter malitiam comp̄lōnis superfine
 elongate ab equalitate quā existimamus ex ca-
 lore et frigore: et q̄d sequit̄ cōplexiones ex rari-
 tate sup̄flua: aut sp̄issitudine vebementi: et pri-
 muz est vt sequat̄ caliditas et humiditas: et se-
 cūdū frigiditas et siccitas oportebit vt curet̄ fa-
 ciens illud cū p̄trario. Et multotiens quidē cōti-
 git q̄ causa est a caliditate attrahēte materiam
 z mittēte eam z sunt necessaria in curatiōe eius
 infrigidantia stiptica. Qz si causa fuerit fistula
 tunc cura curatione fistule.

In parte ista tradit canones in modo curationis taliz
 vlcereū difficilis cōsolidatiōis zc. Et duo facit. p̄mo tradit
 hos canones in modo curationis vlcereū hoz p̄m quālibz
 dispōnem q̄ pōt cōiungi cū vlcere que reddit ipm̄ diffi-
 cilis cōsolidatiōis. In sc̄da parte Auic. explicat in sp̄ali me-
 dicamina cōferentia vlcerebus difficilis cōsolidatiōis lz
 plurimas dispōnes ēt que plm̄ fiunt. z^a ibi. (Et medicine
 p̄parate ad difficultatē zc.) P̄ma pars diuiditur in tot
 quot sunt canones quos dat in modo curationis istoz lz
 diuersitatē dispōnū que coningunt̄ cū vlcerebus que fa-
 ciunt ipsa difficilis cōsolidatiōis. P̄mo ḡ dat canonē in
 modū curationis eoz qñ causa ipsoz est malitia comp̄lo-
 nis membri. sc̄do qñ causa ipsoz est corruptio que accidit

in sanguine contēto in carne ppter quā corruptionē caro incipit denigrari vel liuescere. 3. qñ causa ipsarū sunt vari- ces que sunt in membro. 4. qñ causa ē debilitas membri. 5. qñ in causa est fistulatio eius. 6. qñ in causa ē corruptio ossis. 7. qñ in causa huius est putrefactio venarum ppter quā vlcera antiquantur in mēbro. 2. ibi. (Et si causa fue- rit malitia dispōnis.) 3. ibi. (Et si causa fuerit virus.) 4. ibi. (Et si causa fuerit debilitas.) 5. ibi. (Et si causa fuerit fistula.) 6. ibi. (Et si causa fuerit corruptio ossis.) 7. ibi. (Et dixit hic q̄ quādo putrefiūt vene.) Prima in duas. pmo ponit canones curatiōis istoz quādo in causa est ma- la complo absolute cōtenta in carne. 2. cuz hoc etiaz quan- do sanguis est malus vel paucus. scōdo in spāli dat canōes quādo in causa est mala complo sicca vel humida. 2. ibi. (Et si causa fuerit mollificatio.) Prima diuidit in duas. pmo ponit modū curationis quādo in causa est mala com- plexio humida. 2. quādo in causa est mala complo sicca. 2. ibi. (Et si fuerit causa exiccatiōis.) Quod in omnibus istis particulis dictū est quasi per se manifestū est. qz sem- per docet modū curatiōis vlcerū p oppositionē cause que facit vlcus difficilis cōsolidationis. Dicit ḡ. 2. can. 2c. Qz si causa fuerit mollificatio. i. humiditas virulenta 2 pro vel sordidatio. i. sordes tunc curet curatione vlceris virulen- ti vel sordidi. 2 istoz curatio est p̄s habita. 2 si causa fue- rit exiccatio plurima 2 non sunt adhuc fistule addit illud significatū huius. qz quādo caro est exiccata sicut est fistu- la tunc nō pōt amplius rectificari qm iam facta est dura vel obstracū. vnde ibi non est cura alia nisi remotio vt ap- parebit in curatiōe fistularū. S3 quādo adhuc nō est exic- cata neq; indurata tunc pōt adhuc rectificari 2 reduci ad dispōnes nāles. Et si causa fuerit dispōnis malitia accidē- tis ei quod p̄tinet cū ea de carne. vt verbi grā. si caro deni- gratur vel incipit nigrescere vel liuescere ppter mortifi- cationē sanguinis cōtenti in carne. Et si causa fuerit vitis .i. varices existētes in membro. nā in membro in quo sunt varices si accidat vlceratio difficilis est cōsolidationis. 2 hoc propterea qz ex varicibus ministratur sanguis malus melancolicus ad vlcus qui cōsolidationē ipedit. 2 ppterea ponit curā vlceris vt p̄s euacuet sanguis ille melancoli- cus ex corpore si fuerit repletio 2 ex venis illis varicibus q̄tus possibile est vt nō accidat effusio sanguinis corrupti melancolici ad vlcus qui impediatur cōsolidationē ipsius. Et p̄mū est vt sequat̄ caliditas 2 humiditas. 2 2. friditas 2 siccitas. i. p̄mū est rarefactio que p̄tingit mēbro propter quā virtus membri debilitatur segtur complonem calaz 2 humidaz in ipso. 2 scōm. i. spissitudo superflua que est in membro consequitur complexionem frigidam 2 siccam. quoniam frigidū 2 sicci est inspissare sicut calidi 2 humidi est rarificare. Deinde cū dicit.

Et si causa fuerit corruptio ossis q̄ sequit̄ ut ip̄s incidem⁹ 2 detegemus ab osse. Et si fuerit posse auferre illud q̄ est super ip̄m cū fricatiōe faciem⁹ 2 subtilissime ingrem⁹: 2 si non incide- mus et faciem⁹ illud e⁹ expō est i ca. corruptio- nis ossis. Inqt Sal. Fuit adolescens hñs fistu- las in pectore suo que iā puenerat ad os quod ē in medio casti sui. detexim⁹ ergo ab osse casti totū illud q̄ continet ip̄s et inuenim⁹ iā aduenu- se corruptionē: et fuit nobis necessariū icidere ip̄m et fuit loc⁹ corrupt⁹ ex eo locus sup que si- gitur suspensoriū cordis. postq̄ ergo vidim⁹ il- lud stetim⁹ statōe yebemēti i ablatōe ossis cor-

rupti 2 fuit finis noster dimittere p̄niculū regē- tes ip̄m de intus et suare ip̄s p̄m salutes suā: et fuit illd q̄ cōtinatur de hoc p̄niculo cū casto iā putrefactū. Iterum inqt: et nos asperim⁹ ad cor aspectu manifesto sicut illud q̄ vidim⁹ cū deteximus ab eo cū voluntate cum anatomia. Inquit. Sanat⁹ ē ergo iste adolescens et nata est caro i illo mēbro q̄ incisimus ex casto do- nec repletū est. et continuatur est adiuuicez et factū ē stans inter velamē cordis et velamē ip̄s sicut stetit cū eo an illud caput capsule cordis. Inqt: 2 nō est hoc mai⁹ q̄ vulnera i qb⁹ respi- rat pect⁹. 2 hic dixit q̄ qñ putrefiūt vene 2 an- tiquantur: tūc de eo q̄ est rectū est vt currat ex eis sanguis p̄m quātitatē que licita est in eis.

In parte ista ostendit moduz curationis quādo in causa difficultatis cōsolidationis vlceris est corruptio ossis. 2 p̄- mo fac hoc. scōdo q̄ dixit declarat in quodā exemplo Sal. 2. ibi. (Inquit Sal.) 2 planū est quod dicit. Et dixit hic. s. Sal. quādo putrefiunt vene 2 antiquantur. i. quādo est pu- trefactio vsq; ad venas 2 antiquant̄ tunc vlcera de eo q̄ rectū est vt currat sanguis ex eis p̄m quātitatem multā que possibilis est ppterea qz sanguis contentus in venis illis tunc putrefactus est 2 corruptus. 2 ex antiquitate vlceris signū est etiā qz corruptio illa puenit ad multitudinē san- guinis qui est circa illa loca. 2 ppterea existente sanguine illo impossibile est cōsolidationem fieri. vt ergo renouet- tur in vlcere sanguis laudabilis debet euacuari sanguis ille malus. Deinde cum dicit.

Medicine vero p̄parate ad difficultatē cōso- lidationis i dñantibus dispositiōibus sūt sicut scorzia eris 2 flos eris adustus 2 nō adustus 2 scorzia alchesebran: 2 scorzia reliqui ferri 2 con- glutinatio auri: fiant ex eis cerata 2 colcotar 2 dragantū 2 que sunt eis similia cū rebus p̄bi- bentibus attractionez ad membrum si fuerit si- cur sūt alumē 2 galle. 2 de illis qb⁹ curant̄ ea q̄ sūt difficilis cōsolidationis est illud quod i Re- climie 2 cōsolidationis auri 2 aluminis omni- um: ana. viij. floris eris 2 corticū eris ana. i. gū- mi cupressi. iij. cere 2 olei alicuius q̄tum scis. 2 iteruz sumant̄ cere gūmi pini ana. viij. climie .iij. 2 colcorar. vi. 2 olei myrtini q̄tus sufficit. 2 iteruz decoquantur colcotar 2 climia cuz aq̄ maris: aut aqua acreste: aut aqua in qua deco- cta sunt alchali 2 calx decoctione pauca p̄m cō- mitionē nutritiōi eoz i sole i estate: deide cole- tur ab eis p̄ter q̄ fiat sal desup aq̄ maris: aut aq̄ alchali. 2 itez sumatur eris vsti 2 resine 2 salis gēme oiuꝝ añ. 3. ij. cere olei myrtini q̄tū sufficē. 2 p̄ferūt eis medicie fistulares qñ exiccant 2 te- runt. 2 ex eis sunt farie herbi 2 yreos: 2 aristo- logia adusta 2 es vsti 2 terra thuris p̄z diner- sitatē quā mereōē corpus ex p̄pone. Medica-

men bonū sumantur limatura eris ⁊ limatura ferri ⁊ cōficiant cū aq̄ aluminis ⁊ argillē cū argilla rubea ⁊ adurant in furno: deinde extra bantur ⁊ terant ⁊ admistrent puluerizata aut fiat ex eis ⁊ ex merdasengi emplastrū. **Modus emplī aurei boni.** Recē. merdasengi aurei boni minā. i. cere ⁊ radice almezeriō añ. aur. xxxvi. floris eris aur. xvij. limature auri trite limature almerdasengi añ. aur. xl. olei antiq̄ lib. ij. ponant sup̄ ip̄m in primis merdasengi ⁊ aurū ⁊ flos eris: deinde reliq̄ medicine. ⁊ iterū sumant ostracū furnoz ⁊ cinis venarū ⁊ plumbū combustū ablutū ⁊ fiat ex eis emplī cū oleo myrtino. **Et oꝝ vt sit illud oleū ispissatū cū merdasengi.** verbi gratia. 3. i. ⁊ ex aceti acuti triplo ipsius ⁊ ex oleo aut olei myrtini aut olei anetini. 3. i. moueant cū facilitate dōec resoluatur merdasengi ⁊ ispisset ⁊ nō adurat ⁊ aliteruati de eis cortices eris ⁊ flos eris: ⁊ calx abluta sine exq̄ sione: fiat ex eis puluis ⁊ aſcedat ⁊ liniat ea cū melle: deinde puluerizet sup̄ ea hūc puluerē cōtritū. eris ptes. ij. cere. x. dissoluant digitis in sole ⁊ admistrent aut ceruse ⁊ aluminis ana vij. corticū eris sal gēme thuris floris eris corticū granatoꝝ oīuz añ. ptes. ij. calcis ps. i. cere p. olei myrtini q̄tū sufficit. ⁊ iterū merdasengi olei añ. lib. i. gallarū nō pforatarū aristo. ana. 3. i. amōiaci. 3. i. minuti thuris. 3. ij. fiat ex eis linimētū sup̄ ignē ⁊ moueat cū radice canne.

In pte ista Auicē. explicat in speciali medicinas tā simplices q̄s ppositas que iuuatiue sunt vlcereb⁹ difficilis cōsolidationis s̄m plurimas dispositiones eoz ⁊ bis que vt plm̄ ōtingunt. ⁊ oīa q̄dem medicamina que ponit in genere aut virtute exiccatiua multū p̄cipāt. aut virtute exiccatiua ⁊ abstersiua aut aliq̄ vtute corrosiua p̄cipant. ⁊ p̄pterea q̄ vt in pluribus vlcereb⁹ difficilis cōsolidationis aut est aggregatio multe hūiditatis que idiget exiccatiōe forti aut exiccatiōe ⁊ abstersione forti aut est carnis corruptio ⁊ hūiditas in loco vel corrosio que idigent medicaminibus acutis auferentib⁹ q̄d in membro est corruptus. q̄ aut sint ista medicamina examina p̄ teipsuz vidēdo virtutē simpliciū ex q̄bus ipsa sunt cōposita. Et posset ista ps diuidi in tot ptes quot pōit medicamina. ⁊ ps. Scorzia aseruecan. i. scorzia ferri de cōtrata illa q̄d ē ferrū forte. Cōglutinatio auri ē id quo aurū cōglutināt. B̄ aut vt d̄r ab Auic. in suo 2. canōe. q̄nq̄ sibi cōuenit armoniacū. ⁊ q̄nq̄ cōuenit cuidā rei q̄ fit ex vrina infantū mota in mortario eneo cū aceto in sole donec accidat cōglutinatio eius. ⁊ q̄nq̄ generat ex minera ex vapore ⁊ resoluit in aq̄ cala: ⁊ deinde coagulat. ⁊ de isto maxie hic itelligit Auic. Naz vt d̄r hoc medicamē liquat carnē. ⁊ ē medicamē bonū in vlcereb⁹ difficilis cōsolidationis. olei q̄tum scis. i. q̄tum vides eē neēuz. in corpore enī hūmido ⁊ in vlcere minus hūmido possumus plus ponere de oleo. in corpore vero sicco ⁊ vlcere hūmido minus oꝝ apponere. Alkali ē sal alkali cuius dispō scit ab alkimistis. argille cū argilla. i. terra rubea. radice almezeriō. i. laureole. ostracū furnoz. i. cortices muri fornacis. cinis venarū. i. cinis concularum marinarum

adustarum. omnia alia que dicit patent.

Curatio fistularū ⁊ corioꝝ q̄ nō cōglutinant. CA. XI. **In fistulis vero ⁊ earū iudicijs ⁊ sp̄ibus ipsarū iā est dictū q̄d dictū ē. Verū q̄d necessariū ē de regimie cursus virus ⁊ hūmiditātū corruptarum ab**

eis cuz p̄paratione aut p̄foratione iā declarauimus iterū in locis ante hunc locū.

Supius Auic. ostendit modū curatiōis vlcereb⁹ difficilis cōsolidationis ratione cuiuslibet dispositionis que potest cōiungi cuz vlcere que facit ipsuz difficilis sanationis. In pte ista quia fistule sunt ex vlcerebus maxime difficilis sanationis ⁊ precipue cura idiget: vult docere modū curatiōis ipsorū vlcereb⁹ fistulatoꝝ. Et diuiditur istud capitulū in duas partes. p̄tio ostēdit q̄ ex p̄dictis quodāmodo in generali potest haberi modus curatiōis earū s̄m q̄ fistule cōueniunt in multis cū p̄dictis vlcerebus: quorū posita est curatio. in secūda pate ponit p̄p̄riū modum curatiōis earū. 2.º ibi. (Cura autē p̄p̄ria fistularū.) Dicit ergo p̄mo. in fistulis vero ⁊ earū iudicijs ⁊ speciebus iam dictum est quid est necessariū facere in fistulis ad hoc vt hūiditates p̄fluāt extra ⁊ non retineant in p̄funditate vlcereb⁹ cuz p̄paratione membri ⁊ cū mō icisiōis ⁊ p̄foratiōis iā dictū est in locis suis ante hunc locum. i. in capto de cura caueriarum ⁊ absconsonū. Deinde cū dicit.

Curatio autē p̄p̄ria fistulis diuersificat iterū. Fistule. n. aut sunt recētes currentes: aut sunt antiq̄: quarū p̄cauitates iā p̄fundate sunt in carne vebemēter. ⁊ iste q̄dē sunt difficilis curatiōnis. nā illud q̄d neēuz ē in hoc ē acceptio illius p̄cauitatis toti⁹ cū icissione eradicate ex laterib⁹ cū nouacula aut alijs: aut p̄ cauterium cū igne: aut cū medicamine: ⁊ illud ē parū ⁊ ingētū ⁊ p̄p̄rie q̄n ē in vicinitate nerui aut membri sublimis. Et fortasse eger est declinior ad hoc vt remaneat illud cū eo ⁊ toleret illud q̄ vt patiatur eius curaz. Et fortasse est pole vt exiccet ⁊ corrodāt eius caro vinctuosa fraudulēta intra ipsam ⁊ exiccet residuū carnis eius mortue ⁊ cōsolideat ⁊ remaneat q̄ta spatio longo p̄ter q̄ sit adhuc cōsolidata itegre. et q̄ vult illud oꝝ vt mūdificet fistulaz a carne fraudulēta vinctuosa q̄ est in ea: deinde impleat eā medicis exiccatis et dimittat eā cū dispōne exiccationis eius q̄n ipsa remanet vsū nō cadit timor in repletiōe aut hūmiditate p̄plonis aut aduentu aque aut situ iacendi sup̄ eā doloroso: aut offensiōe: aut vberatione: aut ruffi: aut tremore.

In parte ista pōit moduz p̄p̄riū curatiōis vlcereb⁹ que vlcera sūt fistule. Et duo facit. in p̄ma parte Auic. ponēdo diffinitiones fistularū ostendit difficultatē sanatiōis fistularū. ⁊ p̄cipue illarū que sunt antique. in secūda pte ponit moduz curatiōis earū. 2.º ibi. (Et fortasse erit eger.) quod in p̄ma pte d̄c manifestū ē. Sc̄da ps diuidit in ptes duas. nā modus curatiōis fistularū ē duplex. q̄dā ē mendosus ⁊ nō p̄fect⁹. q̄dā at ē p̄fect⁹ ⁊ ver⁹. Duo ḡ fac. p̄. n. ostēdit s̄m que modū p̄ficiē modus curatiōis p̄mus. 2.º ostēdit s̄m que modū p̄ficiē sc̄ds modus curatiōis iparū. 2.º ibi. (De rōne

vero eradicationis.) Præ in tres. p̄ ondit neccitatē in q̄bus
dā corporib⁹ pp̄ quā aliqui i fistulis oz vti tali mō curatio
nis ḡ ē mēdosus ⁊ nō p̄fect⁹. In 2^a pte ondit talē modū cu
rationis eē polez. In 3^a pte docet istū modū curatiōis. 2^a ibi.
(Et fortasse ē pole vt exicet.) 3^a ibi. (Et q̄ vult id opz vt
mūdificet fistulā a carne ⁊c.) que dicit in oib⁹ istis p̄tulis
plana sunt itelligēti q̄ in p̄dictis sunt h̄ita. Deide cū dicit.
De curatione vero eradicationis eius et ipsi⁹
emulsionis scias q̄ cum ipsa est fraudulenta
putrida antiqua nō est medicamē nisi abscissio
cuz adustione: aut cauterizare eaz cuz igne fm̄
q̄ ostendimus cū p̄foratione meatus tortuosi
iter meatus eius vt sciat itētio cauterij et pene
tratio cū cautela intētiois eius donec coqt vel
cauterizet et abscidat. Et cauterij cū medicis
acutis est sicut sūt sal amoniacu et arsenicuz et
sulfur ⁊ flos eris: ⁊ argentū viuū est de summa
eoz. extinguitur argētū viuū ⁊ misceat cū ran
to limature ferri q̄tum ipm̄ est ⁊ alchali q̄tus
est eius medietas ⁊ calcis q̄tus est eius medie
tas ⁊ sublimet in aluchel aut p̄focef in cbimia
fm̄ q̄ sciūt illi q̄ occupati sunt cū hoc ca. ⁊ sub
limef sicut sal. Cū ergo ponit ex eo sup̄ fistulā
⁊ inflamatur ⁊ assatur ⁊ sepat a carne qd̄ reci
pitur cū forcipibus ⁊ extrahat ⁊ assiduef ciba
tio mēbz ex butyro vna hora post aliā vt quie
scat dolor: deide curef curatione vlcere. **De fi**
stulis vero q̄ ē recēs currēs oz vt abluat cū me
dicinis fortibus sicut kitrā ⁊ aq̄ cinerū ⁊ aqua
maris ⁊ sic salsa ⁊ aqua saponis pmixtis cū ea
arsenico ⁊ sale amoniaco ⁊ aqua sublimata ⁊
calcecaumenon ⁊ sale amoniaco sicco ⁊ ex
salsuco nō currēte ⁊ aq̄ in q̄ decoquunt alkalī
⁊ calx corticū ouoz ⁊ calx.

In pte ista docet verū ⁊ p̄fectū modū curatiōis harū fi
stularū post quē modū curatiōis nō accidit ipsaz reditio.
⁊ diuidit in q̄ttuoz ptes. In p̄^a pte docet remouere dispō
nē pp̄ quā in fistulis ē difficultas solidatiōis earū. In 2^a
pte ondit qd̄ agēdū ē cū remota ē dispō mala p̄hibēs so
lidationē eoz. 3^a qz aliqui in tali vlcere cā addens ad mali
tiā ē ossis corruptio. dat canōes ⁊ modū curatiōis ei⁹ quā
do cū ipsa viuūgūt ossis corruptio. 4ª ondit vnū ex signis q̄
significāt sup̄ rectū modū curatiōis earū. ⁊ qñ ip̄e p̄cedūt
in viā sanatiōis. 2ª ibi. (Et cū appz caro bona.) 3ª ibi. (Et
qñ ē ppe eā os.) 4ª ibi. (Et cū videris hūiditates virulē
tas.) Præ ps diuidit i duas. In p̄^a pte qz modus curatio
nis vlcere qd̄ ē fistula ē p̄ ablationē ei⁹ qd̄ in ipsa ē corrup
tū de carne docz modū ablatiōis ei⁹ qd̄ corruptū ē in ip̄a
de carne. ⁊ docet medicamīa q̄ p̄ficiūt. In 2ª pte ostēdit
medicamīa q̄ veniūt qñ caro corrupta ē mundificata ab
ipsa. 2ª ibi. (Cū ḡ mūdificata fuerit ponat sup̄ ip̄az.) Præ
ma in duas. p̄ ondit p̄ q̄ oz remouere corruptionē carnis q̄
ē i fistula antiq̄ta. 2ª ondit sufficiēter remouere corruptio
nē ei⁹ in fistula q̄ ē recēs. 2ª ibi. (De fistulis vō q̄ ē recēs.)
Præ in duas. p̄ ondit q̄lr fit remotio illi⁹ cū cauterio scō
cū igne. 2^a ondit q̄lr remouet cū causticatiōe scā cū medi
cinis ⁊ cū gbus medicis. 2^a ibi. (Et cauterij cū medicis.)
q̄ dicit in istis p̄tulis q̄st oia sunt manifesta. **In** itelligēdū

q̄ ex his q̄ Auic. dicit appz q̄ nō ē d̄nis in alio modus cura
tiōis fistularū antiq̄rū a mō fistularū recētū nisi qz ad re
mouēdū corruptionē q̄ ē in carne. in fistulis antiq̄s oz vti
medicis acutioribus ⁊ fortioribus. in fistulis vero recētibus
sufficiūt ad remouēdū corruptionē illarū ea q̄ sunt debi
liora ⁊ leuiora. vñ in eis nō ē neccitas vti cauterio. ⁊ igne sū
cut ē neccitas in illis vti. Et cā hui⁹ nō ē ob aliō nisi qz in fi
stulis q̄ antiq̄te sunt corruptio ē magis ip̄ressa i carne ⁊ in
eis ē maior obstracatitas ⁊ durities q̄ sit in fistulis recē
tibus: p̄pter quā in illis ad remouēdū p̄fecte totuz id qd̄
corruptū ē oz vti acutioribus q̄ in recētibus.

Sed tunc aliquis dubitabit circa B. qz Bal.
ponit 3^a ⁊ 4^a de ige. sanita.

q̄ tps in curatiōe nihil isinuat. nō enī sic dicit vlcus rōne q̄
vetustū ē ⁊ sub rōne q̄ recēs ē idicat aliō in curatiōe debe
re fieri. ḡ si tps nihil in curatiōe diuersuz idicat tūc fistula
sub rōne q̄ ē recēs nō aliud idicabit in curatiōe debere fie
ri. male ḡ vñ Auic. diuersificare medicamīa in fistula anti
qua ⁊ recēti. **Scōdo** aliq̄s dubitabit p̄ quē modū causti
ca medicamīa remouēt ab vlcere id qd̄ corruptū ē. si enī
remouēt illā p̄te sepando ⁊ diuidēdo a pte sana: pp̄ qd̄ est
q̄ statū qñ opatū ē causticū in carne illa ps carnis q̄ causti
cata ē nō decidit ab alia pte carnis q̄ causticata nō ē: s̄ stat
ibi p̄ aliq̄d tps. **Ad** p̄mū vōm ē q̄ tps p̄t dupl̄r cōside
rari. Vno: vt tps dicit solū mēsurā quādā mēsuratē exten
sionē ⁊ p̄durationē ipsius morbi. ⁊ isto mō a tpe in morbo
nulla sumit idicatio curatiua. ⁊ isto mō dicebat Bal. in 3^a
⁊ 4^a de ige. sani. q̄ vlcus cui accidit corrosio ex malis hūo
ribus nō idicat aliud a p̄ncipio sui ⁊ trāfactis q̄ttuoz mēsi
bus. p̄pterea qz isto mō eadē ē dispō ei⁹ in p̄n: ⁊ trāfactis
q̄ttuoz mēsi⁹. Alio: p̄t cōsiderari s̄ q̄ in tpe icludit aliq̄
dispō morbi: sic isto mō dicim⁹ q̄ morbo diuidit in q̄ttuoz
tēpora fm̄ diuersas dispōnes q̄ attendunt in morbo put
est in p̄ncipio augmēto statu vel declinatiōe. ⁊ isto mō a tē
pore sumit idicatio curatiua. vñ isto mō nos dicimus q̄
aliud venit in p̄ncipio morbi: ⁊ aliud in augmēto ⁊c. Et B
mō itelligēdo tēpus dicimus q̄ alius modus venit vlce
ri recēti: ⁊ alius vlcere antiquo. nō qd̄ rōne tps vñ tēpus
ē. s̄ qz ex tpe sumim⁹ idicationē q̄ dispō q̄ est in vlcere qñ
antiq̄tur peior ē in mēbro q̄ in vlcere qd̄ nō ē antiq̄. ⁊ p̄
pterea fortior mūdificatio ē q̄ debet fistule antiq̄ in mem
bro q̄ recēti: nō qd̄ rōne tps. vñ supposito q̄ vlc̄ eēt eius
dē dispōnis qñ antiq̄tū ē: ⁊ qñ ē recēs: idē modus curatiōis
posst̄ debet: s̄ debet ali⁹ modus medicamīs. qz ex tpe su
mit idicatio de maiori ⁊ miōri corruptiōe ipsius. p̄pterea
Bal. 4^a de ige. sani. dixit q̄ ex tpe p̄pe nlla sumit idicatio
curatiua. tñ tps aliqñ ē notitia morbi. i. dispōnis morbi pp̄
quā dispōnē morbi diuersaz in diuersis tps debet diuer
sus modus corruptiōis. ⁊ B mō h̄ inuit Auic. aliū modū me
dicatiōis fistularū rōne tps ei⁹. s̄ Bal. 3^a de ige. sa. itellexit
eo mō q̄ dcm̄ ē. ⁊ ista ps sufficiētissime ⁊ late d̄clarata fuit
in expōne quā icēpim⁹ facere sup̄ quartā fen. p̄mi canōis
Auic. quā deo p̄cedēte adhuc p̄plere itēdim⁹. **Ad** 2^a du
biū vōz ē q̄ medicīa caustica remouet p̄ hūc modū ptem
carnis corruptā ab alia pte. **In** q̄ ē itelligēdū q̄ tria
sūt gnā medicīarū q̄ maxie vtimur ad reuēdā aliquaz
p̄te sube mēbz. s. corrosiua putrefactiua ⁊ caustica. Diffe
rūt at̄ be medicīe. qz medicīa corrosiua d̄ eē illa de c^o p̄
prietate: vt dcm̄ fuit pus: ē q̄ pp̄ acuitatē quā bz resoluit ⁊
p̄sumit hūidū mēbz sic q̄ pp̄ resolonē hūidi diminuit de
suba carnis ⁊ vlcationē auget in mēbz: sic ē flos eris. ⁊
p̄pterea tales medicīe sunt sube subtilis. qz pp̄ subtilitatē
penetrāt in hūidū mēbz ⁊ ip̄z resoluēdo diminuunt: ad c^o
diminutionē seq̄t eliq̄tio ⁊ diminutio carnis. **Medicīa** at̄
putrefactiua d̄ eē illa q̄ ex sui obuiatiōe ad mēbz corru

pie spiritum existentem in membro illo et humiditatem illius membri ita ut caro que continuatur ab illo humido non amplius conueniens est ut sit pars illius membri: non tamen ad hoc peruenit ut illam humiditatem resoluat et consumat: immo dimittit in membro illam humiditatem in qua accenditur calor extraneus et putrefit. scilicet medicina caustica debet esse illa que ex sui uehementi caliditate habet ut adurat carnem et cute et faciat ipsam escaras: que admodum facit ignis. et ista est que uehementem caliditatem habet cum grossitie substantie sicut carbo ignis: propter quam caliditatem uehementem et substantie grossitiam accidit ut illud quod obuiat inflammetur et assatur et consumitur humidum subtile. et reliquum remanet grossum adustum ad modum escare sicut facit calx et dragantus et colcothar. Sic ergo apparz quomodo corrosiua putrefactiua et caustica remouent partem aliquam a membro. et Aui-cen. non distinguit iter has medicinas sed eas simul com-miscet ut plurimum ad remouendum carnem corruptam.

C Si ergo dicatur propter quid caro causticata non amplius est habens vitam illius membri. neque est pars illius mem-bri. neque statim decidit a membro illo. **C** Dicendum quod cau-sa est quia iste medicine non remouent partes a membro sicut facit gladius per incisionem talem. sed hoc faciunt alio modo ut visus est. unde adhuc pars causticata vel pu-trefacta vel corrosiua quia non ex toto in ipsa est consum-ptio humidi propter humiditatem quam habet que con-tinuatur quoquo modo cum humido alterius partis. ad-huc cum membro adheret donec accidit in processu quod non amplius regatur humidum eius a calore naturali quod hu-midum finitur cum quo continuationem habet cum alte-ra parte. et tunc cadit. Ad hoc autem mollificatio adiuuat propter quam lubricat citius hec pars corrupta. Propte-rea auctores post operationem horum medicaminuz pre-cipiunt apponere ea que mollificat et humectant sicut bu-tyrum et similia. et precipue quia ualentia ad illud adiuuant etiam ad sedationem doloris. Deinde cum dicit.

Cum ergo mundificata fuerit ponatur super eam medicamē de kerua. et emplastrum de ar-senico reiterato in medicinis algarab est mira-bilis inuamenti. et medicamen Salie. alcartu-sin: et medicine compositae ex dragaganto et cal-cadis et ere ysto et flore eris et que sunt similia illis et ex centaurea et farina herbi et yreos et su-ructas. et iam experta est radix scolopendrie. nam ipsa cum fistula impletur ex ea sanat ipsam: et similiter cum fistula impletur ex elleboro ite-rum et dimittitur tribus diebus sanat ipsam. et similiter alseny: et similiter succus cucumeris agrestis cum glurino alborim aut succus radi-cis almaroch aut flos eris aut ammoniacus et calcadis et dragantus et colcothar et gummi cum aceto. Aut sumatur uina infantium et sine ces-satione teratur in mortario plumbeo donec in-spisseretur et exiccetur et administretur. **A**bedi-camen quo utuntur illi de alexandria. oppopo-naci draganti assari et colcothar et floris eris et aluminis omnium ana pars una cantaridaruz pars. s. fiat puluis aut emplastrum aut aggre-getur cum aceto in quo decocte sunt catarides et forasse ponitur cum eo mel. et iteruz sumat

tur aloes et flos eris et merdasengi et cortices ouorum calcinati quod est eis fortius plurimum et permisceantur. et itez medicine fortes quas diximus in capitulo eorum que sunt difficilis consolidationis. Et cum apparet caro bona ad-ministra conglutinantia facientia nasci carne. Et quando est prope eam os corruptum tunc oportet ut rectificetur et curetur curatioe sua. Et cum uides humiditates virulentas mino-rari aut saniosas redire tunc iam curatio cofert.

C In parte ista ostendit qualia medicamina conueniunt cum est ablata et mundificata caro corrupta. et ista medica-mina conueniunt: et omnia que forti absterfione et exicca-tione participat: ut si quid corrupti remanserit remouea-tur ab ipso: et etiam humiditates subtiles grosse que pro-fluunt ad vlcus continuo abstergantur et exiccetur ab eis: quousque sit hora nascetie carnis. et patet quod dicit in me-dicinis algherab: id est fistule lacrimalis suructos: id est ca-thimia que adheret fundo uasis abstruit: id est quedam spe-cies cathimie radicum almaroch: id est lingue bouis. oia alia que dicit sunt manifesta ex dictis.

C De carne addita super vlcera. **CAP. XII.**

In curatioe illius sunt necessarie me-dicine absterfue et exiccative et quan-to magis sunt minoris mordicatiois tato sunt meliores. Et oportet ut no

expectetur hic de adiutorio nature quod expe-ctatur in nascentia carnis: nascentia enim carnis est opus nature. Et omne quod natura nasci non facit siue sit cum adiutorio medicine aut absque eius auxilio est contrarium operationi nature. propter illud igitur oportet ut sit plurimum su-stentationis super medicinam.

C Quia multotiens in vlcibus superexcrefcit caro pro-pter cuius cumentum impeditur consolidatio eius. **J**o-circo Aui-cen. in hoc capitulo vult dicere modum ablato-nis et remotionis istius carnis superflue. et duo facit. In pri-ma parte ostendit qualis virtutis in genere debet esse me-dicine que hoc perficiunt. et comparat in hac comparatio-ne opus nature ad opus medici vel ad opus quod faciunt medicine omnes. quia in hac actione. s. diminutione car-nis principale operans sunt medicine et non natura. In secunda parte explicat medicinas que sunt conuenien-tes ad hoc opus. secunda ibi. (Et scias quod trocisci facti ad hoc.) Dicit ergo primo. In curatione illius etc. Et quanto sunt minoris mordicationis tanto sunt meliores. propte-rea quia dolor est vnum ex his que prohibent consolida-tionem vlcis. et est causa apostematis eius. et propterea quanto minus mordicant quia minorem dolorem faciunt tanto sunt meliores. Et omne quod natura non facit nasci: id est omnis operatio in qua natura non facit nasci carne. sed est contraria nascetie carnis sicut est diminutio et abla-tio carnis siue ista operatio fiat cum auxilio medicine vel absque eius auxilio sicut cum ferro vel cum igne est contro-ria. s. ista talis operatio operationi nature. Nam opatio nature in vlcere est alteratio sanguinis et conuersio ipsius in mem-brum quantum est possibile. sed opatio in qua fit contrarium huius est operatio contraria operationi principali nature. quapro-pter ut ista opatio principalis fiat ab opatioe medicine vel ab alia re extrinseca et non a natura. Et hoc est quod dicebat

Sal. tertio de ingenio sanitatis. Carnem creare et consolidare cum actione fiunt nature medicine. n. in his nihil agunt nisi quod ea que nature impediunt expellunt. Amputare vero et incidere res superfluas carnes non fiunt actione nature: sed cum medicinis fortiter exiccantibus etc. Deinde cum dicit.

Et scias quod trocisci facti ad hoc non conferunt illi quod ex ea antiquum est: imo recenti. Quod si ex eis fuerit aliquid necessarium tunc oportebit ut in faciendo trociscos sit conservatio et reponantur in loco que non corrumpat aer.

In parte ista Avicenna explicat medicinas que sunt conuenientes ad hanc operationem. et tria facit. In prima parte ostendit in quo conservantur hee medicine que consueverunt fieri et conservari in quadam forma trocisci. secundo ostendit de quodam medicamine speciali quod consuevit laudari: et ostendit quid in ipso sit obseruandum. tertio in speciali explicat medicinas que ad hoc sunt utiles. secunda ibi (Et iam laudate sunt ad hoc feces aceti) tertia ibi (Et medicamen quidem quod est grossius.) In prima parte vult dicere quod trocisci qui fiunt ad talem consumptionem carnis reseruentur. verbi gratia. sicut sunt trocisci calidichon: quos ponit Almasor: ad carnem minuendam non conferunt ut plurimum nisi ad carnem superflua indurata. per hoc vult dicere Avicenna. quod iste medicine diminutive carnis quando componuntur adiuuantes et reseruantur in aliqua forma sicut forma trocisci. tunc quia virtus earum alteratur et corrumpitur ab aere tales trocisci reseruati virtutem habent debilem. vnde non remouent nisi carnem mollem superflua. Et propterea quando volumus quod remoueat caro dura antiqua debet accipere medicinas et ipsas de nouo componere et apponere in loco ubi virtutes habuerint fortiores. et hoc est quod vult Avicenna. hic. Et subdit quod isti trocisci tanto habent maiorem virtutem: quanto conservantur in loco in quo minus ab aere corrumpuntur. et hoc fit ut reponantur in vase vitreo et in loco sicco: quoniam vas vitreum prohibet eos a resolutione que fit ab aere. quia non sic ipsum penetrat et non accipit aliquid ex virtute ipsorum sicut vasa fictilia nec commisceat eis aliquid aliud sicut faciunt vasa facta ex ligno. Deinde cum dicit.

Et iam laudate sunt ad hoc feces aceti: sed illud non est apud me penitus sanum: et facere eos trociscos et formas similes auellanis est magis conservans virtutem. Quod vero dicitur quod ipsa indiget ut imbibatur aqua calida de arsenico et alijs est illud quod preparat eam ad resolutionem virtutis et adiuuat aere corrumpentes eam.

In parte ista de quodam medicamine in speciali quod ad hoc consuevit laudari ostendit quid est obseruandum. et dicit quod iam laudate sunt ad hoc feces aceti. scilicet ad minuendum carnem superflua. sed illud apud me non est sanum. Juxta quod intellige quod de fecibus vini est conuenienter traditum a Serapione in suo libro de simplicibus: et ab alijs: quod cum ipse aduruntur habent virtutem putrefactiuam et diminutiua carnis. sed de fecibus aceti non sic inuenitur. Verum est quod dicit de fecibus vini quod debet administrari cito. quia post modicum tempus resoluitur virtus earum. Tunc ergo id quod dicit apud me non est sanum dupliciter potest exponi. Uno modo ut dicat quod feces aceti forte nimia mordicatione participant. et precipue sunt nocive si vlcus esset in neruis: quoniam neruis maxime nocet acetum. Aliter potest illud dictum exponi. scilicet quod illud apud me non est sanum. hoc est quod tales feces non sunt conuenientes

quia non habent virtutes sufficientes: propterea quia cito destruitur earum operatio et virtus. ideo tales feces reseruate sicut reseruantur ab illis non faciebant operationem de qua esset curandum. Unde si tales feces dum sunt aduste statim administrantur bene hoc faciunt. sed si reseruentur hoc non faciunt. et ista expositio videtur concordare ei quod subditur. Et facere eos trociscos etc. quasi velit dicere Avicenna. quod si conseruetur aliquo modo virtus earum: tunc conservantur melius ut ex eis fiant trocisci et forme similes auellanis quod alio modo. nec conservantur illo modo quo alij faciebant. scilicet quod plus bibebant eos aqua arsenici. et alijs aquis fortibus. Nam hoc propter adustionem ad resolutionem virtutis eorum. et ad hoc ut corrumpentur cito ab aere quod adderent in virtute eorum. et hoc est quod vult dicere Avicenna. Et caquare tales feces melius reseruantur in hac forma est. quod si gura hec. scilicet trocisci plus preseruantur res a corruptione virtutis. quod sub hac figura res minus diuiditur et diminuitur quam si res haberet figuram angularem. et sub hac res plus preseruat a putrefactione et corruptione quam sub figura rotunda oio spherica. quod medium quod est in rotundo sperico propter elongationem nimiam a suis partibus extremis citius putrefit in corpore. Et hec est causa quare ex carnibus viperarum fiunt trocisci. quia in hac figura melius seruantur virtutes eorum. et hec sunt verba Andromaci in suo libro que fecit de tyriaca. Deinde cum dicit.

Et medicamen quidem quod est grossius et fixioris virtutis est magis iuuatiuum in hoc capitulo: non ex parte virtutis quoniam fortasse subtile est fortius: sed propterea quod passio eius ex aere et humoribus commixtis est minor: et fixio eius dispositione sua est maior. et iste medicine sunt sicut cortices eris et ostraca adusta et due species ericiorum adustorum cum carnibus suis: verum ericiorum remanent et constringunt carnes plus quam oporteat. et fortius de illis que numeramus est flos lapidis nominati esse. et fortius eo est scorie et glutinum auri et colcotar. et dragantum adustionis minorat virtutem eorum et est mordicationis similis et addit eorum subtiliationem. et flos eris est fortis et non est sicut zinniar et proprie factum ex corticibus eris. Et ex eis que corrodunt carnem additum est ut sumatur alchala et calx non extincta et dimittantur in sexcuplo sui aque in sole septem diebus et moueantur omni hora donec ingrossentur et fiant sicut lutum: et fiant ex eis trocisci et administrantur. et similiter trociscus fiet licus. et unguentum viride est mirabile et viride factum cum sale germana. et unguentum quod nominatur alescoreperin corrodit carnem sine mordicatione et medicamen dudume et medicamen dianoz et medicamen factum ex corticibus eris et minuti turis est conueniens carni male et accipit humiditatem sicut coctum et oes medicine facte ad hoc ut mittantur in nasum.

In parte ista Avicenna explicat in speciali medicinas que sunt utiles ad diminuendum carnes superfluas molles recentes et duras

z antiqs. z duo facit. Primo ostendit in quo modo substantie medicine diminutive carnis fortius hoc operant. in secunda parte explicat tales medicinas. 2° ibi (Et iste medicie sunt) Que dicit in istis partibus sunt manifesta. z due partes ericioz adustoz. s. ericy veri z terrestri. z oēs medicine facte ad B vt mittant in nasuz. i. oēs medicie q̄ fiūt ad remouēdū carnē supflua q̄ orit̄ in naso: sic sunt medicie q̄ fiūt ad remouendū polippū. z oēs etiā iste sunt vtilēs ad remouendū carnē supflua q̄ oritur in vlcēribus.

Regimē vlcēz disruptoz post solidatōz. CA. XIII.

Ratio post eoz disruptionē est vt accipiat caro mala: et os q̄ de z sequit̄ eā: deide occiperis in desiccatione ei⁹ p̄m q̄ scis. Et extrahētia ossa fortasse sunt cū medicis attractiuis sic sunt folia papaueris nigri emplastra cum folijs fici z sauib: aut semen biniquiami albi et calcadis equalib⁹ partibus emplastra.

Auic. p̄us docuit modū curatiōis vlcēz rōne eoz que p̄nt cōponi cū vlcērib⁹ q̄ phibēt ipsa a sanatiōe ipsoz. in parte ista docet modū curatiōis: quozūdā accētū q̄ consequunt̄ post curationē eoz. z ista q̄dē sūt duo accētia vnū accētis est q̄ p̄segur vlcera post curatōez eoz q̄ nō est curatio p̄fecta. nā qm̄ nō curant vlcera p̄fecte ita q̄ ex toto remoueat eoz malitia accidit q̄ post cōsolidatōez iteruz post t̄ps aliq̄d disruptunt̄ vt dcm̄ fuit p̄us. Aliud accētis est q̄d p̄segur vlcera post p̄fectā curatōez eoz z illud accētis est turpitudine z defecatio coloris q̄ remanēt in loco solidatiōis vlcēris. q̄d q̄dē accētis remanet. tū qz cutis inficit̄ ex applicatiōe continua medicaminū. tū ē p̄p humiditates aliquas q̄ retinent̄ in cute ex qb⁹ defecāt color ipsi⁹. Duo ḡ facit. P̄rio ostendit modū curationis qm̄ accidit q̄ vulnera disruptunt̄ post solidatōez eoz. 2° ostendit modū p̄m quez eradicanē vestigia talia q̄ remanēt post sanatiōez vlcēz. 2° ibi (Indiget) Qd̄ in p̄a parte dicit notū est. qz modus curatiōis illoz nō est aliud nisi vt reditio fiat super vlcus z auferat̄ tota caro corrupta. z qz vplm̄ hoc accidit qm̄ est corruptio in osse. Idcirco opz auferri corruptionē ex osse in talibus z vsqz ad os discooperire.

Eradicatio vestigioz vlcēz z vulnez. CAP. XIII.

Indiget eradicatio vestigioz vlcēz et vulnez medicinis absterſiuis fortis absterſiōis mūdificatiuis et sint virtutes earuz prime virtuti ei⁹ qd̄ abstergunt. ergo curef forte cū forti: et qd̄ est minus eo cū eo qd̄ est minus eo. Medicie at̄ mūdificatiue fortis virtutū sunt verbigratia: vt sumaf squama ferri cū lacca et trisera et liniaf desup calx et mel aut succ⁹ calamēti et albugo oui et arsenicuz et lapis piperis. Medicie aut leues leuib⁹ sunt sic fabe et farina ciceris et semen raphani et lutū molle rari et cortices melōis. Et adeps asini ē bona valde et p̄prie qm̄ associant̄ ei q̄dam p̄dicta. Vestigia aut vlcērationis aut verberatiōis absterſio cū oleo de lilio deler vlociter. Amplius trocisci quos ego dicaz i capitulo decorationis.

In isto caplo vt dicebat̄ dat modū curatiōis alteri⁹ accidētis: puta vestigioz q̄ remanēt in cute post cōsolidatio

nem vlcēz. z duo facit. Primo docet remotionē taliū accidentiū z vestigioz q̄ remanēt post vlcera. 2°. qz ē talis vestigia. possent ē fieri in cute ex verberatiōe z casu tangit aliqd̄ de mō curatiōis illoz remittens nos pro p̄fectio ri doctrina taliū vestigioz ad aliū locuz. 2° ibi (Vestigia aut zc) Prima in duas. Primo ostēdit q̄lis v̄tutis debēt esse medicine q̄ hoc p̄ficiūt. z sc̄do explicat illas medicinas que ad hoc sunt vtilēs. 2° ibi (Medicine aut mūdificatiue) Que dicit in omnibus istis particulis sunt manifesta. non idigentia expositiōe z declaratione.

Tractatus q̄rtus de solone continuitatis neruoz. z qd̄ nō p̄det cū restauratiōe de solone continuitatis neruoz.

De vulnerib⁹ neruoz z q̄ currūt cursu eoz. CAP. I.

Neruis p̄pter vebementiaz sensus eorum z cōtinuitatem suaz cū z cerebro accidēt ex vulneribus dolores vebemētes valde z lesiōes valde magne sicut spasm⁹ z p̄mittiō rōnis. z multotiens perducūt ad spasmuz absqz antecessione lesiōis p̄raue: z nō fit in eis excusatio qm̄ illic fit apostema magnū absqz dolore magno.

In p̄cedentibus tractatib⁹ Auicē. determinauit modū curatiōis solonis cōtinuitatis vt est accidēs in membris carnosus in isto tractatu quarto qui est tractatus vltimus istius sen quarte. est itentio Auicē. docere modū curatiōis solonis cōtinuitatis p̄nt est cōtingens mēbris neruosis: qm̄ curatio eius diuersificat̄ ab ipsa vt est accidēs in mēbris carnosus: sicut iferius appebit. z sic p̄cedit. In p̄a parte dat modū curatiōis solonis cōtinuitatis q̄ accidit in neruis. in sc̄da parte docet modū curatiōis: quarūdā dispositionū q̄ ipsaz aliq̄n cōsequuntur. 2° ibi (Quāz accidit in neruis corruptio) Prima in duas. p̄mo docet modū curationis solutionis q̄ est manifesta sicut est vuln⁹. 2° dat modum curatiōis solonis cōtinuitatis in neruis que non est manifesta sicut est attritio z torsio. 2° ibi (Lum neruis accidit attritio zc) Prima pars diuidit̄ in duas. in p̄ma parte manifestat q̄ modus curatiōis solutionis cōtinuitatis in neruis dep̄det ex cognitiōe diuersitatis q̄ est in solutiōe cōtinuitatis accidētē in neruis z dependet ex cognitiōe accidentiū q̄ sequunt̄ ad hanc solutionē cōtinuitatis p̄p q̄ accidētia ipsa reddunt̄ suspecta z timorosa. z quot modis pōt accidere solutio cōtinuitatis in neruis. in sc̄da parte ponit moduz curatiōis solutiōis cōtinuitatis in neruis. 2° ibi (Medicamē vulnerū neruoz) Primū caplm̄ diuidit̄ tur in tres partes. in p̄ma parte ostēdit p̄pter qd̄ vulnera q̄ accidūt in neruis sunt molesta z timorosa. 2° ostendit quot modis pōt accidere vulnus in neruis. 3° cōparat vulnera illa adinuicē ostēdēdo q̄ sunt suspiciōza z q̄ min⁹ suspecta. z cōparat ē ipsa ad vulnera q̄ fiunt in gbusdaz alyz membris q̄ simulant̄ neruis. 2° ibi (Et oē vulnus qd̄ fit in neruis) 3° ibi (Et oia vulnera cadentia p̄m lōgitudinē) Prima pars diuidit̄ in ptes tres. in p̄ma parte ostendit p̄pter qd̄ vulnera q̄ fiunt in neruis sunt suspecta z molesta ostēdēdo q̄ accidentia sunt apta cōsequi ad hec vulnera accidētia in eis z q̄ sunt molestioza q̄ accidētia in alyz accidētibus exterioribus. Sc̄do ostēdit q̄re est q̄ alie dispositiōes accidentes in eis sunt molestiozes z difficult⁹ remouent̄ q̄ accidētēs in alyz mēbris. 2° ibi (Et qm̄ q̄ ex eis vulnerat⁹ est apostemat⁹) P̄ria ps diuidit̄ in duas. In p̄ma parte ipse ostendit que accidētia sunt apta cōsequi ad vulnera facta in mēbris neruosis p̄ q̄ vulnera ista sūt molestioza q̄ sc̄a in mēbris carnosus. i. z^o parte ostendit ipse ex qb⁹ maxie aduēit nocū

mentus vulneribus neruoz. 2° ibi (Et qñ apant^r nerui et que sunt eis filia) Prima in duas. in p^rima pte ostendit q acci-
dentia sunt apta cōsequi ad hec vulnera scā in neruis pp
q sunt suspecta et molesta. 2° qd dixerat adaptat ad vulne-
ra facta i chordis et in lacertis s^z partē neruosā. 2° ibi (Et
sitr est dispō vulnerū chordaz) Prima in duas. p^rimo ostē-
dit q accntia sunt grauiora et peiora q apta sunt conseq ad
hec vulnera scā in neruis. scdo ostendit q sunt accntia q non
sunt ita molesta eoz q sunt apta conseq ad ipsa. 2° ibi (Et
faciliores eoz dispōnes) In p^rima pte dicit Auic. Neruis
pp^rter uehemētia sensus et. Et istud dictū est idē cuz illo
qd dictū est in tegni a Gal. Nerui. n. et tenantos punctura
pp^rter plm sensuz eoz parati sunt aduocare spasmū. et pp
hoc q continua est p^ricula ad pncipiū parata est aduocare
spasmos. ¶ Juxta quā partē est intelligēdū qd Auicē. in
hac p^ricula duo insinuat. Unū est q sunt accntia molesta
et p^raua q sunt apta cōseq ad vulnera scā in neruis. ¶ Se-
cundū est pp^rter qd est q illa accntia sunt apta cōsequi ad
vulnera neruoz. et quis et est mod^o fm quē talia accntia
cōsequunt. accntia qdem q sunt molesta q sunt apta p^rseq
ad hec vulnera sunt maxie tria. s. dolor uehemēs valde et
spasm^o et p^rmixtio rōnis. ¶ Q^o dolor uehemēs valde sit
addēs molestū apparet. tū qz est aptū vtutem p^rsternere.
tū et qz dolor est cā apatis in loco sicut dictum est p^rus.
¶ Sitr q spasm^o sit accidēs molestū manifestus est: qñ
spasm^o est egritudo in q p^rhibet opatio anhelit^o q est ne-
cessaria in vita. et spasm^o in toto nō accidit absq^e lesiōe p^r-
cipalis mēbri qd est cerebrū. lesio aut mēbri pncipalis est
suspecta et molesta. sitr et p^rmixtio rōnis qd sit accntis mole-
stam est manifestū. nō enī cōtingit absq^e veniēti et magna
lesiōe facta fm cerebrū pp qd vulnera neruoz apta ad
illa accntia sunt suspecta et suspiciosa. et hinc est q eoz cu-
ratio diuersificat a curatiōe vulnez q fiūt in mēbris car-
nosis. Nā qz ad ipsa est aptitudo vt supueniāt accntia mo-
lesta magis q sit vuln^o alteri^o mēbri. hinc est q oz eis at-
tendere p ad curatiōe q est p^rhibere vulnere supaduētuz
illoz accntiū. Nā sicut apparet 3° de inge. sani. Qñ est cō-
positio duoz morboz opz p^rmo itendere ad id qd ē mole-
stius et suspiciosius. et p^rpea. qz hec vulnera sunt apta p^rseq
accntia suspecta et timorosa. hinc est q in eis nō oz itende-
re p ad curatiōe vulnere vñ vuln^o. sed ad curatiōez q
p^rhibet superuentū illoz accntiū. S^z in vulnerib^o carno-
sis. qz hoc nō timem^o sufficit curatio q debet vulnere vñ
vuln^o est. ¶ Scdo Auic. insinuat modū fm quē hec accn-
tia cōsequunt vuln^o factū in neruo et pp^rter qd. et insinuat
id Auic. cū dicit. pp^rter uehemētia sensus eoz et cōtinua-
tiōe eoz cuz cerebro. ¶ Sed aduertēdū est q uehemē-
tia sensus est cā vt veniēs dolor accidat in vulnerib^o ner-
uoz. Nā sicut appet p^rmo de accnti et morbo. Quāto mē-
brius est magis sensibile tāto mltiplicat in ipso passio a cā
nocitiua. Quāto aut auge^r magis passio in mēbro sensibi-
litāto forti^o vel uehemētius itendit^r dolor. Et p^rpea acci-
dit q in vulnerib^o neruoz fit maxim^o dolor pp^rter uehe-
mentia sensus in neruis. cū a plurib^o auctorib^o medicine
ponat^r neru^o esse pncipale organū tact^o mediātē q diffun-
dit^r sensus tact^o ipsius nerui. ¶ Sed causa spasmi ē dolor
ipse uehemēs. et cōtinuatio cū cerebro. dolor qdē uehe-
mēs facit ad puocādū spasmū pp duo. p^rio qz uehemēs
dolor est maxia cā apatis in neruo. s. aut. s. apā factū i ner-
uo ex cā spasmatiōis pp p^ractionē q accidit i neruo repletio-
ne apante. Scdo dolor ē cā aduent^o spasmi pp qd ex dolo-
re accidit q neru^o fugit rē ledētē et refugiēs p^rhibet in seipo
ad qd p^rseqtur spasm^o in mēbro. ¶ Cōtinuatio aut neruo-
rum cū cerebro facit ad hoc vt passio attigat vsq^e ad cere-
brum. et qz cerebro cōicāt oēs nerui ipso patiēte accidit q
passio puenit vsq^e ad oēs neruos ex quo p^ringit q spasm^o

nō solū etuenit in lacerto illi^o mēbri. veruz et in lacertia
totius corpis. vñ et totū corpus spasmāt. ¶ Permixtio etiaz
rōnis accidit pp p^rinuitatē nerui ad cerebrū nō ex p^rinua-
tiōe aptitudo ē vt cerebrū patiat^r et ad ipm pueniat de no-
uo ex neruo aliq^e mā vaporalis et fumosa cala ex calitate
cui^o accidit in cerebro rōnē p^rmisceri. et p^rcipue ex aduētū
ei^o ad vētriculos q^rtu^o fit ex doloris uehemētia in neruo
calm apā ad qd febris cōseq^r. tūc enī pp p^rinuitatē no-
cumēti ad cerebrū accidit rōnē p^rmisceri. ¶ Subdit autē
postea Auic. Et multotiēs p^rducit ad spasmū. In q Auic. et
insinuat aliū modū fm quē in vulnerib^o nerui ē aptitudo
vt pueniat spasm^o. S^z vt itelligat illud qd hic dicit Auic. et
et qd dicit est p^rus est h dubitatio qd sit spasm^o iste q p^rseq-
tur ad vulnera scā in neruis. 2° est dubitatio pp qd pot^o
cōseqtur spasm^o ad hec vulnera q palisis. et nungd aliqñ
possit p^rseq paralisis. ¶ Ad p^rmū dubiū aliq^e dicet. videt^r
q iste spasm^o sit de repletioe. qz cura ipsi^o est p^reūonē hu-
miditatis p^rente in neruo. Et iō cā ipsi^o videt^r eē retentio
hūiditatis virulēte in neruo. talis at spasm^o videt^r eē spaf-
mus de repletioe. ¶ In opp^o arg^r. qz iste spasm^o est acci-
dens in toto. nō videt^r posse q subito oēs nerui repleā-
tur ex hūiditate cōtenta in loco vulneris p^rcipue cum illa
hūiditas modica sit q nō videt^r posse sufficere ad replēdū
oēs neruos. qz iste spasmus nō vñ eē de repletioe. ¶ Pro-
pterea ponit qnta p^ricula affozismoz. q spasm^o superue-
niens vulnere ē mortale: nūc aut spasm^o q ponit esse mor-
talis nō ē spasm^o de repletioe. sed spasm^o q est de inanitio-
ne ponit esse mortalis: qre iste spasmus q seqtur vulnera
facta in neruis cū sit mortalis nō videt^r eē de repletioe.
¶ Scdm est ad hoc. ad cui^o solonē opz videre fm quē mo-
du^o p^rseqtur spasm^o vñ in toto ad vuln^o factuz in neruo: s^z
de hoc aliqd tactū sit: nō tñ p^rplete ē tactū. ¶ Nota ergo
in genere q spasm^o vñ in toto nō accidit ad vuln^o nerui
nisi pp p^ractionē nerui ad cerebrū ex quo causat^r spasm^o in
toto. tūc aut duplici mō pot^o cōicari nocumētum cerebro.
pp qd accidit spasm^o in toto. vno qdēz mō pot^o cōicari no-
cumentū cerebro qd nocumētum ex repletioe nō accidit
circa cerebrū: s^z accidit aut p^ricipatiōe soli^o nocumēti ad
cerebrū: aut ex p^ricipatiōe alicui^o māe vaporalis ad cere-
brū q ipsi^o nocet nō rōne q^rtitatis replēdo: sed rōne male-
q^rlitatis: ex p^ricipatiōe qdēz nocumēti soli^o ad cerebrum
accidit spasm^o in toto pp uehemētia doloris qui p^rseqtur
vuln^o nerui. nā pp uehemētia doloris p^ringit vt hec pas-
sio nocitiua vsq^e ad cerebrū pueniat. cerebrū aut p^ricipiēs
nocumentū mouet ad expulsionē ipsius. in tali aut motu
expulsiōis accidit q cerebrū ipm p^rhibet. qz mot^o expulsio-
nis fit cū p^ractioe mēbri. p^rcto aut cerebro fm subaz cū oēs
nerui sibi cōicēt accidit subito fieri mor^o p^rcti^o in oibus
mēbris corporis. et p^ris et facta p^ractioe in neruis fit mor^o
cōtractiuis in oibus lacertis corporis versus suam origi-
nem. hic autem est spasmus vniuersalis in toto. Qz autem
isto modo ex participatione solius nocumēti ad cerebrū
causetur spasmus est auctoritas ipsius Auic. tertio canōe.
caplo de spasmō. vbi ponit fm istuz modū spasmū ex do-
lore causari. Simili mō etiaz accidit spasmus aliquando
ex participatione alicuius materie vaporalis ad cerebrū
pertingentis. Nam quando accidit vulnus in neruo et re-
tinetur in neruo humiditas virulenta et non extra egredū-
tur: tūc propter continuationem nerui ad cerebrū possi-
bile est q aliquid humiditatis eius illius sub forma va-
poris ad cerebrum perueniat. et ille est vapor qdā ad cere-
brum pueniēs. existens et male qualitatis et nocens cere-
bro pp^rter malitiaz qualitatis est cā: vt cerebrū et mouea-
tur motu cōtrario ad expulsionē eius ad cuius motū con-
tractiū cōsequit^r et motus cōtractiū in lacertis totius
corporis qui est spasmus in toto. Accidit ergo esse in toto

spasmū ex illa mā pueniēte ad cerebrū sub forma vaporis nō q̄ illa mā noceat replēdo. s̄ solū q̄ noceat rōe sue male q̄litas. et q̄ per istū modū possit accidere spasmū in toto declarant v̄ba h̄o auctoris in p̄dicto ca. et v̄ba Gal. 3. et 4. de iteriorib. et sc̄dm istū modū maxie causat spasmus in vulnere nerui qd̄ ē p̄ctura. q̄ i tali vulnere maxime phibet̄ exit̄ hūiditatis virulēte pp̄ exiccationē orificij ei. Alio: p̄t nocumētū cōicari cerebro pp̄ qd̄ spasmus puenit in toto ex mā replēte cerebrū fm̄ originē neruoz̄ ex q̄ repletioe accidit d̄ctio in origine neruoz̄. et ad d̄ctionē factā in origine neruoz̄ p̄seq̄ d̄ctio in oib. neruis. et p̄ns̄ ē cōseq̄ d̄ctio in oib. lacertis corpis. et sic fit spasmus in toto. Et id q̄des cōpetit qm̄ accidit q̄ pp̄ debilitatez̄ v̄tutis in mēbro p̄ncipali tota mā q̄ erat replēs neruū et ap̄tis locū vulneratū subito deriuat̄ ad cerebrū et replet̄ ip̄m ex repletioe sc̄a p̄cipue fm̄ originē neruoz̄ accidit spasmū in toto. Et id vides accidere qm̄ subito tumor q̄ apparebat in vulnere disparet. p̄pea. q̄ mā redit ad mēbra nobilia magis. Et iō dictū fuit supra q̄ in vulneribus talibus nō apparere tumorē aut subito disparere illū qui p̄us apparebat in loco ē ē signū malū. et illud Ypoc. dixit in q̄nta p̄tacula affo. in illo affoz̄ismo. Quibuscūq̄ tumores in vulnerib. appent nō valde spasmant̄. Sic ḡ ex dictis appet̄ fm̄ quē modū accidit ad vuln. factū in neruo cōseq̄ spasmū in toto. Et ex his p̄t apparere exp̄o isti v̄bi Aui. qd̄ dicit. Et multotiēs p̄ducit ad spasmū. s̄. vuln. neruoz̄ absq̄ antecessioe lesiois p̄raue. i. absq̄ antecessioe vehemētis doloris. et illud multotiēs p̄cipit̄ ad sensuz̄ q̄ nō ex̄ite dolore magno i vulnere: imo ille q̄ p̄ius erat recessit̄ ifirm. spasmant̄: quēadmodū visuz̄ fuit in rustico qd̄a q̄ hūit vuln. in dorso pedis p̄tingēs ad neruos. postq̄ dolor recessit̄ vehemēs quē hūit accidit ei spasmū. et illud q̄dem cōtingit: aut q̄ subito deriuat̄ mā ad cerebrū: et tūc delitescit tumor in ap̄ate: vel aliqd̄ ex hūiditate cōtenta i neruo sub forma vaporis hūitis malā q̄litate puenit ad cerebrū. et hoc ē qd̄ vult dicere Aui. cū dicit. Et non fit in eis. i. in talib. vulnerib. excusatio qm̄ sit illis ap̄a magnuz̄ absq̄ dolore magno. ista v̄ba vident̄ esse p̄uersa. quō. n. ē pole q̄ i neruis sit ap̄a magnū et nō sit cū dolore magno: C̄ d̄m est q̄ ap̄a factū in mēbro neruoso cōseq̄ dolor vehemēs. vt habitū fuit supra in ca. de flegmōe. S̄z̄ itelligit̄ p̄ ap̄a hic vulneratū q̄cūq̄ repletionez̄. vult. n. dicere q̄ quando accidit spasmū absq̄ antecessioe lesionis p̄raue idest absq̄ antecessioe doloris. tunc non fit excusatio quin illic in neruo et in loco vulneris vbi ē neru. sit ap̄oste ma magnū. i. repletio multe hūiditatis virulēte q̄ retinetur in neruo et nō egredit̄ ex vulnere: ex q̄ hūiditate ibi retēta accidit q̄ sit spasmū. aut q̄ ipsa subito deriuatur ad cerebrū. aut q̄ ex ipsa sub forma vaporis aliqd̄ puenit ad cerebrū ledēs. et tūc spasmū iste fit absq̄ dolore magno. et B̄ est qd̄ vult dicere Aui. s̄ obscure loq̄t̄. C̄ Et ex p̄dcis appere p̄t q̄ magna d̄ria est iter mōs spasmū q̄ p̄sequunt̄ ad vuln. sc̄m in neruo. nā in illis q̄ p̄sequunt̄ vuln. sc̄m i neruo pp̄ p̄cipatōez̄ nocumētū ad cerebrū vel solū nocumētū vel cū vapore male q̄litas. p̄cipiū motū spasmū ē nā cerebrū q̄ cū ē sentiēs nocumētū mouet̄ ad expulsionē ei. et h̄bit̄ cerebrū ex q̄ d̄ctioe accidit d̄ctio in oib. lacertis corpis. s̄ in spasmō q̄ p̄seq̄ vuln. nerui pp̄ subitaz̄ mutationē seu deriuatōez̄ māe ad cerebrū et ip̄z̄ replētis. p̄cipiū p̄m ē mā replēs ex q̄ repletioe accidit d̄ctio fm̄ neruorum originē: s̄z̄ adhuc forte itercidat motū d̄ctiois cerebrū factū a nā inq̄tū ē cerebrū mouet̄ ad expulsionē māe nocitiue replētis. tñ p̄ncipal. cā spasmū ē repletio q̄ fit ex mā. C̄ Ex q̄ p̄z̄ q̄ iste modū spasmū satis ē peior qm̄ sic accidit q̄ p̄m. modū. cū p̄m. motū in ip̄o sit res d̄nāz̄: ibi v̄o sit p̄ncipium naturale. Et hec q̄dem verba extrahunt̄ ex his q̄

habent̄ in q̄nto de accidenti et morbo. **Tunc his** p̄missis possum. r̄ndere ad dubiū p̄mū qm̄ q̄rit̄ vtrū spasmū q̄ accidit in vulnere neruoz̄ sit spasmū de inanitiōe vel de repletioe. C̄ d̄m est q̄ iste spasmū aut referat̄ ad totū corp. aut ad p̄te illaz̄ q̄ solū vulnerata est. Si qd̄ referat̄ ad totū corp. tūc aut iste spasmū accidit ex alicui. sube p̄cipatiōe vaporalis q̄ nocet cerebro pp̄ malitiā q̄litas tñ. aut iste spasmū accidit pp̄ subitā deriuatōez̄ māe ad cerebrū. Si p̄mo. d̄ctioe iste spasmū sic d̄m vt Aui. d̄c. 3. ca. de spasmō q̄ iste spasmū p̄portioat̄ ad spasmū q̄ nō fit a mā: qm̄ iste spasmus h̄z̄ p̄ p̄m. motū cerebrū d̄ctū q̄ motus fit a nā cerebrū refugiēte nocumētū sc̄m in ip̄o. et p̄pea. q̄ p̄m. illi. d̄ctiois in mēbro nō ē mā replēs vt replēs est hic ē q̄ iste spasmus dicit̄ p̄portioari spasmō q̄ nō fit a mā: nō tñ spasmū iste d̄r̄ eē de inanitiōe. q̄ motū d̄ctiū nō accidit ibi pp̄ inanitiōe factā in neruis. et iō iste spasmū p̄pe loquēdo. quia p̄m. ei. nō est mā neq̄ p̄uatio māe. s̄z̄ est p̄p̄ri. motus nāe p̄p̄rie loquēdo neq̄ ē de inanitiōe neq̄ de repletioe. Et qm̄ Ypoc. dixit q̄ spasmū aut ē de repletioe aut de inanitiōe retulit̄ fm̄onē suū ad spasmū cui. motū p̄m. est res ex̄ nām. nō aut̄ ad spasmū cui. p̄m. motū nāe p̄t eē. Si at̄ spasmū iste accidit pp̄ subitā deriuatōe māe ad cerebrū. Tunc d̄m ē q̄ spasmū iste est de repletioe: nō aut̄ itelligo q̄ sit de repletioe. q̄z̄ accidat repletio in oib. p̄tib. cerebrū: et in oib. neruis corpis vel in oib. neruis q̄ sūt in medio inter p̄tez̄ vulneratā et cerebrū. s̄z̄ ē de repletioe q̄tū ad cerebrū p̄cipue fm̄ loca originis neruoz̄ ex q̄ repletione fit d̄ctio in illis p̄tib. cerebrū ad quā d̄ctionē factā in illis p̄tib. d̄ctio seq̄t̄ in oib. neruis corpis absq̄ q̄ mā repleat oēs neruos. Si aut̄ iste spasmū referat̄ solū ad p̄te q̄ est vulnerata. sic d̄m est q̄ aut cā spasmū facti in ipsa ē d̄ctio sc̄a in ipsa pp̄ doloris vehemētia. Tūc iudicandū est de isto spasmō sic d̄m est de illo q̄ accidit pp̄ motū cerebrū d̄ctiū. aut ē cā isti. spasmū ap̄a in p̄te factū. et repletio in neruo. et tunc iste spasmū ē de repletioe et mālis sic spasmū qui fit ex ap̄ate et repletioe sc̄a in neruo ex hūoze. C̄ Ad rōnē p̄mā d̄m q̄ nō op̄z̄ q̄ spasmū q̄ curat̄ p̄ eūonē sit de repletioe. q̄z̄ ad spasmū cōcurrat aliq̄ mā. tñ q̄z̄ illa mā nō semp̄ spasmus facit inq̄tū est replēs nō d̄r̄ eē spasmū de repletioe. et sic ē hic. licet. n. in vulnere nerui d̄currat semp̄ d̄gregatio alic. virulētie male rōne cui. debet̄ ibi eūo: tñ iste spasmū q̄ cōsequit̄ nō semp̄ iudicandū ē de repletioe nisi inq̄tū sit i p̄te illa ex hoc q̄ mā repleat p̄te illā. sed spasmū factū in toto ex mā illa ex hoc q̄ noceat cerebro sit a mala q̄litate nō d̄r̄ esse de repletione: imo poti. est spasmū q̄ ad mā non p̄portioat̄. vt d̄m ē auctate Aui. 3. ca. et p̄pea possum. dicere q̄ aliquē spasmū eē de repletioe p̄t dupl̄ itelli. vno. q̄ eēt ex mā ex B̄ q̄ replet. et isto mō nō ōz̄ q̄ spasmū d̄ns vuln. sit de repletioe. Alio: p̄t dici eē de repletioe. q̄z̄ ad ip̄z̄ d̄currat p̄ntia alic. māe. et isto mō iste spasmū q̄tū ad v̄nā cām. q̄z̄ sp̄ d̄currat aliq̄ virulētia mala posset dici de repletioe. s̄z̄ p̄parādo ip̄z̄ ad cāz̄ q̄ ē passio dolorosa pp̄ quā accidit d̄ctiū. motū. neq̄ ē de repletioe neq̄ de inanitiōe vt d̄m ē p̄us. C̄ Ad 2. rōnē d̄m ē q̄ spasmū in vulnere p̄t esse mortal. nō sub rōne q̄ ē de repletioe vel inanitiōe neruoz̄. s̄z̄ q̄z̄ p̄ ip̄m significat̄ q̄ nocumētū puenit vsq̄ ad loca et mēbra nobilia. s̄ ad cerebrū et neruos. nocumētū aut̄ sc̄m in talib. mēbris est cā mortis vt in pl̄ib. nō tñ semp̄ est: p̄cipue: vt dictū est spasmū est mortal. quādo cōtingit ex subita deriuatōe materie replētis cerebrū. tūc enī significatur esse maius nocumen tuz̄ in p̄ncipio.

Ad secundam dubitationē d̄bz̄ est q̄ ad vulnera sc̄a in mēbris neruosis vel in neruis p̄t seq̄ paralisis. et p̄t cōsequi paralisis in toto. et etiam paralisis in parte que tantū est vulnerata. Accidit

quidem in parte que tantū est vulnerata quādo in vulne
re multiplicat̄ intantuz hūiditas replens q̄ opilat poros
neruū: ita vt p̄ hoc phibeat̄ transit̄ spūs sensibilis ⁊ moti
uū: n. illud mēbrū mollificat̄. Accidit autē paralisis in
toto aut si ex loco vulnerato deriuat̄ tanta mā vsus cere
brū vt in origie neruoz accidat̄ completa clausio ⁊ opilo: ita
vt nequeat̄ descēdere spūs sensibiles ⁊ motiui ad mēbra
inferiora tūc mollificant̄ mēbra. aut si atigit si adeo vehe
mēs nocumētū ptingat̄ ad cerebrū q̄ ex motu actiōis in
cerebro vehemēter accidat̄ pfecta clausio in vus p̄ quas
descēdit spūs sensibilis ⁊ motiui. tūc mēbra palitican̄ ⁊
mollificant̄. ex h. n. s. q̄ motū fortē cerebri actiui clausio
accidit pfecta viāz p̄ q̄s descēdit spūs sensibilis ⁊ motiui
pote est accidere sic̄ exp̄sse p̄ 2. uic. 3. cañ. cap. de apate.
aut si pot̄ accidere si accidat̄ vulneratio in loco aliq̄ ner
uoso a q̄ deriuat̄ spūs sensibilis ⁊ motiui ad pla mēbra ⁊ ibi
icidat̄ ex toto neruū aut origo: ⁊ p̄ n. a q̄ deriuatur vtus in
pla mēbra vel repleat̄ ex hūiditate illud p̄ n. sic vt ex to
to fiat opilo si isto mō possit esse si accideret circa nuchā
ex vulneratiōe ibi scā apā aut repletio hūiditatis ex q̄ cō
tingeret opilo tūc oīa mēbra mollificant̄ ad q̄ vtus dirigi
tur ab illa pte nuche. Sic ḡ spasm⁹ ⁊ paralisis cōsequunt̄
vulnera neruoz. sed spasm⁹ cōsequit̄ q̄ nō accidit pfecta
opilo pp̄ quā phibeat̄ aduent⁹ oīo spūs sensibilis ⁊ moti
ui ⁊ p̄cipue q̄n accidit circa cerebrū mot⁹ actiui. S; para
lisis sequitur q̄n accidit opilo completa ex repletioe hūidita
tis q̄ aggregat̄ pp̄ vuln⁹ ⁊ nō est ibi mot⁹ cerebri actiui. ⁊
ppea est pote q̄ ad vulnera scā in q̄dā loco cōtingat̄ spas
mus ex vna pte ⁊ palisis ex alia pte sicut ponit̄ 3. cañ. ab
2. uic. ca. de plaga ⁊ icisiōe in capite. qz vulnera q̄ ptingūt
ad p̄niculos cerebri q̄ sunt mēbra neruosa p̄sequit̄ laxitas
⁊ mollificatio in latere vulneris ⁊ spasm⁹ in opposito ei⁹.
Et cā eius ē. qz in latere cerebri in q̄ ē vuln⁹ nō accidit mo
tus actiui cerebri p̄pter multitudinē repletiois cerebri
fm̄ illā ex p̄p̄inquate ad vuln⁹. S; ex repletioe facta ibi
phibeat̄ descensus spūs sensibilis ⁊ motiui ad mēbra. vnde
ip̄ia paralitican̄ ⁊ mollificant̄: s; in latere opposito. qz ce
rebri nō sic recipit nocumētū ex mā illa vt replens. sed
magis accidit nocumētū sibi ex p̄passiōe ad alteruz lat⁹
accidit ei vt possit moueri motu actiui ⁊ fugiēdo nocumē
tū ex q̄ motu actiōis factu in ipso accidit q̄ mēbra illi p̄t
supposita hūnt̄ vsus cerebri iō spasmat̄. nec est si ipole
vt cerebri fm̄ diuersas ptes diuersuz modū recipiat pas
siōis: imo pote ē q̄ cerebrū in vna pte sit sanū ⁊ i alia lesū
pp̄ distinctionē p̄tū cerebri. Et sic si pole ē circa cerebrū.
ita pote est accidere si circa nuchā pp̄ distinctionē p̄tium
nuche. licz aut palisis possit p̄sequi ad vulnera scā in neruis
sic ⁊ spasm⁹. tū vt plm̄ est qd̄ p̄sequit̄ spasm⁹. tū qz vt plm̄ ce
rebri neruis cōpatiē refugies nocumētū qd̄ ab eis pue
nit ex q̄ accidit vt fiat in ipso mot⁹ actiui ad quē p̄sequitur
spasm⁹. tū ē qz raro ē vt ex vulnere tāta hūiditas ad ipm̄
cerebrū pueniat vt ex ipsa accidat̄ opilo completa ex q̄ phi
beat̄ descēsus spūs sensibilis ⁊ motiui. ⁊ ppea. qz raro h̄ ac
cidit idcirco auctores vt plz dñt q̄ ad vulnera scā in mē
bris neruosis p̄sequit̄ spasm⁹. ⁊ nō faciūt mētiōez de palisi.
bñ at̄ cogit̄ q̄ ista vba q̄ sūt deā nō sūt p̄ illis ad q̄s p̄nci
palit̄ sit bec expō. S; tñ qz credim⁹ q̄ nō solū ad istos pue
nit s; ad alios. ⁊ qz itellec⁹ n̄ nescit ab inḡsitiōe desiste
re pro tāto bec vba h̄ apposui⁹. Deide cū dicit.

Et faciliores eoz dispōnes sūt febres: ⁊ apā
ta m̄tra appent i alijs locis q̄ i vulnerib⁹ ⁊ sitis
⁊ vigilie et desiccatio lingue et p̄p̄rie quādo ac
cidit illic apostema.

In pte ista oñdit q̄ sūt accñtia magis molesta q̄ sūt apta
p̄sequi ad vulnera scā in neruis. oñdit et̄ alia accñtia q̄dam

q̄na vulnera scā in neruis: sūt tñ i malitia ifra p̄dcā. Et di
cit. Et faciliores eoz dispōnes. i. accñtia q̄ ad ipsas sequū
tur sūt febres. febres qd̄ dñr faciliores dispōnis q̄ ipsa cō
sequunt̄: tū qz febris nō sic ē accñs suspectū vt spasm⁹ ⁊
p̄mixtio rōnis. Nō. n. significat̄ ex febre tātū nocumētū
aduenisse p̄ncipali mēbro sic significat̄ ex spasm⁹ ⁊ p̄mix
tiōe rōnis. ppea. qz ex leuiozi nocumēto cōtingit̄ feb. q̄ p̄ti
gat̄ spasm⁹ ⁊ p̄mixtio rōnis. Nā feb. atigit de q̄cūq; supca
lesfactiōe. ⁊ et̄ ex dolore cito p̄sequit̄ febris. et̄ dñr febris faci
lioz dispō. qz facili⁹ accidit ex vulnere nerui q̄ spasm⁹ ⁊
p̄mixtio rōnis. ppea. qz vt dñm̄ est. febris ex leuiozi ⁊ mio
ri nocumēto cōtingit̄ q̄ spasm⁹ ⁊ p̄mixtio rōnis. h̄ nō acci
dit nisi q̄n nocumētū grāde vsq; ad cerebrū puenit. C; s;
modo aliq; q̄ret nungd si supuenit febris sit bonū in vul
nere nerui ⁊ p̄cipue q̄n est spasm⁹ vel timeē de spasm⁹. Et
videt̄ q̄ sic. qz ad spasmū febris aduenies videtur curare
spasmū. ponit̄. n. in 2. p̄tula affo. q̄ bonum est vt febris
superueniat spasm⁹ ⁊ p̄cipue spasm⁹ cū quo ē aggregatio
hūiditatis: sic est in spasm⁹ q̄ vuln⁹ cōsequit̄. Si aut̄ time
tur euētus spasm⁹ videt̄ q̄ febris p̄seruabit ab euētū spaf
mi. p̄pterea. qz p̄sumet hūiditate virulētā ex qua causat̄
spasm⁹. Et certe dñm̄ est ad h̄ q̄ febris p̄siderata vt ē acci
dens qd̄dā vulnere nerui ei⁹ supuētus bon⁹ ē siue sit spaf
mus siue nō sit: sed timeē euētus ei⁹. Et cā hui⁹ est. ppea.
qz tūc febris nō accidit nisi p̄pter apationē q̄ fit in neruo:
pp̄ qd̄ euētus febris significat̄ q̄ iā neru⁹ incipit apari. ad
hoc aut̄ cōsequit̄ spasm⁹. p̄pter qd̄ isto mō cōiungi febrez
cū spasm⁹ nō est aliud nisi multiplicare duo accñtia mo
lesta. hoc aut̄ peius est q̄ si sit vnū soluz: ⁊ isto mō euētus
febris ē malū signū. qz significat̄ neruū apari ⁊ ē mala cā
in q̄tū ipsa est accñs qd̄dā molestū egrū affligēs. sed alio
pōt supuenire febris in vulnere nerui nō vt accñs vulne
ris: sed supuenit p̄ accñs: vtputa ex aliq̄ mā putrefacta in
venis vel extra venas. ⁊ isto mō qz febris nō supuenit ex
malitia vulneris nō significat̄ de se aliquā malitiā vulne
ris. ⁊ ei⁹ supuent⁹ pōt eē bon⁹ ad euitationē ⁊ p̄seruatōez
spasm⁹ in q̄tū febris desiccet ⁊ p̄sumat hūiditates vulne
ris ⁊ alias. ⁊ h̄ mō vpo. itelligit q̄ bonū ē febrē in spasm⁹
fieri q̄n ista duo nō p̄sequunt̄ vnā egritudine molestā ⁊
suspiciōsā. s; sūt duo accñtia p̄ se distincta nō depēdētia ab
alia radice vel cā. ⁊ apata multa appent i locis alijs. h̄ est
dicere q̄ ex accñtib⁹ p̄ntib⁹ vulnera neruoz est. qz in lo
cis alijs q̄ in loco vulnerato appent multa apata. i. multū
tumores: qd̄ nō accidit i vulnere mēbri carnosū. Et rō h̄ ē.
ppea. qz ad vuln⁹ nerui p̄sequit̄ vehemēs dolor vt dñm̄ est.
ex vehemēti dolore attrahit̄ mā ad locū vt dñm̄ est. ⁊ nō
solū ad locū vulneratū. verū et̄ ad loca vicia. ex q̄ accidit
vt mlti tumores fiat i locis vicinis. ⁊ h̄ atigit q̄n mltā mā
ad extra p̄pellit̄. S; si ad interiora deriuaret̄ id nō accide
ret. sitis vigilie ⁊ exiccatio lingue. s. sūt et̄ ex accñtib⁹ h̄ vul
neris. ⁊ p̄cipue q̄n illic est apā. ppea. qz q̄n est apā p̄sequitur
febris ad quā h̄ accñtia pp̄ caliditate febrilē cōsequitur
sicut de se est notum. Deinde cum dicit.

Et similiter est dispositio vulnerum chorda
rū lacertoz ⁊ proprie i latere capitis eaz.

In pte ista qz dixerat de vulnerib⁹ neruozū. aptat̄ et̄ q̄
busdā alijs mēbris ⁊ dicit. Et sicut est dispō. i. in talib⁹ acci
dentib⁹ vulnerū chordaz ⁊ lacertoz ⁊ p̄pe in latere capi
tis eoz. ⁊ p̄pe si cadat ad p̄tē q̄ est vsus caput. i. vsus extre
mitates eoz. nā in q̄cūq; extremitate cadit est silis dispō
ei⁹. musculus. n. h̄z duas extremitates. vna ē vsus mēbra
q̄ mouet a q̄ oriē chorda. Et iō si ibi cadit vuln⁹: tūc eius
iudiciū est sic̄ de vulnere cadēte in chorda. alia ē extremi
tas eius vsus cerebri. ⁊ in illa ingredit̄ neruus ⁊ incipit ibi
spargi. propter qd̄ si cadat vulnus est iudiciū eius sicut